

VLAAMSE RAAD

ZITTING 1992-1993

HANDELINGEN

12-13-14-15-16-17-18-19-20-21

VERGADERINGEN VAN DECEMBER 1992

ALGEMENE UITGAVENBEGROTING 1993

BELEIDSBRIEF LEEFMILIEU, NATUURBEHOUD, LANDINRICHTING EN DRINKWATER-
VOORZIENING

HULDE

MEERJARENPLAN BRTN

MIDDELENBEGROTING 1993

PROGRAMMADECREET 1993

SINT-MICHIELSAKKOORD

VOORDRACHT VOORZITTER, ONDERVOORZITTERS EN ONDERVOORZITTER-
SECRETARIS CENTRALE RAAD VAN DE ARGO

WATERVOORZIENING IN VLAANDEREN

Inhoud

Nr. 12 Maandag 14 december 1992 Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 341

Begroting

Indiening en verwijzing, blz. 341

Begrotingsstuk

Indiening en verwijzing, blz. 341

Voorstellen van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 341

Voorstel van resolutie

Indiening en verwijzing, blz. 341

Verslagen

Indiening, blz. 342

Tekst aangenomen door de commissies

Indiening, blz. 343

Meerjarenplan

Indiening en verwijzing, blz. 343

Besluiten van de Vlaamse Executieve

Indiening en verwijzing, blz. 343

Ministeriële besluiten

Indiening en verwijzing, blz. 344

Kennisgeving van het Rekenhof

Indiening en verwijzing, blz. 344

Adviezen van de Vlaamse Mediaraad

Indiening en verwijzing, blz. 344

Adviezen van de MINA-raad

Indiening en verwijzing, blz. 344

Beslissing van de Geschillenraad

Indiening en verwijzing, blz. 344

Arresten van het Arbitragehof

Indiening, blz. 344

Kennisgevingen van het Arbitragehof

Indiening, blz. 345

Schriftelijke vragen

Indiening, blz. 345

Samenstelling van commissies

Wijzigingen onder de vaste en plaatsvervangende leden, blz. 345

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

– 13-A (BZ 1992) – Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)

– 14-A (BZ 1992) – Nrs. 1 tot 3

– 17-A (BZ 1992) – Nr. 1 (+ Erratum) (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

– 13-A (BZ 1992) – Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)

– 15-A (BZ 1992) – Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 10

– 16-A (BZ 1992) – Nrs. 1 tot 3 (Administratieve begroting)

– 17-A (BZ 1992) – Nr. 1 (+ Erratum) (Verslag Rekenhof)

Meerjarenplan van de BRTN betreffende de periode 1992-1996

– 167 (BZ 1992) – Nrs. 1 en 2

Meerjarenplan van de BRTN betreffende de periode 1993-1997

– 254 (1992-1993) – Nrs. 1 en 2

Beleidsbrief Leefmilieu, natuurbehoud, landinrichting en drinkwatervoorziening, ingediend door de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting

– 236 (1992-1993) – Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1993

– 235 (BZ 1992) – Nrs. 1 tot 21

Algemene bespreking, blz. 345

Sprekers : de heer M. Didden, verslaggever, de heren W. Seeuws, A. Denys, E. Van Rompuy, S. Platteau, F. Dewinter, L. Hancké, J. Geysels, minister-president L. Van den Brande, minister W. Demeester-De Meyer

Regeling van de werkzaamheden, blz. 371

Nr. 13 Maandag 14 december 1992 Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 373

Mededeling van de voorzitter, blz. 373

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

– 13-A (BZ 1992) – Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)

– 14-A (BZ 1992) – Nrs. 1 tot 3

– 17-A (BZ 1992) – Nr. 1 (+ Erratum) (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

– 13-A (BZ 1992) – Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)

– 15-A (BZ 1992) – Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 10

– 16-A (BZ 1992) – Nrs. 1 tot 3 (Administratieve begroting)

– 17-A (BZ 1992) – Nr. 1 (+ Erratum) (Verslag Rekenhof)

Meerjarenplan van de BRTN betreffende de periode 1992-1996

– 167 (BZ 1992) – Nrs. 1 en 2

Meerjarenplan van de BRTN betreffende de periode 1993-1997

– 254 (1992-1993) – Nrs. 1 en 2

Beleidsbrief Leefmilieu, natuurbehoud, landinrichting en drinkwatervoorziening, ingediend door de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting

– 236 (1992-1993) – Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1993

– 235 (BZ 1992) – Nrs. 1 tot 21

Algemene bespreking (Voortzetting), blz. 375

Sprekers : de heren J. Geysels, A. Denys, E. Van Rompuy, H. Schiltz, F. Dewinter, J. Van Hauthem, S. Platteau, W. De Vlieghe, minister-president L. Van den Brande, minister W. Demeester-De Meyer

Buitenlandse en Europese aangelegenheden, blz. 394

Sprekers : de heer H. Suykerbuyk, verslaggever, de heren H. Coveliers, J. Van Hauthem, R. Wierinckx, J. Geysels, S. De Clerck, L. Van Nieuwenhuysen, D. Van der Maelen, H. Coveliers, L. Dhoore, H. Candries, J. Van Hauthem, minister J. Sauwens, minister-president L. Van den Brande

Regeling van de werkzaamheden, blz. 410

Bijlage

Vragen om uitleg, blz. 414

Nr. 14 Dinsdag 15 december 1992 Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 419

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

– 13-A (BZ 1992) – Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)

– 14-A (BZ 1992) – Nrs. 1 tot 3

– 17-A (BZ 1992) – Nr. 1 (+ Erratum) (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

– 13-A (BZ 1992) – Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)

– 15-A (BZ 1992) – Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 10

– 16-A (BZ 1992) – Nrs. 1 tot 3 (Administratieve begroting)

– 17-A (BZ 1992) – NR. 1 (+ Erratum) (Verslag Rekenhof)

Meerjarenplan van de BRTN betreffende de periode 1992-1996

– 167 (BZ 1992) – Nrs. 1 en 2

Meerjarenplan van de BRTN betreffende de periode 1993-1997

– 254 (1992-1993) – Nrs. 1 en 2

Beleidsbrief Leefmilieu, natuurbehoud, landinrichting en drinkwatervoorziening, ingediend door de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting
— 236 (1992-1993) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1993
— 235 (BZ 1992) — Nrs. 1 tot 21

Algemene bespreking (Voortzetting)

Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid, blz. 419

Sprekers : de heer J. De Meyer, verslaggever, de heer W. Taelman, mevrouw A. Leysen, de heren G. Annemans, A. Schellens, J. Tavernier, L. Appeltans, E. Van Rompuy, A. Denys, G. Vanleenhove, J. Eeman, minister-president L. Van den Brande, minister L. Van den Bossche, minister L. Detiège

Regeling van de werkzaamheden, blz. 443

Nr. 15 Dinsdag 15 december 1992
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 445

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993
— 13-A (BZ 1992) — Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)

— 14-A (BZ 1992) — Nrs. 1 tot 3
— 17-A (BZ 1992) — Nr. 1 (+ Erratum) (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

13-A (BZ 1992) — Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)

— 15-A (BZ 1992) — Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 10

— 16-A (BZ 1992) — Nrs. 1 tot 3 (Administratieve begroting)

— 17-A (BZ 1992) — NR. 1 (+ Erratum) (Verslag Rekenhof)

Meerjarenplan van de BRTN betreffende de periode 1992-1996

— 167 (BZ 1992) — Nrs. 1 en 2

Meerjarenplan van de BRTN betreffende de periode 1993-1997

— 254 (1992-1993) — Nrs. 1 en 2

Beleidsbrief Leefmilieu, natuurbehoud, landinrichting en drinkwatervoorziening, ingediend door de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting
— 236 (1992-1993) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1993
— 235 (BZ 1992) — Nrs. 1 tot 21

Algemene bespreking (Voortzetting)

Cultuur, blz. 445

Sprekers : de heer J. De Bremaeker, verslaggever, de heren P. Dewael, A. Denys, M. Van Peel, P. Van Grembergen, F. De Man, L. Peeters, J. Geysels, W. Seeuws, L. Hancké, H. Lauwers, L. Dierickx, L. Pierco, L. Martens, L. Monset, P. Hostekint, H. Coveliers, mevrouw T. Merckx-Van Goey, mevrouw A.-M. Neyts-Uytbroeck, minister H. Weckx

Media, blz. 476

Sprekers : de heer F. Sarens, verslaggever, de heren A. Denys, D. Van Mechelen, E. Van Rompuy, W. Seeuws, H. Coveliers

Motie van orde

Verdaging van een agendapunt, blz. 479

Sprekers : de heren A. Denys, E. Van Rompuy, P. Dewael, G. Annemans, W. Seeuws, D. Van Mechelen, M. Bartholomeussen, minister H. Weckx

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

— 13-A (BZ 1992) — Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)

— 14-A (BZ 1992) — Nrs. 1 tot 3

— 17-A (BZ 1992) — Nr. 1 (+ Erratum) (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

13-A (BZ 1992) — Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)

— 15-A (BZ 1992) — Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 10

— 16-A (BZ 1992) — Nrs. 1 tot 3

— (Administratieve begroting)

— 17-A (BZ 1992) — NR. 1 (+ Erratum) (Verslag Rekenhof)

Meerjarenplan van de BRTN betreffende de periode 1992-1996

— 167 (BZ 1992) — Nrs. 1 en 2

Meerjarenplan van de BRTN betreffende de periode 1993-1997

— 254 (1992-1993) — Nrs. 1 en 2

Beleidsbrief Leefmilieu, natuurbehoud, landinrichting en drinkwatervoorziening, ingediend door de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting
— 236 (1992-1993) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1993
— 235 (BZ 1992) — Nrs. 1 tot 21

Algemene bespreking (Voortzetting)

Media (Voortzetting), blz. 483

Sprekers : de heer D. Van Mechelen, mevrouw M. Dillen, de heren E. Van Rompuy, F. Van den Eynde, J. Van Hauthem, W. Seeuws, H. Coveliers, minister H. Weckx

Regeling van de werkzaamheden, blz. 501

Nr. 16 Woensdag 16 december 1992
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 503

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

— 13-A (BZ 1992) — Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)

— 14-A (BZ 1992) — Nrs. 1 tot 3

— 17-A (BZ 1992) — Nr. 1 (+ Erratum) (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

13-A (BZ 1992) — Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)

— 15-A (BZ 1992) — Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 10

— 16-A (BZ 1992) — Nrs. 1 tot 3 (Administratieve begroting)

— 17-A (BZ 1992) — Nr. 1 (+ Erratum) (Verslag Rekenhof)

Meerjarenplan van de BRTN betreffende de periode 1992-1996

— 167 (BZ 1992) — Nrs. 1 en 2

Meerjarenplan van de BRTN betreffende de periode 1993-1997

— 254 (1992-1993) — Nrs. 1 en 2

Beleidsbrief Leefmilieu, natuurbehoud, landinrichting en drinkwatervoorziening, ingediend door de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting
— 236 (1992-1993) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1993
— 235 (BZ 1992) — Nrs. 1 tot 21

Algemene bespreking (Voortzetting)

Binnenlandse Aangelegenheden en Ambtenarenzaken, blz. 503

Sprekers : de heer P. Tant, verslaggever, de heer R. Vanlerberghe, verslaggever, de heren L. Pierco, E. Vankeirsbilck, J. Van Hauthem, P. Van Grembergen, J. Tavernier, R. Van Hooland, E. Van Vaerenbergh, G. Cardoen, E. Beysen, A. Denys, E. Van Rompuy, L. Hancké, mevrouw M. Dillen, de heren M. Van der Poorten, M. Van Peel, minister L. Van den Bossche, minister T. Kelchtermans

Regeling van de werkzaamheden, blz. 532

Bijlage

Vragen om uitleg, blz. 533

Nr. 17 Woensdag 16 december 1992
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 545

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

– 13-A (BZ 1992) – Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)

– 14-A (BZ 1992) – Nrs. 1 tot 3

– 17-A (BZ 1992) – Nr. 1 (+ Erratum) (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

– 13-A (BZ 1992) – Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)

– 15-A (BZ 1992) – Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 10

– 16-A (BZ 1992) – Nrs. 1 tot 3 (Administratieve begroting)

– 17-A (BZ 1992) – NR. 1 (+ Erratum) (Verslag Rekenhof)

Meerjarenplan van de BRTN betreffende de periode 1992-1996

– 167 (BZ 1992) – Nrs. 1 en 2

Meerjarenplan van de BRTN betreffende de periode 1993-1997

– 254 (1992-1993) – Nrs. 1 en 2

Beleidsbrief Leefmilieu, natuurbehoud, landinrichting en drinkwatervoorziening, ingediend door de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting

– 236 (1992-1993) – Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1993

– 235 (BZ 1992) – Nrs. 1 tot 21

Algemene bespreking (Voortzetting)

Openbare Werken en Vervoer, blz. 545

Sprekers : de heer F. Ghesquière, verslaggever, de heren V. Vautmans, T. Van Parys, J. Spinnewyn, J. De Mol, M. Maertens, R. Van Hooland, E. Beysen, H. Schiltz, J. De Seranno, M. Bartholomeussen, J. Ansoms, minister T. Kelchtermans, minister J. Sauvens

Huisvesting, Ruimtelijke Ordening en Landinrichting, blz. 572

Sprekers : de heer J. De Mol, verslaggever, de heer J. Timmermans, verslaggever, de heren F. Van den Eynde, M. Van der Poorten, V. Vautmans, J. De Seranno, P. Breyne, S. Platteau, J. Vande Lanotte, mevrouw M. Vogels, de heren J. Caudron, J. Van Eetvelt, mevrouw M. Aelvoet, de heren J. Van Hauthem, J. Eeman, minister T. Kelchtermans, minister N. De Batselier, minister-president L. Van den Brande

Regeling van de werkzaamheden, blz. 607

Nr. 18 Donderdag 17 december 1992
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 609

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

– 13-A (BZ 1992) – Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)

– 14-A (BZ 1992) – Nrs. 1 tot 3

– 17-A (BZ 1992) – Nr. 1 (+ Erratum) (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

– 13-A (BZ 1992) – Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)

– 15-A (BZ 1992) – Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 10

– 16-A (BZ 1992) – Nrs. 1 tot 3 (Administratieve begroting)

– 17-A (BZ 1992) – NR. 1 (+ Erratum) (Verslag Rekenhof)

Meerjarenplan van de BRTN betreffende de periode 1992-1996

– 167 (BZ 1992) – Nrs. 1 en 2

Meerjarenplan van de BRTN betreffende de periode 1993-1997

– 254 (1992-1993) – Nrs. 1 en 2

Beleidsbrief Leefmilieu, natuurbehoud, landinrichting en drinkwatervoorziening, ingediend door de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting

– 236 (1992-1993) – Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1993

– 235 (BZ 1992) – Nrs. 1 tot 21

Algemene bespreking (Voortzetting)

Economie, Energie en Werkgelegenheid, blz. 609

Sprekers : de heer E. Schuermans, verslaggever, de heer H. Candries, verslaggever, de heren P. Deprez, A. Denys, mevrouw M. Aelvoet, de heren M. Olivier, F. Dielens, E. Van Rompuy, F. Wymeersch, P. Van Grembergen, minister L. Detiège, minister-president L. Van den Brande

Regeling van de werkzaamheden, blz. 631

Nr. 19 Donderdag 17 december 1992
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 633

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

– 13-A (BZ 1992) – Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)

– 14-A (BZ 1992) – Nrs. 1 tot 3

– 17-A (BZ 1992) – Nr. 1 (+ Erratum) (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

– 13-A (BZ 1992) – Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)

– 15-A (BZ 1992) – Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 10

– 16-A (BZ 1992) – Nrs. 1 tot 3 (Administratieve begroting)

– 17-A (BZ 1992) – Nr. 1 (+ Erratum) (Verslag Rekenhof)

Meerjarenplan van de BRTN betreffende de periode 1992-1996

– 167 (BZ 1992) – Nrs. 1 en 2

Meerjarenplan van de BRTN betreffende de periode 1993-1997

– 254 (1992-1993) – Nrs. 1 en 2

Beleidsbrief Leefmilieu, natuurbehoud, landinrichting en drinkwatervoorziening, ingediend door de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting

– 236 (1992-1993) – Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1993

– 235 (BZ 1992) – Nrs. 1 tot 21

Algemene bespreking (Voortzetting)

Economie, Energie en Werkgelegenheid (Voortzetting), blz. 633

Sprekers : de heren J. Tavernier, E. Schuermans, H. Olaerts, P. Van Grembergen, E. Van Rompuy, A. Denys, P. Tant, minister L. Detiège, minister-president L. Van den Brande

Welzijn en Gezondheid, blz. 648

Sprekers : Mevrouw L. Maximus, verslaggever, de heer A. Arts, verslaggever, de heren A. Denys, G. Anthéunis, mevrouw T. Merckx-Van Goey, de heren K. Van Overmeire, G. Annemans, F. Van den Eynde, J. Van der Sande, M. Maertens, F. De Man, B. Vandendriessche, E. Van Vaerenbergh, L. Goutry, G. Swennen, J. Valkeniers, minister W. Demeester-De Meyer, minister L. Detiège

Regeling van de werkzaamheden, blz. 677

Nr. 20 Vrijdag 18 december 1992
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 679

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

– 13-A (BZ 1992) – Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)

– 14-A (BZ 1992) – Nrs. 1 tot 3

– 17-A (BZ 1992) – Nr. 1 (+ Erratum) (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

– 13-A (BZ 1992) – Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)

- 15-A (BZ 1992) - Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 10

- 16-A (BZ 1992) - Nrs. 1 tot 3 (Administratieve begroting)

17-A (BZ 1992) - NR. 1 (+ Erratum) (Verslag Rekenhof)

Meerjarenplan van de BRTN betreffende de periode 1992-1996

- 167 (BZ 1992) - Nrs. 1 en 2

Meerjarenplan van de BRTN betreffende de periode 1993-1997

- 254 (1992-1993) - Nrs. 1 en 2

Beleidsbrief Leefmilieu, natuurbehoud, landinrichting en drinkwatervoorziening, ingediend door de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting

- 236 (1992-1993) - Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1993

- 235 (BZ 1992) - Nrs. 1 tot 21

Algemene bespreking (Voortzetting) Leefmilieu en Natuurbehoud, blz. 679
Sprekers : de heer R. Landuyt, verslaggever, de heren M. Verwilghen, J. Geysels, E. Van Rompuy, J. Van Looy, W. Verreycken, L. Barbé, J. Timmermans, A. Denys, M. Capoen, F. Vergote, mevrouw V. 'Dua, de heer P. Van Grembergen, minister N. De Batselier

Regeling van de werkzaamheden, blz. 707

Nr. 21 **Vrijdag 18 december 1992**
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 709

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

13-A (BZ 1992) - Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)

- 14-A (BZ 1992) - Nrs. 1 tot 3

17-A (BZ 1992) - Nr. 1 (+ Erratum) (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

13-A (BZ 1992) - Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)

- 15-A (BZ 1992) - Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 10

- 16-A (BZ 1992) - Nrs. 1 tot 3 (Administratieve begroting)

17-A (BZ 1992) - Nr. 1 (+ Erratum) (Verslag Rekenhof)

Meerjarenplan van de BRTN betreffende de periode 1992-1996

- 167 (BZ 1992) - Nrs. 1 en 2

Meerjarenplan van de BRTN betreffende de periode 1993-1997

- 254 (1992-1993) - Nrs. 1 en 2

Beleidsbrief Leefmilieu, natuurbehoud, landinrichting en drinkwatervoorziening, ingediend door de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting

- 236 (1992-1993) - Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1993

- 235 (BZ 1992) - Nrs. 1 tot 21

Algemene bespreking (Voortzetting)

Brussel, blz. 709
Sprekers : mevrouw S. Creyf, verslaggever, de heren J. Van Hautthem, V. Anciaux, F. Dielens, S. Platteau, F. De Man, W. De Vlieghe, H. Schiltz, minister H. Weckx

Regeling van de werkzaamheden, blz. 722

Voorstel van motie van overeenstemming van de heer E. Van Rompuy c.s. betreffende het besluit van de Vlaamse Executieve houdende herverdeling van basiscaloties binnen de programma's 81,82 en 83 van de administratieve begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1992

- 28(1992-1993) - Nrs. 1 en 2

Bespreking, blz. 722

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

- 13-A (BZ 1992) - Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)

- 14-A (BZ 1992) - Nrs. 1 tot 3

17-A (BZ 1992) - Nr. 1 (+ Erratum) (Verslag Rekenhof)

Artikelsgewijze bespreking, blz. 723

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

13-A (BZ 1992) - Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)

- 15-A (BZ 1992) - Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 10

- 16-A (BZ 1992) - Nrs. 1 tot 3 (Administratieve begroting)

17-A (BZ 1992) - Nr. 1 (+ Erratum) (Verslag Rekenhof)

Artikelsgewijze bespreking, blz. 724

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1993

- 235 (BZ 1992) - Nrs. 1 tot 21

Artikelsgewijze bespreking, Blz. 752

**Autonome Raad voor het Gemeenschaps-
onderwijs**

Voordracht van de door de Vlaamse regering te benoemen voorzitter, ondervoorzitters en ondervoorzitter-secretaris van de centrale raad van de Autonome Raad voor het Gemeenschaps-
onderwijs, blz. 768

Sprekers : de heren G. Annemans, J. Tavernier

Motie van orde

Voorstel tot verdaging van een agenda-punt, blz. 769

Sprekers : de heren A. Denys, F. Van den Eynde, minister H. Weckx

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

13-A (BZ 1992) - Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)

- 14-A (BZ 1992) - Nrs. 1 tot 3

17-A (BZ 1992) - Nr. 1 (+ Erratum) (Verslag Rekenhof)

Hoofdelijke stemmingen, blz. 770

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

13-A (BZ 1992) - Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)

- 15-A (BZ 1992) - Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 10

- 16-A (BZ 1992) - Nrs. 1 tot 3 (Administratieve begroting)

17-A (BZ 1992) - Nr. 1 (+ Erratum) (Verslag Rekenhof)

Aangehouden stemmingen, blz. 771

Hoofdelijke stemming, blz. 782

Voorstel van motie van overeenstemming
Hoofdelijke stemming, blz. 784

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1993

- 235 (BZ 1992) - Nrs. 1 tot 21

Aangehouden stemmingen, blz. 785

Hoofdelijke stemming, blz. 789

Meerjarenplan van de BRTN betreffende de periode 1993-1997

- 254 (1992-1993) - Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming, blz. 790

Voorstel van motie van overeenstemming van de heer E. Van Rompuy c.s. betreffende het besluit van de Vlaamse Executieve houdende herverdeling van basiscaloties binnen de programma's 81,82 en 83 van de administratieve begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1992

- 28(1992-1993) - Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming, blz. 791

Voorstel van motie van overeenstemming van de heer M. Olivier c.s. betreffende de aangepaste administratieve begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1992 met de inhoud en de doelstellingen van het ontwerp van decreet houdende aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1992

- 20 (1992-1993) - Nr. 2

Voorstel tot spoedbehandeling, blz. 793

Ontwerp van decreet houdende aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1992

- 19 (1992-1993) - Nr. 1

Algemene bespreking, blz. 793

Artikelsgewijze bespreking, blz. 793
Hoofdelijke stemming, blz. 793

Voorstel van motie van overeenstemming van de heer M. Olivier c.s. betreffende de aangepaste administratieve begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1992 met de inhoud en de doelstellingen van het ontwerp van decreet houdende aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1992

– 20 (1992-1993) – Nr. 2
Hoofdelijke stemming, blz. 795

Motie van aanbeveling van mevrouw V. Dua tot besluit van de op 17 november 1992 door mevrouw V. Dua gehouden interpellatie tot de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting, en de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden over de watervoorziening in Vlaanderen
– 243 (1992-1993) – Nr. 1

Motie van aanbeveling van de heer M. Verwilghen tot besluit van de op 17 november 1992 door de heer M. Verwilghen gehouden interpellatie tot de heer N. De Batselier, minister vicepresident van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting, en de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van

Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de waterdistributie in Vlaanderen
– 244 (1992-1993) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 796
Sprekers : mevrouw V. Dua, de heren W. Verreycken, M. Verwilghen

Motie van aanbeveling van de heer F. Van den Eynde tot besluit van de op 17 november 1992 door de heer F. Van den Eynde gehouden interpellatie tot de heer H. Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden, over de objectiviteit van de BRTN-nieuwsdienst
– 245 (1992-1993) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 798
Sprekers : de heren F. Van den Eynde, H. Coveliers

Motie van aanbeveling van de heer J. Van Hauthem tot besluit van de op 18 november 1992 door de heer J. Van Hauthem gehouden interpellatie tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over het Sint-Michielsakkoord
– 248 (1992-1993) – Nr. 1

Motie van aanbeveling van de heer A. Denys tot besluit van de op 18 november 1992 door de heer A. Denys gehouden interpellatie tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie,

KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de houding van de Vlaamse regering tegenover de gevolgen van het Sint-Michielsakkoord
– 249 (1992-1993) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 800
Sprekers : de heren J. Van Hauthem, A. Denys, V. Anciaux

Voorstel van resolutie van de heer W. Verreycken c.s. betreffende de Europese zetelverdeling
– 257 (1992-1993) – Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling, blz. 803
Sprekers : de heren W. Verreycken, mevrouw A.-M. Neyts-Uyttebroeck

Hulde aan de heer Luc Dhoore, blz. 804

Regeling van de werkzaamheden, blz. 805

Bijlagen

Bijlage I : Ontwerp van decreet houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993 (Tabel), blz. 809

Bijlage II : Ontwerp van de decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993 (Tabel), blz. 819

VOORZITTER : de heer L. Vanvelthoven

– *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*

– *De vergadering wordt geopend om 14.03 uur.*

De voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend

BERICHTEN VAN VERHINDERING

M. Eyskens : buitenslands ;

P. Berben, H. Olaerts : ambtsverplichtingen ;

H. Van Dienderen, F. Vermeiren : gezondheidsredenen.

ONTWERP VAN DECREET houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

– 13-A (BZ 1992) – Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)
– 14-A (BZ 1992) – Nrs. 1 tot 3
– 17-A (BZ 1992) – Nr. 1 (+ Erratum) (Verslag Rekenhof)

ONTWERP VAN DECREET houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

– 13-A (BZ 1992) – Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)

– 15-A (BZ 1992) – Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 10

– 16-A (BZ 1992) – Nrs. 1 tot 3 (Administratieve begroting)

– 17-A (BZ 1992) – Nr. 1 (+ Erratum) (Verslag Rekenhof)

MEERJARENPLAN VAN DE BRTN betreffende de periode 1992-1996

– 167 (BZ 1992) – Nrs. 1 en 2

MEERJARENPLAN VAN DE BRTN betreffende de periode 1993-1997

– 254 (1992-1993) – Nrs. 1 en 2

BELEIDSBRIEF Leefmilieu, natuurbehoud, landinrichting en drinkwatervoorziening, ingediend door de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting

– 236 (1992-1993) – Nrs. 1 en 2

ONTWERP VAN DECREET houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1993

– 235 (BZ 1992) – Nrs. 1 tot 21

Algemene bespreking (Voortzetting)

CULTUUR

De voorzitter : Wij behandelen thans een eerste materie waarvoor minister Weckx bevoegd is, met name Cultuur.

De heer De Bremaeker, verslaggever, heeft het woord.

De heer J. De Bremaeker, verslaggever (*op de tribune*) : Mijnheer de

voorzitter, mijnheer de minister, collega's, de commissie voor Cultuur besprak het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993 op haar vergaderingen van 21 oktober, 5 november en 16 november. De begrotingen van het Vlaams Commissariaat-generaal voor Toerisme, het VCGT en van Bloso werden toegelicht door de respectievelijke voorzitters en commissarissen-generaal van deze instellingen.

In zijn algemene toelichting kwam de minister bij de aanvang van zijn uiteenzetting tot de conclusie dat hij er ondanks de budgettaire beperkingen toch in geslaagd is enige ruimte te creëren voor een aantal nieuwe initiatieven en dit zonder het bestaande al te veel geweld aan te doen. Doorheen deze initiatieven tekent zich duidelijk ook de stelselmatige uitvoering van het regeerakkoord af.

De minister verklaarde met een zekere fierheid zijn beleid uiteen te zetten voor de commissie voor Cultuur omdat, mede door toedoen van de leden van deze commissie, de middelen voor het cultuurbeleid zijn toegenomen. Hij illustreerde dit met cijfers die alleen betrekking hebben op de niet-gesplitste kredieten.

De totale begroting Cultuur, bestaande uit de organisatie-afdelingen 43 - sociaal-cultureel werk, 44 - kunsten, en 49 - dotaties aan instellingen van openbaar nut, bedraagt 15.422,4 miljoen frank. Vergeleken met 1992 is dit een stijging met 1.129,9 miljoen frank of 7,9 percent.

Wanneer we de dotatie aan de BRTN

De Bremaeker

buiten beschouwing laten, vermits deze in de commissie voor de Media aan bod komt, dan zijn de belangrijkste cijfers de volgende.

De middelen voor het sociaal-cultureel werk bedragen 3.858,5 miljoen frank of een stijging met 202,1 miljoen frank of 5,5 percent. Het programma jeugd, duidelijk één van de prioriteiten van de minister, stijgt procentueel sterker dan het programma volksoontwikkeling en openbaar bibliotheekwerk : 8,6 tegenover 4,5 percent.

De middelen voor de kunstensector gaan procentueel nog sterker vooruit : zij stijgen met 10,8 percent of 217,4 miljoen frank tot 2.237,7 miljoen frank.

Vooraf het programma Muziek, Letteren en Podiumkunsten en het programma Beeldende Kunsten en Musea stijgen aanzienlijk, namelijk met meer dan 23 percent, al betekent dit voor het laatste programma relatief weinig in absolute cijfers.

De dotaties aan de instellingen van openbaar nut, Bloso en VCGT stijgen met respectievelijk 8,5 en 34 percent.

Deze laatste zeer opvallende stijging betreft betalingskredieten die absoluut noodzakelijk zijn om de engagementen die in het verleden werden aangegaan ook daadwerkelijk te kunnen betalen.

De minister voegde hieraan toe dat enkele van de meest opvallende stijgingen in de begroting te maken hebben met de uitvoering van decretale regelingen, die in het regeerakkoord zijn opgenomen.

Tevens wees hij erop dat voor Cultuur in 1993 buiten de eigen programma's nog bijkomende middelen vrij komen. Met name in de organisatieafdeling 51 - economie, programma 51.9 - kwaliteitsbeleid, is een bedrag van 160 miljoen frank gereserveerd voor allerhande uitgaven ter bevordering van de wisselwerking tussen economie en cultuur. Het gaat hier om een gezamenlijk initiatief van de

minister-president van de Vlaamse regering en van de minister van Cultuur : de zogenaamde culturele ambassadeurs. Met deze middelen krijgen een aantal culturele instellingen of projecten – naast de structurele subsidie van Cultuur – bijkomende middelen om een specifieke ambassadeursfunctie te vervullen.

Na te hebben uitgeweid over de basisfilosofie die werd gehanteerd bij de selectie van de culturele ambassadeurs, wees de minister op een belangrijke prioriteit die niet of onvoldoende tot uiting komt in de begrotingscijfers, namelijk het internationaal beleid inzake cultuur, zoals de grondige hervorming en herbronning van de Nederlandse Taalunie, de bijzondere aandacht voor de Raad van Europa, de Europese Gemeenschap enzovoort.

In de organisatie-afdeling sociaal-cultureel werk ging de minister nog uitvoerig in op de begrotingsprogramma's voor de jeugd, de opvolging van de rapporten van de koninklijke commissaris in verband met de culturele ontplooiing en integratie van de migrantenbevolking, de overdracht van de Brusselse culturele infrastructuur naar de Vlaamse Gemeenschapscommissie, de aanzienlijke budgetverhoging voor de archief- en documentatiecentra en de subsidie voor de Werkgeversfederatie voor Sociaal-Cultureel Werk.

In de organisatieafdeling kunst vestigt de minister de aandacht op het operationeel maken van drie nieuwe diensten met afzonderlijk beheer, namelijk het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten te Antwerpen, het Kasteel van Gaasbeek en de Brakke Grond te Amsterdam. De minister hoopt dat deze diensten dankzij dit nieuwe statuut op een soepeler wijze zullen functioneren en dat een aantal steeds terugkerende klachten eindelijk tot het verleden zullen gaan behoren.

Na te hebben uitgeweid over de programma's Beeldende Kunsten en Musea en Muziek, Letteren en Podiumkunsten verklaarde de minister in zijn algemene bedenkingen dat, wanneer bij komende middelen ter

beschikking worden gesteld van de cultuur, het beleid ook verwachtingen koestert voor deze sector. Zo zou een verruiming van de middelen in de eerste plaats de creativiteit ten goede moeten komen ; moet een gezonde en evenwichtige relatie worden uitgebouwd tussen de kunstenaar en het publiek ; zou de maatschappelijke en artistieke relevantie voor de kunstenaar moeten primeren en zouden de Vlaamse kunsten een Europese uitstraling moeten kennen.

In de gedachtenwisseling na de uiteenzetting van de minister maakten de commissieleden veel bedenkingen en stelden ze een aantal vragen.

In de algemene bespreking wordt de nadruk gelegd op de noodzaak van een globale beleidsbrief. Deze beleidsbrief moet in het offensief gaan en de cultuurpolitiek voor verschillende jaren vastleggen.

De minister is bereid een beleidsbrief op te stellen over de herstructurering van de bovenbouw van de sociaal-culturele sector en over de herziening van de decreten.

Een algemene beleidsbrief zal er komen in het kader van de tekst Vlaanderen 2002 die de Vlaamse regering zal opstellen en waarbinnen alle departementen, en dus ook de cultuursector aan bod zullen komen. Voor de cultuursector gebeurt dit in het hoofdstuk Creatief Vlaanderen. De meest logische procedure is deze tekst als een globale beleidsnota in de verschillende commissies te bespreken.

Inzake de samenwerking met andere departementen verklaarden verschillende commissieleden dat er een versnippering van middelen en bevoegdheden kan worden vastgesteld op het culturele vlak. Het zou logisch zijn het hele cultuurbeleid onder de bevoegdheid van de verantwoordelijke minister ressorteert. Het begrip cultuur is ook ruimer dan het begrip schone kunsten. Architectuur, mode, design en fotografie zijn ook culturele uitingen. Er moet een nauwe relatie zijn met andere departementen, zoals bijvoorbeeld met Financiën en met de diensten waaronder **basedu-**

De Bremaeker

catie en samenlevingsopbouw ressorteren. De cultuursector kan veel arbeidsplaatsen creëren, die minder destructief zijn voor mens en milieu dan arbeidsplaatsen in de industrie.

Nadat de minister op deze verklaringen had geantwoord, werd er gesproken over financiering, management en financiën. Verschillende commissieleden wijzen op de specifieke opdracht van de overheid in de financiering van de cultuursector, waar de wetten van vraag en aanbod niet mogen gelden.

Ook zou de culturele sector managementproblemen kennen. Voor de culturele instellingen moet een specifieke organisatiestructuur worden gecreëerd, zoals bijvoorbeeld de Culturele Organisaties zonder uitkering van winst.

Vele leden vroegen een overzicht van de investeringen in de cultuursector. Dit overzicht zal als bijlage bij het verslag worden gevoegd. Een lid vroeg naar een culturele kaart van Vlaanderen om in de verschillende regio's de financiële input van de overheid te kunnen afwegen tegen de output van culturele activiteiten.

Ten slotte werd van gedachten gewisseld over de parallelle subsidiëring in de cultuursector via de middelen van de Nationale Loterij, over financiering van onze culturele ambassadeurs uit de begroting van Economie en hun rol en betekenis, over de kredieten voor Antwerpen 93, het Cultuurpact en de door de vorige minister ingestelde Raad voor Cultuur.

Wat het sociaal-cultureel werk betreft, werd uitvoerig gehandeld over de uitvoering van de decreten die te wensen overlaat; over de werking van de Interdepartementale Commissie voor Jeugdzaken; over de rol van de overheid in de sector van de volksontwikkeling; over de bovenbouw van het sociaal-cultureel werk; over het bibliotheekwerk en over het Internationaal Centrum voor Migranten.

Op elk van deze punten gaf de minister een antwoord. Hij ging uitvoerig

in op het Intercultureel Centrum voor Migranten. Na het doel, het doelpubliek, de methode en de taken te hebben besproken, besteedde de minister ook de nodige aandacht aan de subsidiëring van activiteiten van plaatselijke organisaties. In het geheel van het sociaal-cultureel werk werd uitvoerig gehandeld over het statuut van de kunstenaar, dat bij de federale overheid weinig interesse schijnt op te wekken; de museumsector, die als één van de meest verwaarloosde sectoren in de cultuursector wordt beschouwd; de architectuur en de vormgeving, waarover voor de eerste maal in de regeringsverklaring een paragraaf werd opgenomen; het opdrachtersysteem, dat zou moeten steunen op de sector zelf en niet zou moeten worden toevertrouwd aan de overheid; het filmdecreet, waarvan het ontwerp tijdens de vorige legislatuur werd ingediend, maar niet door de Vlaamse regering werd overgenomen; het letterenbeleid en de vaste boekenprijs, waarover de minister een beleidsbrief voorbereidde; de podiumkunsten, waarvan het ontwerp van decreet eerlang in de commissie zal worden besproken en de muziek, waarbij wordt ingegaan op de moeilijkheden van de Muntshouwburch en de mogelijkheid meerdere grote orkesten in Vlaanderen te hebben.

Inzake de internationale culturele betrekkingen merkten een aantal commissieleden op dat met de beloofde heroriëntering van de culturele akkoorden nog niet veel is gebeurd. In zijn antwoord op deze vraag maakt de minister melding van de prioriteiten inzake de culturele akkoorden.

De commissaris-generaal van de VCGT verstreekte een algemene toelichting bij de begroting van de VCGT. Bij de **koptabel** verduidelijkt hij dat de ontvangsten voor de exploitatie zowel voor de personeelskosten als voor de promotie dienen. Het krediet is met 11,5 miljoen frank verhoogd. Dit is voldoende om loonindexeringen en de algemene **kostenstijging** op te vangen. Het maakte echter geen substantiële verhoging van het promotiebudget mogelijk.

De ordonnancerings stijgen met

274,1 miljoen frank. Dit moet het mogelijk maken de achterstand in de uitbetaling van de hotelpremies en andere investeringsvastleggingen weg te werken. In feite zijn er dus niet zoveel extra mogelijkheden voor de werking van het commissariaat-generaal. Wel kunnen er nu verplichtingen, vooral tegenover de particuliere sector gehonoreerd worden. Bepaalde commissieleden stelden vragen over instellingen en personen die een premie of een subsidie hebben aangevraagd en gekregen, alsmede over de investeringsuitgaven, het patrimonium van het VCGT, de toeristische investeringen in plattelandszones, het twaalfpuntenprogramma van het VCGT, de logiesverstrekkende bedrijven, de verhouding bij de investeringen tussen de commerciële en de sociale sector, de begroting van Alden Biezen, de sanering van het hotelwezen en de kampeerterrinen, het kader van het VCGT, de inbreng van sponsors en investeringen in Brussel.

Na het antwoord van de minister en de commissaris-generaal lichtte de voorzitter van Bloso de Bloso-begroting toe. Dit is de tweede eigen begroting van deze parastatale instelling. Het is een begroting in evenwicht, vergeleken met de eerste begroting vallen twee veranderingen op: de wijziging van het statuut van het Vlaams Sportfonds en de omvorming van de dienst met afzonderlijk beheer Hofstade-Bad tot een Bloso-centrum.

Bij de nieuwe begrotingsposten zijn er onder artikel 12.33 kredieten voor samenwerking met het buitenland ten bedrage van 2 miljoen frank; onder artikel 12.34 kredieten voor wetenschappelijk onderzoek ten bedrage van 3 miljoen frank onder artikel 31.15 toelagen voor de aankoop van sportmateriaal voor de jeugdsportcampagne ten bedrage van 5 miljoen frank.

Vanaf 1 oktober 1992 werkten er 559 personeelsleden bij Bloso. Daarvan waren er 262 in vast verband en 297 contractuelen. De uitgaven voor de personeelskosten vertonen een lichte stijging. Zij slopen 48 percent op van de middelen van de parastatale instelling.

De Bremaeker

De voorzitter zal een bondige uiteenzetting over de jeugdsportcampagne, de instuifmanifestaties, de sportcentra van Bloso, het aantal ligplaatsen in de jachthavens en het liggeld, de subsidiëring van de federaties, de animatieopdracht van de sportfunctionarissen en de sportkampen.

Na deze inleiding werden door de leden bijkomende vragen en opmerkingen geformuleerd, waarbij een brede waaier aan deelproblemen aan bod kwam zoals de Bloso-sportcentra ; de Vlaamse Hoge Raad voor de Sport ; het decreet op de landelijke sportverenigingen ; het BOIC ; de gelden van de nationale loterij ; het Vlaams Sportfonds ; het personeelsbeleid en de jeugdsportcampagne.

Nadat de minister, de voorzitter van Bloso en de commissaris-generaal de antwoorden op de gestelde vragen hadden gegeven, werd overgegaan tot de indicatieve stemming.

Een amendement van een lid bij artikel 13, dat er toe strekt de toelage aan de federatie van werkgevers voor het sociaal-cultureel werk, organisatieafdeling 43, programma 20 BA 3357, weg te laten, werd door de commissie verworpen met 1 stem voor, 9 tegen, bij 2 onthoudingen.

Een amendement van een ander lid, dat voorstelt de kredieten voor werkingskosten van het kabinet van de minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden te verlagen van 100,9 miljoen frank tot 40 miljoen frank werd verworpen met 1 stem voor en 11 tegen.

Een ander amendement van dit laatste lid stelt voor in programma 50, Algemeen kunstbeleid, het niet-gesplitst krediet te verlagen van 405,2 miljoen frank tot 120,1 miljoen frank. Dit amendement strekt ertoe de debudgettering in de verschillende programma's uiteindelijk naar een nieuw programma binnen organisatieafdeling 24, administratie financiën en begroting, over te brengen. Het amendement werd verworpen met 11 stemmen bij 1 onthouding.

Bij de indicatieve stemming werden

de aan de commissie toegewezen decreetsartikelen en de toegewezen programma's van de begrotingstabel aangenomen met 9 stemmen tegen drie. De conformiteit tussen de administratieve begroting en de algemene uitgavenbegroting werd door de commissie vastgesteld met 9 tegen drie stemmen.

Merken we nog op dat de volgende bijlagen aan het verslag werden toegevoegd : experimenteel vormingswerk, adviezen met betrekking tot subsidies van de Nationale Loterij, de Brusselse sociaal-culturele infrastructuur die voor overdracht in aanmerking komt, een overzicht van de investeringskredieten, elementen voor een culturele kaart van Vlaanderen, uitvoeringspercentages van decreten, een lijst van de culturele ambassadeurs, evenals aanvullende gegevens van de begroting VCGT zoals een evolutie van de begroting, een overzicht van het personeelskader, en tenslotte de eigendommen en investeringen van dit orgaan. (*Applaus*)

De voorzitter : De heer Dewael heeft het woord.

De heer P. Dewael (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, ik zal proberen de gave van de bondigheid te beoefenen. Ik heb begrepen dat mijn fractie over 25 minuten spreektijd beschikt en mijn collega's Pierco en Monset zullen nog het woord nemen om enkele bedenkingen te maken inzake sport en toerisme. Ik zal mij bijgevolg beperken tot het leggen van enkele accenten, tot het schetsen van een aantal krachtlijnen, met uiteraard het risico onvolledig te zijn.

Mijnheer de minister, ik zal een beetje zalven en slaan. Ik zal u enkele goede punten geven, maar helaas ook enkele slechte.

De heer A. Denys : Dat is nu de nieuwe stijl !

De heer P. Dewael : Inderdaad, mijnheer Denys, dat is de nieuwe stijl.

Mijnheer de minister, ik zal beginnen met de goede punten. Wij zijn enerzijds verheugd over een aantal markante stijgingen in uw cultuurbegro-

ting, meer in het bijzonder met betrekking tot het kunstenbudget. U bent erin geslaagd daar een aantal klemtonen te leggen. Wij willen in die richting verder gaan en zullen u daar in de mate van het mogelijke steunen.

Anderzijds zijn wij ontstemd over het feit dat u er tot op de dag van vandaag nog altijd niet in geslaagd bent een volledige beleidsvisie naar voren te brengen. Ik stel vast dat u bijna een jaar na de installatie van de Vlaamse regering nog altijd geen beleidsbrief aan de Vlaamse Raad hebt gepresenteerd.

Voor de goede orde breng ik de verklaring van de minister-president van de Vlaamse regering nog even in herinnering. Op 30 januari verklaarde hij in deze Raad het volgende : Het centrale uitgangspunt voor dit overleg zullen de beleidsnota's zijn die elke minister binnen zijn bevoegdheidsdomein bij het begin van de regeerperiode zal opstellen en die tevens de grondslag vormen van een vernieuwde geprogrammeerde beleidsaanpak. Einde citaat.

Welnu, mijnheer de minister van Cultuur, waar blijft uw beleidsnota of uw beleidsbrief ? Wij hebben daarover in de commissie vragen gesteld. Ik meen zelfs dat ook de voorzitter van de commissie voor Cultuur voor dit punt niet ongevoelig bleef. U blijft zweren bij een fragmentarische aanpak, namelijk enkele interviews links en rechts. U hebt verklaard dat u over de deelaspecten van uw beleid als het ware gesaucissoneerde beleidsbrieven zult indienen. Wij vragen echter een coherente globale visie. Ik kan mij niet van de indruk ontdoen dat wij op die wijze onmogelijk een zinnig debat over de begroting kunnen voeren. Een begroting bestaat toch uit cijfers, die moeten kunnen worden getoetst aan een beleidsvisie.

Mijnheer de minister, ik meen mij te herinneren dat de CVP sinds lange tijd vragende partij was om het departement van Cultuur te mogen beheren. Ik hoop niet te moeten veronderstellen dat uw fractie hierom heeft verzocht omwille van partijpolitieke

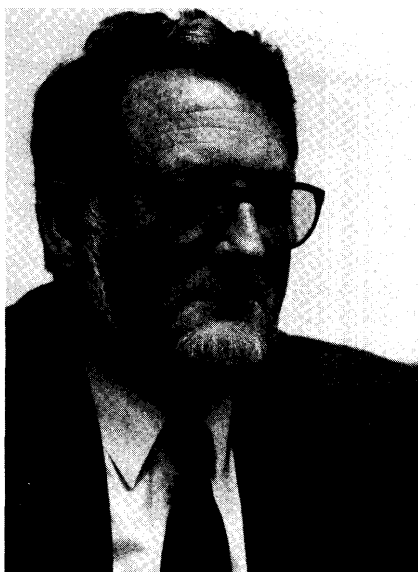
Dewael

redenen en dat zij desaangaande geen eigen visie zou hebben. (**Onderbreking door de heer E. Van Rompuy**)

Mijnheer Van Rompuy, ik zal het later nog hebben over de zuilen.

Het is belangrijk zich te bezinnen over een gekozen beleidsvisie want er moeten prioriteiten worden gesteld.

Vanmorgen werd ik geconfronteerd met de uitspraak van de heer Aerts van De Singel in Antwerpen, die verklaart dat hij een bepaalde ambitie had aangaande de verdere uitbouw van dit prachtige kunstencentrum in Antwerpen en dat de particuliere sector bereid was hem hierin te volgen. De overheid is hiertoe echter niet in staat. Ik beweer niet dat de overheid verplicht is De Singel te volgen, zij moet echter duidelijk maken waaraan zij het grootste belang hecht : aan de volksoontwikkeling, aan de jeugdsector of misschien aan een dynamisch kunstbeleid. Tot nu toe is het niet duidelijk welke de prio-

VLD-raadslid L. Pierco bleef bij de bespreking van de cultuurbegroting stilstaan bij de lichaamscultuur, de sport

riteiten zijn die de overheid heeft gesteld.

Mijnheer de voorzitter, in het kader van die politieke vernieuwing kan ik de minister misschien een handje helpen. Namens de VLD-fractie heb ik een voorstel van resolutie opgesteld, waarbij een beleidsnota, opgesteld door de VLD, aan u wordt overgemaakt, met het verzoek dat de Vlaamse regering hierover zo snel mogelijk een debat zou voeren. Om u hierbij behulpzaam te zijn, hebben wij in de bijgevoegde nota beschreven wat onze fractie verstaat onder een cultuurbeleid. (**De heer Dewael overhandigt het voorstel van resolutie aan de voorzitter.**)

Mijnheer de minister, onze fractie is intens begaan met de volksoontwikkeling die op een niet-verzuilde manier georganiseerd is. Ter zake weet ik niet welke richting het beleid zal kiezen. Wij kunnen echter paniekreacties vaststellen naar aanleiding van een aantal ontwerpen van decreet die op dit ogenblik in de verschillende adviesorganen worden besproken. Meer in het bijzonder gaat het om uw voorstellen aangaande de bovenbouw van het sociaal-cultureel werk. In die voorstellen van decreet blijft u blijkbaar zweren bij de verzuiling. U blijft zweren bij één koepel per ideologische strekking, twee per filosofische strekking en twee voor de niet-bekenners. Mijnheer de minister, waarom vat u het decreetale werk alleen aan met betrekking tot de bovenbouw, terwijl u de rest van de structuren buiten schot laat ? Waar is uw globale beleidsvisie in verband met de organisatie van de jeugdsector en het volksoontwikkelingswerk ?

Vervolgens wil ik van de gelegenheid gebruik maken om u mijn bekommernis met betrekking tot de hedendaagse kunst weer te geven. Het siert u dat u aan conservator Jan Hoet de prijs van de Vlaamse Gemeenschap hebt toegekend. Hij is de ambassadeur bij uitstek van de cultuur in Vlaanderen. Als geen ander verdekt hij de noodzaak van de ondersteuning van de hedendaagse kunst.

De minister van Cultuur moet meer zijn dan uitsluitend een conservator van wat het verleden heeft voortgebracht. Met middelen van nu moeten wij in hoofdzaak de creatie van he-

dendaagse kunst stimuleren, zoniet zal binnen vijftig of binnen honderd jaar ons verleden op het vlak van kunst dreigen te verschromelen. In dit verband vraag ik uw aandacht voor de nood aan een moderne architectuur binnen de Vlaamse Gemeenschap. Ik stel vast dat het openbaar debat over architectuur slechts zeer langzaam op gang komt. De problemen ter zake gelden zowel voor de moderne architectuur als voor het conserveren van waardevolle gebouwen en stedelijke landschappen uit het verleden.

Dames en heren — ik richt mij vooral tot de groenen — vandaag komen wij terecht op straat om kleine of grote polluties aan te klagen.

Mijnheer de minister, anderzijds zijn er visuele bezoedelingen, onuitwisbare wonden die in een stadslichaam worden geslagen ; het zijn wangestalten die als dusdanig aan de publieke opinie worden opgedrongen, maar waar echter tot op de dag van vandaag geen kat voor op straat komt.

De nood aan een moderne vooruitstrevende, overtuigende architectuur, moet naar mijn mening een belangrijke opdracht van uw beleid zijn.

Mijnheer de minister, collega's, ik wil er tevens voor pleiten dat wij in de toekomst zouden worden geconfronteerd met één minister van Cultuur, niet alleen maar een minister van Cultuur binnen de Vlaamse Gemeenschap, maar ook de minister van Cultuur — en ik zal u steunen indien u de strijd mocht aanbinden tegen de minister-president van de Vlaamse regering — die bevoegd is voor de gebeurtenissen in het buitenland.

Wij stellen immers meer en meer vast dat de voorzitter van de Vlaamse regering ter zake een rol vervult die in feite de zijne niet is. Ik onderken vanop deze tribune dat uiteraard minister Van den Brande, ook bevoegd voor Externe Betrekkingen, tevens op het vlak van het verdragsrecht, vanzelfsprekend formeel een bepaalde rol moet kunnen spelen. Het inhoudelijke beleid echter van wat een cultuurbeleid moet zijn in het buitenland, is uw bevoegdheid, minister Weckx.

Dewael

Onlangs nog, namelijk via De Standaard van vorige zaterdag, vernamen wij dat de minister-president een tripje naar Edinburgh heeft gemaakt. Onder een grote titel lees ik : Vlaams minister-president wil Europese vrije markt cultureel stevig bijsturen.

Mijnheer de minister, wordt u daarbij betrokken ? Ik zeg niet dat dit niet positief is. Ik spreek hier niet zozeer over de inhoud, van de stellingen die hier worden geponeerd, collega Van Rompuy . Zij kunnen positief zijn, maar ik zeg dat het verwoord wordt door de verkeerde minister. Collega's, dit wordt het pijnlijkst van al geïllustreerd met betrekking tot de zogenaamde culturele ambassadeurs.

Mijnheer de minister, wij maken mee dat wij een begroting hebben voor internationaal cultureel beleid, waar u over beschikt. Ze is, qua omvang niet belangrijk, ik kan er van meespreken, een aantal schampere Deleu-boutades ten spijt. Daarnaast bestaat er nog een bijkomend potje van 160 miljoen frank waarmee de minister-president van de Vlaamse regering in de stijl van de echte keizerkoster bepaalt welk gezelschap, welke instelling, welke kustenaar het predicaat van cultureel ambassadeur krijgt. Hij mag dan, op kosten van de begroting Economie, naar het buitenland gaan.

Mijnheer de minister, wat mij het meest stoort is dat minister Van den Brande hier voornamelijk optreedt als bevoegd minister van Economie. Dit wil zeggen dat hij de cultuur herleidt tot een glijmiddel van de commercie. Hij beschouwt cultuur alleen maar als een visitekaartje om bepaalde economische projecten op het getouw te zetten. Dit kan niet ; dit alles moet onder één en dezelfde bevoegdheid worden gebracht. Daarbij rijst de vraag in functie van welke criteria die keuzen worden gemaakt.

Mijnheer de minister, ik heb u ook in de commissie gezegd dat naar mijn mening het beleid de keuzen niet moet maken van deze of gene kunstenaar, want dan zijn het de handigste lobbyisten die eens te meer het leeu-

weaandeel van de subsidies in de wacht slepen. Ik stel vast dat er ter zake twee, drie, zelfs vier **subsidiekana**len bestaan. Niet het beleid moet die keuzen maken, niet Vlaanderen moet zijn zonen uitzenden, maar Vlaanderen moet zijn zonen laten uitnodigen. Wij worden uitgenodigd met onze kunstenaars in het buitenland. Ter zake kan het beleid, kan u, mijnheer de minister, in het buitenland een ondersteunende rol spelen. Maar, u moet aan het buitenland niet opleggen wie er daar al dan niet moet verschijnen.

Ik rond af om te pogen binnen het tijdsbestek te blijven met een paar bedenkingen omtrent het Cultuurpact. Ik richt mij in het bijzonder tot de CVP-fractie, voornamelijk tot collega Van Peel.

De VLD-fractie is reeds lange tijd vragende partij voor een nieuwe **negotiatie**, een nieuwe onderhandeling, een nieuw gesprek over zin en onzin van het Cultuurpact, en in hoofdzaak over zin en onzin van de **Cultuurpactwet**.

Het is in hoofdzaak de verkeerde toepassing van de Cultuurpactwet die in belangrijke mate aanleiding heeft gegeven tot het verderfelijke fenomeen dat men de politisering van de cultuur heeft genoemd. We moeten een onderscheid maken tussen enerzijds het principe van de non-discriminatie van ideologische en filosofische strekkingen en anderzijds de lovenswaardige oproep van de vaders van het Cultuurpact om te proberen zoveel mogelijk mensen te betrekken bij het beleid en bij de voorbereiding van dit beleid, dus bij de advisering.

De praktijk wijst uit — en dit heeft me altijd mateloos gestoord — dat dit aanleiding heeft gegeven tot het afwegen van partijpolitieke belangen op een apothekersweegschaal. Dit is een karikatuur van wat het Cultuurpact beoogde te zijn.

We moeten hierover opnieuw discussiëren. Ik meen echter niet dat men deze wet eenzijdig mag opzeggen. Ik had de indruk dat de CVP het **Cultuurpact** eenzijdig wou opzeggen, maar ik weet niet of dit de bedoeling

was. Veel liever zou ik met zijn allen rond de tafel gaan zitten en ons bezinnen over de vraag of er iets in de plaats moet komen.

Volgens mij moet er inderdaad iets in de plaats komen. Ik zal dit vanuit een positieve, vernieuwende invalshoek toelichten.

De discussie moet gaan over de volgende items : ten eerste, het waarborgen van grondwettelijke rechten en vrijheden van de burger, dus niet alleen maar de artikelen 6 en **6bis** van de Grondwet met betrekking tot de niet-discriminatie. Ik denk hierbij aan de vrijheid van meningsuiting, het recht op fysieke integriteit, en dergelijke.

Ten tweede, wij moeten ons ook bezinnen over de participatie van de burger. Dat houdt in : niet alleen de participatie van de georganiseerde burger, van de verzuilde burger, maar de participatie van alle burgers. De bestaande adviesraden hebben in dit verband tekort geschoten. We hebben nood aan bijkomende instrumenten om alle burgers, die dat wensen, de kans te bieden betrokken te worden bij het beleid. Ik denk aan referenda en hoorzittingen, maar ik neem wel afstand van de verzuilde, gepolitiseerde adviesraden, die we maar al te goed kennen op het vlak van cultuur.

Ten derde, wij mogen ons niet beperken tot het cultuurbeleid alleen. We moeten de discussie opentrekken. Op het vlak van onder andere welzijn, gezondheidsbeleid en andere is er eveneens nood aan een dergelijk overleg dat moet uitmonden in een soort charter over een zindelijke en ethisch verantwoorde wijze van machtsuitoefening.

Ik leg de fout niet alleen bij de CVP. Alle politieke partijen die gedurende een te lange periode aan de macht zijn — bijvoorbeeld op het gemeentelijk vlak — komen tot een zekere arrogantie in de machtsuitoefening. Een charter moet waarborgen bieden opdat we niet in dat soort van euvel vervallen.

Mijnheer de voorzitter, ik roep dus

Dewael

alle fracties op tot een rondetafelgesprek. Ik vraag me af wie hiertoe bereid is.

Wegens het ontbreken van een duidelijke visie over cultuur en het cultuurbeleid, kunnen we deze begroting niet goedkeuren. (**Applaus bij de VLD**)

De voorzitter : De heer Van Peel heeft het woord.

De heer M. Van Peel (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, ik zal slechts twee elementen bespreken. Ten eerste zal ik het hebben over het globale cultuurbudget en ten tweede wil ik even ingaan op de problematiek van het Cultuurpact.

Mijnheer de minister, u hebt een aantal merkwaardige stijgingen in het budget kunnen realiseren. De jeugdsector gaat er met 8,6 procent op vooruit, de kunstensector met 10,8 procent, muziek- letteren- en podiumkunsten met 23 procent en wij geven inderdaad nog 160 miljoen frank uit voor de culturele ambassadeurs, mijnheer Dewael. U bent erin geslaagd, mijnheer de minister, dat is een belangrijke doorbraak, om op het vlak van de cultuur niet alleen de posities te behouden maar ze ook nog te verstevigen. Merkwaardig is, wanneer wij onszelf op de schouder willen kloppen – af en toe is dat goed in deze toch wat gemarginaliseerde sector – dat wij ons welvoegelijkheidshalve in percenten en niet in absolute cijfers uitdrukken. De minister heeft er in de commissie naar verwezen dat hij in het budgettaire gevecht, dat elke begrotingsopmaak toch is, de steun heeft gekregen van de hele commissie voor Cultuur die daarrond al vele jaren in een strijd is gewikkeld. Ook in de voorgaande jaren, mijnheer Dewael, tijdens de periode van uw minister-zijn in de oppositie, heeft de commissie voor Cultuur gedaan wat ze kon om de schade wat uw budget betrof te beperken. De minister en de commissie proberen in verband met het budget enige garantie te geven. Het is symptomatisch dat wij ons uitdrukken in per-

centages want, wanneer wij over absolute cijfers spreken, dan blijft het cultuurbudget beperkt tot amper 7 miljard frank op een totaal van 479 miljard frank uitgavenbegroting. Dat is beschamend weinig. Ik heb dat hier al dikwijls gezegd en ik zal het blijven herhalen tot wij erin slagen met zijn allen een doorbraak te verwezenlijken. Het volstaat te verwijzen naar een aantal problemen. De Singel werd genoemd. Het is overduidelijk, ik ga niet in uw plaats antwoorden maar ik weet wel wat ik zou antwoorden, dat wij aan de verantwoordelijken van De Singel moeten zeggen dat wat zij vragen, redelijkerwijze niet kan worden toegekend. Inderdaad binnen het budget kan dat niet. Het is overduidelijk dat wij tegen het Muziektheater moeten zeggen dat de hen toegekende 9 miljoen frank voldoende moet zijn. Zij zullen nochtans opperen dat alle vernieuwende initiatieven op het vlak van muziektheater veel meer kosten. Het is duidelijk dat wanneer er zal worden gediscussieerd over het nieuwe jeugddecree en over het plaatselijk jeugdwerk en de decentralisatie, we heroïsche gevechten zullen moeten leveren om de totale begroting amper met 200 miljoen frank te kunnen vermeerderen. Het is duidelijk dat wij moeten betreuren dat er een fonds is voor roerend cultureel patrimonium waarin wij proberen Vlaamse kunstwerken te beveiligen die de overheid zou kunnen aankopen maar waarvoor uiteindelijk nul frank ter beschikking is. Het is duidelijk dat wij al 15 jaar lang spreken over de volledige uitvoering van de decreten en telkens aan de betrokken instanties begrip moeten vragen voor het feit dat er geen geld is. Al is het een klaagzang die ik nog 25 jaar moet aanheffen, ik blijf zeggen dat 7 miljard frank voor cultuur op een budget van 479 miljard frank voor het Vlaamse landsgedeelte dat naar een grote autonomie gaat en dat zichzelf ernstig wil nemen, niet kan. Het is niet overdreven te zeggen dat men de beschavingsgraad van een samenleving afmeet aan wat die samenleving voor cultuur over heeft.

Ik ben het dan ook niet eens met de sussende woorden als zou men begrip moeten hebben voor het feit dat wij

nu eenmaal binnen die budgettaire context opereren. Dit is voor een deel juist maar dan enkel als we een gestage stijging op deze post kunnen vaststellen.

In vergelijking met andere beleidsdomeinen wordt cultuur nu eenmaal abominabel slecht behandeld. Wat beleidsbrieven en beleidsnota's betreft vond ik uw antwoord in de commissie heel terecht. U heeft gezegd en ik citeer : "Cultuur is een beleidsdomein met veel verschillende fragmenten : de letteren, het cultureel patrimonium, het sociaal-cultureel werk enzovoort." Het is duidelijk dat u per domein eigen beleidslijnen moet uittekenen. Ik ben echter ook voorstander van een globale offensieve beleidsnota. De term nota is dan op zich niet het juiste woord. Laat ons het eerder hebben over een document dat een appel is aan een cultuurbeleid dat offensief is naar de toekomst, dat het autonome belang van de cultuur onderstreept en dus niet alleen in relatie tot de economie, dat de beschavingsgraad van een samenleving afmeet aan wat we investeren in cultuur. Iets anders dus dan een beleidsnota waarin op een boekhoudkundige manier wordt opgesomd wat op dit ogenblik de prioriteit krijgt.

De voorzitter : De heer Van Grembergen heeft het woord.

De heer P. Van Grembergen : Wat u hier zegt daar kunnen wij inkomen, ik wil er echter het volgende aan toevoegen.

Wij hebben een begroting voor Onderwijs van vele miljarden frank waarover we deze voormiddag reeds hebben gepraat. In hoeverre is ons onderwijs, naast de technische overdracht van kennis en van opvoeding, ook cultuur ? Dat debat moet ook eens worden gevoerd. Onderwijs dat enkel kennis, wetenschap en vaardigheden overbrengt – zonder de diepe basis van cultuur – faalt voor een stuk. Het geheel zou in die samenhang moeten worden bekeken.

De voorzitter : De heer Van Peel heeft het woord.

De heer M. Van Peel : Mijnheer Van Grembergen, ik ben het daar volledig mee eens. Binnen het domein en het budget dat wij hier op dit ogenblik bespreken, heb ik echter enkel willen wijzen op het feit dat het niet normaal is dat we aan een centrum als De Singel — terecht — op dit ogenblik moeten zeggen dat wat zij vragen nu niet kan. Vergelijkbare centra in het buitenland ontvangen vanzelfsprekend veel meer. In de sector sociaal-cultureel werk zou het vanzelfsprekend moeten zijn dat als we decentraliseren we dan ook over de nodige bijkomende middelen moeten kunnen beschikken. In deze sector gaat het eigenlijk toch maar over relatief kleine bedragen. U hebt echter gelijk dat wij het debat niet mogen beperken tot wat hier nu voorligt.

Daarnaast wou ik ook nog iets zeggen over het Cultuurpact. De discussie daarover heeft rechtstreeks te maken met de werkzaamheden in de werkgroep Ontzuiling. Aan de diverse fracties is daar uitdrukkelijk gevraagd wat hun standpunt was inzake de problematiek van het Cultuurpact. Wij hebben daarover een ernstige discussie gehad binnen de fractie en de partij en vastgesteld dat alle mogelijke lapmiddelen niet zouden baten. Om die reden hebben wij de afschaffing van het Cultuurpact vooropgesteld. Dat heeft te maken met onze opvatting over de problematiek van de ontzuiling en verzuiling, die grondig afwijkt van de mening van de heer Dewael. Wij hebben absoluut niets tegen een grondig georganiseerd middenveld, integendeel. Cultuurbeleid richt zich volgens ons niet alleen tot de individuele burger. Ook op het vlak van de cultuur kan er een sociaal weefsel tot stand komen. De problematiek zit in het feit dat te veel maatschappelijke domeinen in dit land niet de vereiste autonomie hebben.

De politiek is niet autonoom omdat die soms wordt gekoloniseerd door andere domeinen of door andere drukkingsgroepen, maar soms ook, en dat is hier het geval, omdat andere maatschappelijke domeinen door de partijpolitiek gepolitiseerd worden.

Het Cultuurpact had ongetwijfeld

voortreffelijke doelstellingen. Daaraan willen wij dus niet raken. Daarover mag geen misverstand bestaan. Ik denk dat het gesprek ter zake in alle openheid en vertrouwen moet worden gevoerd. Wij zeggen alleen dat het instrument, zoals het tot nu toe heeft bestaan, tot ongewenste politisering heeft geleid. Ik meen trouwens dat wij niet alleen staan met onze diagnose. Laten wij dus het gesprek aanvatten en op zoek gaan naar een instrument dat niet alleen de doelstellingen van het Cultuurpact intact laat, maar dat er ook zou in slagen om al die neveneffecten, vooral de partijpolitisering van heel dit culturele veld, te vermijden.

Ik was dus wel enigszins verwonderd over een aantal publieke reacties op ons voorstel. Diverse fracties die zich zeer kritisch over het Cultuurpact hadden uitgelaten, vooral in zijn huidige toepassing, reageerden plots zeer gereserveerd op onze voorstellen.

De heer A. Denys : Welke fracties ?

De heer M. Van Peel : De VLD-fractie bijvoorbeeld.

Mijnheer Denys, ik wil daarover geen polemieke voeren maar ik heb aandachtig geluisterd naar de uiteenzetting van de heer Dewael. Er is sprake van een zekere achterdocht. Dat is mij achteraf, nadat ik met enkele mensen had gesproken, duidelijk geworden. Men vroeg zich af waar de CVP naartoe wou en of het niet om een of andere zet ging om iets te bereiken enzovoort.

Zolang het debat in dit stadium blijft steken, zullen wij mekaar niet met het nodige vertrouwen tegemoet kunnen treden. Toen wij met dit voorstel naar buiten kwamen, hebben wij duidelijk gezegd dat het Cultuurpact een consensus is tussen diverse ideologische en filosofische strekkingen in dit land. Het kan dus alleen maar verdwijnen en vervangen worden door iets anders in consensus tussen dezelfde strekkingen in dit land. Daarover mag geen misverstand bestaan. Dat is duidelijk. Wij moeten daarover ook niet polemiseren. Ik stel voor dat we in de werkgroep

Ontzuiling, of in om het even welk ander forum, op een constructieve wijze zouden trachten om minstens datgene waarover wij het allemaal eens zijn, met name de ongewenste partijpolitisering van deze sector, uit te schakelen. Volgens ons kan in die uitschakeling zeer ver worden gegaan. Ik neem echter aan dat anderen daarin meer gereserveerd zijn. We zullen misschien over alternatieven moeten spreken. Mijn bekommernis is dat we verschillende stappen vooruit zouden zetten en niet, dat is allerminst onze bedoeling, dat we eens een of ander nummertje zouden opvoeren en het dan begraven en weten dat er de volgende tien jaar niets zal gebeuren. Dan heeft het tot niets gediend.

Dit debat werd reeds in de werkgroep Ontzuiling aangekondigd. Ik denk dat dit een nuttig forum kan zijn maar het debat moet gevoerd worden met de eerlijke bekommernis om de negatieve effecten ervan weg te werken.

De voorzitter : De heer De Man heeft het woord.

De heer F. De Man (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, over de eigenlijke begroting zal ik kort zijn. Er zijn immers bepaalde cultuuraspecten die volgens mij niet kunnen wachten tot een zitting in de loop van volgend jaar. Ik zal eerst in het kort de begroting behandelen, daarna wil ik het hebben over de huidige Kulturkampf tegen het nationalisme, meer bepaald tegen het Vlaams Blok.

In de begroting stellen we allereerst vast dat ook hier de manie heerst die tegenwoordig in alle departementen toeslaat, namelijk het uitdelen van vele miljoenen frank en voor de zogeheten integratie van vreemdelingen. Ook de minister van Cultuur heeft in zijn begroting vele miljoenen frank ingeschreven ; ook hier heeft de koninklijke commissaris, mevrouw D'Hondt, haar kwalijke sporen achtergelaten. Ik noem onder meer de Interdepartementale commissie voor Jeugdzaken, die zich zal bezighouden met kansarme jongeren, en we weten best wie dat zijn. Ik vermeld de sa-

De Man

menwerking met de stichting genoemd naar de rijkste gastarbeider in dit land, het Intercultureel Centrum voor Migranten, het multicultureel cachet van Antwerpen 1993 enzovoort. Minister Weckx wil dat de vreemdelingen hun eigen cultuur kunnen belijden, en tegelijkertijd moeten zij zich integreren. Mijnheer de minister, hoe u dat kunt rijmen, is mij een raadsel : ofwel assimileert men, wat mogelijk is voor individuen, ofwel gaan we inderdaad de weg op van de multi-etnische maatschappij. Waarschijnlijk hebt u dan, samen met uw collega's in de regering, het lichtend voorbeeld voor ogen van de Britse en Amerikaanse grootsteden. Ik verwijs naar Brixton of Los Angeles. Ik wens u geen succes met deze integratiepogingen ; meer nog, u kan daar geen succes mee boeken.

U geeft verder tientallen miljoenen frank aan de bevriende zuilen en hun organisaties. Ik hoef daar niet over uit te weiden.

Veel van de door u gesubsidieerde centra, verenigingen en vzw's brengen een soort cultuur die helemaal niet aansluit bij de verzuchtingen van de gewone burger. Meestal is die cultuur een soort verdoken politieke propaganda, of op zijn minst een meta-politieke propaganda.

Ik zou het echter voornamelijk willen hebben over de huidige Kulturkampf tegen de nationalistes.

Zo is er de geplande afschaffing van het Cultuurpact. Inzake de afschaffing van de Cultuurpactwet stelt de heer Van Peel dat deze wet voorbijgestreefd is om niet minder dan drie redenen.

Ten eerste zegt de heer Van Peel dat het streven naar openheid, naar dialoog nu is verankerd in de traditie van onze gemeenschap. Ten tweede zijn er volgens de heer Van Peel heel wat wetsbepalingen, zelfs grondwettelijke bepalingen die het non-discriminatiebeginsel afdwingbaar maken. Waarom dan nog die Cultuurpactwet in stand houden ? Hierop antwoord ik met een tegenvraag : waarom dan

bijvoorbeeld een wet op het racisme ? Ik heb er waarschijnlijk niets van begrepen !

Ten derde, de heer Van Peel zegt ook dat de Cultuurpactwet disfunctioneel is, want zij zou de politisering van het cultuurbeleid in de hand werken. Voor de kampioenen van de politisering is deze uitspraak natuurlijk bijzonder hypocriet.

Wij menen daarentegen dat de Cultuurpactwet niet is voorbijgestreefd : het aantal klachten dat immers door diverse organisaties wordt ingediend, blijft bijzonder groot.

De volgende cijfers bewijzen dat de Cultuurpactwet aan een reële behoefte voldoet : sedert de gemeenteraadsverkiezingen van 1988 werden meer dan 200 klachten ingediend. In de gevallen waar de klacht ontvankelijk was, heeft het optreden van de Cultuurpactcommissie in 80 percent van de gevallen een gunstig resultaat gehad voor de indieners van de klacht.

Met andere woorden, ofwel wordt de klacht gegrond verklaard, ofwel wordt een verzoening bereikt.

Deze cijfers tonen het blijvend belang van de Cultuurpactwet aan.

Een tweede opmerking betreft de tolerantie. De verdraagzaamheid en het cultureel pluralisme zijn helemaal niet zo verankerd in onze tradities. Men kan dit zo wel laten uitschijnen, maar ik zal een paar voorbeelden aanhalen die deze stelling ontkrachten. Het bewijs hiervan is trouwens geleverd door onze eigen BRTN.

Eerste voorbeeld. Toen iemand van onze strekking, Jef Elbers om hem met naam te noemen, werd benoemd tot lid van de raad van bestuur van de BRTN, werden gauw gauw de statuten gewijzigd om te verhinderen dat de vertegenwoordiger van de Vlaams-nationalisten, de vierde partij in Vlaanderen, de vertegenwoordiger van meer dan 400.000 Vlamingen, zijn intrede zou doen in de raad van bestuur. Denk aan de voorgeschiedenis en u zal zich herinneren dat de Volksunie wel aan haar trekken kwam. Deze voorgeschiedenis

werd evenwel weggeveegd en men heeft nu de statuten gewijzigd. En dan spreken van tolerantie en cultureel pluralisme, dat geloven wij niet !

Tweede voorbeeld. In verschillende jeugdleden in belangrijke steden als Antwerpen en Brugge wordt stelselmatig geweigerd om verenigingen van Vlaams-nationale strekking op te nemen. In deze jeugdleden kunnen bijvoorbeeld de VNJ in Antwerpen en de VBJ in Brugge geen zitting hebben.

De heer Van Peel beweert dat wets- en grondwetsregels bestaan waarop een beroep kan worden gedaan om eventueel de discriminatie tegen te gaan. De heer Van Peel zegt dat ook een beroep kan worden gedaan op de Raad van State of het Arbitragehof. Hij beweert zelfs dat een klacht voor het Europees Hof voor de rechten van de mens mogelijk is. Ziet de heer Van Peel één vereniging die voor het gebruik van een gemeentelokaal, de moeite, de kosten en de tijd zal besteden om naar Straatsburg te gaan om daar haar rechten af te dwingen ? Het is misschien een goede Belgenmop maar dit voorbeeld slaat nergens op.

Zelfs een proceduremogelijkheid voor de Raad van State of het Arbitragehof zal grotendeels dode letter blijven. Het Arbitragehof en de Raad van State zijn voor de doorsnee burger en/of culturele vereniging ontoegankelijke organismen, en dit om verschillende redenen.

Ten eerste, de kostprijs van de procedure. De procedure moet worden gevoerd met behulp van een raadsman. In de praktijk kan men inderdaad voor deze instellingen geen procedure beginnen zonder raadsman.

Ten tweede, om als vereniging te procederen voor deze rechtbanken moet men over rechtspersoonlijkheid beschikken. Talrijke culturele verenigingen — vooral op gemeentelijk vlak — hebben niet de vorm van een vzw en blijven dus in de kou staan om hun recht op niet-discriminatie af te dwingen voor een rechtbank. Bovendien laat een uitspraak jarenlang op zich wachten.

De Man

Het is misschien wel leuk om juridisch gelijk te krijgen een paar jaar na de feiten, maar dat helpt een vereniging natuurlijk niet echt. Ook dit is een probleem voor de Cultuurpactcommissie, maar het Vlaams Blok stelt wel voor om de termijnen aanzienlijk te verkorten.

Als laatste aspect zegt de heer Van Peel dat de Cultuurpactwet politiserend werkt. Dit is ten eerste een opvallend toppunt van hypocrisie. Indien het cultuurbeleid gepolitiseerd is, is dat niet door de Cultuurpactwet maar door de houding van de politici van de traditionele partijen. De afschaffing van de Cultuurpactwet zal de politici niet veranderen en ze is dus in feite volledig naast de kwestie. De Cultuurpactwet zorgt ervoor dat alle strekkingen bij het beleid worden betrokken. De afschaffing ervan zal tot gevolg hebben dat het beleid ter zake uitsluitend een aangelegenheid van de meerderheid wordt. Men kan wel schermen met een alternatief voor de bestaande Cultuurpactwet, maar als Vlaams-nationalistische ideologische minderheid zijn wij bijzonder op onze hoede. Ik zal u straks nog enkele voorbeelden geven om te verduidelijken waarom wij zo op onze hoede zijn. Het is de bedoeling van de heer Van Peel, van de CVP en van alle medeplichtige partijen om lastige pottekijkers buiten te houden. De grote democraat Marc Van Peel heeft waarschijnlijk last van het feit dat het Vlaams Blok in heel wat raden van bestuur en raden van beheer een woordje kan meespreken en van hen ook informatie krijgt toegevoerd. Het is gebleken dat dit een wapen is in onze handen. Hij geeft het natuurlijk niet toe met zoveel woorden, maar alvast de redacteur van het weekblad Knack heeft het begrepen. Hij schreef dat het onderdeel van het afschaffen van de Cultuurpactwet is, dat bijvoorbeeld het Vlaams Blok niet langer automatisch zou worden vertegenwoordigd in instellingen als de BRTN. In onze ogen is dit een belangrijke, zo al niet de belangrijkste beweegreden van de grote democraat, de heer Van Peel. De heer Van Peel bewijst hiermee

zelf de fundamentele onjuistheid van zijn uitgangspunt als zou de verdraagzaamheid een definitieve verworvenheid zijn van onze maatschappij. De heer Van Peel schruwelt graag over de ondemocratische Vlaams Blok, maar is niet minder dan een doortrapte huichelaar die de democratie een stuk wil terugschroeven om zijn eigen zuilorganisaties te beschermen. Dat is de waarheid.

Ten slotte is er de meest recente aanslag op de democratische rechten van de nationalistische stroming, van het Vlaams Blok. Op de algemene vergadering van de Vaste Nationale Cultuurpactcommissie van gisteren hebben de vertegenwoordigers van de meerderheidspartijen, alsmede het FDF en de PRL, zich uitgesproken tegen een klacht van het Vlaams Blok over het gemeentebestuur van Lokeren betreffende enkele mandaten in gemeentelijke commissies. Zij beslisten dat hoewel deze klachten volledig gegrond zijn, ze onontvankelijk zijn omdat ze van het Vlaams Blok uitgaan. Meer bepaald werd verwezen naar artikel 3 van het Cultuurpact waarin wordt gesteld dat verenigingen enkel van de bescherming van het Cultuurpact genieten op voorwaarde dat zij de principes en regels van de democratie aanvaarden. Deze beslissing en de hele sfeer die momenteel heerst, stellen het Vlaams Blok de facto buiten het Cultuurpact, zolang het tenminste nog bestaat. Net op het moment dat het verzuilde en partocratische karakter van het Cultuurpact ter discussie staat, treffen de Belgische partijen een beslissing die het Cultuurpact volledig zinloos maakt. De objectiviteit gebiedt ons te zeggen dat de VLD en de Volksunie tegen stemden, waarvoor dank. Zelfs de vertegenwoordiger van de grote fascistbestrijder Van Rossem protesteerde, maar die heeft daar geen stemrecht.

Beste collega's, het Cultuurpact wil naar verluidt de ideologische en filosofische minderheden beschermen. Tegen de geest van dit pact in wordt nu de ideologische minderheid die het Vlaams Blok is, buiten de wet geplaatst. Als nationalist hebben

wij nochtans steeds de principes en de regels van de democratie aanvaard en nageleefd. Het tegendeel moet nog altijd worden bewezen. Het Vlaams Blok is, actief en passief, een essentieel democratische partij. De beslissing om het Vlaams Blok buiten de wet te stellen, is een nieuw hoogtepunt in de onverdraagzaamheid van de traditionele partijen. Waar men de politieke tegenstrever wil treffen, wordt geen enkele democratische regel heel gelaten. Zonder enige motivering, zonder enig debat beslist een meerderheid van, opgelet, voornamelijk Franstalige partijen dat het Vlaams Blok in dit opzicht vogelvrij is. Nogmaals werd dus bewezen dat de politieke cultuur van dit land volledig verrot is.

De weg ligt nu open om de nationalist, de Vlaams Blok, te weren uit alle commissies, beheeraden en adviesraden die dit land telt. Als vierde partij van Vlaanderen, met meer dan vierhonderd/duizend kiezers, hebben wij afgevaardigden bij Bloso, BRTN, de Commissie Culturele Centra, de GNOT, de Filharmonie van Vlaanderen, de Adviesraad voor de Musea, de Cultuurpactcommissie, het Commissariaat-Generaal voor Toerisme, de Commissie Beeldende Kunsten enzovoort. Wij zetelen daarin, wij doen daar ons werk. Dit soort pottekijkers stoort de democraten van de CVP en de SP bovenmate, maar dat geeft hen nog niet het recht ons zomaar uit al deze raden te verwijderen. Dit is zonder meer ondemocratisch.

De beslissing van gisteren heeft tot gevolg dat het Vlaams Blok van geen enkele infrastructuur of zaal nog zal kunnen gebruik maken. De bescherming die wij tot nu toe min of meer genoten, valt weg door deze beslissing. Dit is een belangrijk gevolg. Ik kan mij uiteindelijk veroorloven hier openlijk de vraag te stellen: wanneer zal het Vlaams Blok uit het parlement worden geweerd? Wanneer worden wij hier buiten gezet? De vermelde beslissing is immers blijkbaar slechts een aanloop.

De intellectuelen en journalisten die nu nog zwijgen, die nu nog doen of hun neus bloedt, die nu nog niet de

De Man

moed en de eerlijkheid hebben om de fundamenteel ondemocratische aanslag op het nationalisme af te keuren, zijn medeplichtig. Naar mijn bescheiden mening aanvaardden democraten geen van boven opgelegde intellectuele consensus. Integendeel, zij willen precies het recht om van mening te verschillen, of het nu over vreemdelingen gaat of over separatisme. In een democratie heeft men het recht van mening te verschillen. Of moet ik aannemen, dames en heren, dat het Vlaams Blok vogelvrij is verklaard? Zo ja, dan moet u tenminste de eerlijkheid hebben om dit met zoveel woorden aan de bevolking mee te delen, dit in de plaats van de miselijk makende vertoning van de laatste maanden. Ik bedoel het geschermd met de democratie, het voeren van een lastercampagne zonder voorgaande tegen het Vlaams Blok, en dan nog tegelijkertijd zelf de meest ondemocratische houding aannemen. Ik dank u niet! (**Applaus bij het VB**)

De voorzitter : De heer Leo Peeters heeft het woord.

De heer L. Peeters (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, in de commissie voor Cultuur had een goede discussie plaats over de diverse aspecten van het cultuurbeleid en de begroting van de beide parastatale instellingen. Daaruit kon alleszins tevredenheid worden geconcludeerd omdat de groei van de middelen voor het cultuurbeleid inderdaad wordt bestendigd. Het geheel is dus positief. Laten wij daarover geen twijfel bestaan. Trouwens, in het verslag werd dit voldoende geïllustreerd.

Mijnheer de minister, er is evenwel een grote behoefte aan een situering van de begrotingscijfers in een algemeen kader, en dus aan een globale beleidsnota, zoals er één betreffende het toerisme, een deelaspect van het beleid, reeds in bespreking is. Een dergelijke nota kan resulteren in een voorstel van resolutie dat een duidelijk kader voor elk toekomstig debat ter zake en de krijtlijnen waarbinnen voorstellen en ontwerpen van decreet kunnen worden goedgekeurd, aan-

geeft. Ik herhaal hier bijgevolg mijn verzoek om een algemene beleidsnota Cultuur vanwege de regering die zij tegen begin volgend jaar ter bespreking bij de bevoegde commissie zou indienen. Zo niet blijft elke discussie ter zake fragmentair. Er wordt een boekenbeurs georganiseerd en plots staat het letterenbeleid in de belangstelling. Volksontwikkeling en sociaal-cultureel werk worden geïsoleerd benaderd hoewel dit de verschillende segmenten van ons maatschappelijk bestel toch beïnvloedt. Er is de relatie — men heeft er daarstraks al op gewezen — tussen economie en cultuur; de relatie tussen economie en cultuur. Is er bijvoorbeeld ruimte voor een voorstel tot decentralisatie van het jeugdbeleid? Dit zijn slechts enkele voorbeelden — ik kan er nog meer aanhalen — die de noodzaak van een grondige voorbereidende discussie aan de hand van een algemene beleidsnota aantonen.

Ik zal in dit debat ingaan op een specifiek aspect van het beleid, namelijk het probleem van de parallelle en alternatieve subsidiecircuits die zich sinds hun ontstaan nu volledig ontplooiën en die, in feite de miskenning zijn van onze normerende en decreetgevende taak. De heer Dewael heeft reeds — verschillende sprekers zullen hem daarin wellicht nog volgen — een eerste circuit aangeduid, namelijk dat van de culturele ambassadeurs, waarvoor plotseling een niet onbelangrijk bedrag op de begroting Economie wordt ingeschreven terwijl de minister van Cultuur hier slechts een tweederangsrol wordt toebedeeld. Ik verwijs hiervoor naar de beleidsbrief van de minister-president inzake externe betrekkingen. Daarin lezen wij dat het driemaal belangrijk is voor Vlaanderen dat de culturele ambassadeurs worden benoemd. De SP wil dit geenszins betwisten. Trouwens, aan de kwaliteit van de personen die reeds zijn genoemd, kan inderdaad bezwaarlijk worden getwijfeld.

Nochtans is het de algemene regel dat alle subsidies volgens voor iedereen toegankelijke en algemeen duidelijke reglementen worden toege-

kend. Dit principe wordt hier niet volledig gerespecteerd. Voorts kunnen er vragen worden gesteld bij de efficiëntie van de startinitiatieven. Niet weinig van de geselecteerden vervullen inderdaad sedert jaar en dag de facto deze functie. Men kan zich dan ook afvragen of wij geen water naar de zee dragen. Welke selectiecriteria worden gehanteerd?

Dit betekent niet dat wij het initiatief van de minister-president inopportuun vinden. Integendeel, het is een goede zaak dat geld op begrotingen van andere departementen voor cultuur wordt vrijgemaakt. Er is echter een gebrek aan een open selectieprocedure. Het moet mogelijk zijn dat iedereen, vanzelfsprekend op basis van ernstige geloofsbrieven, zich kandidaat stelt voor een dergelijk ambassadeursschap. Meer verheldering over de gehanteerde culturele kwaliteitscriteria is dan ook absoluut nodig.

Aangewezen is uiteraard dat de minister van Cultuur in de toekomst ter zake bevoegd verklaard wordt, dat een duidelijke reglementering wordt uitgewerkt en dat de kredieten op de begroting van Cultuur worden ingeschreven. Ik meen dat dit voor ons beiden een gezamenlijke bekommering kan zijn.

De toelage van de Nationale Loterij, is eigenlijk de grootste miskenning van het Cultuurpact en het pluralisme in de concrete feiten.

Het is duidelijk dat een belangrijk gedeelte van de winsten van de Nationale Loterij wordt gebruikt voor doelstellingen van openbaar nut die tot de bevoegdheid van de gemeenschappen behoren, ondermeer cultuur, welzijn, milieu en sociaal beleid.

Dit heeft uiteraard tot gevolg dat het beleid van de Vlaamse Gemeenschap wordt doorkruist door nationale en voor de Vlaamse Raad niet controleerbare middelen. Het Rekenhof maakte die opmerking trouwens in 1990. Er ontstaat een parallel financieringscircuit en het soeverein en exclusief gezag van de organen van de Vlaamse Gemeenschap worden hier dus inderdaad ondermijnd.

L. Peeters

Het is zo dat er in deze culturele sector voornamelijk problemen rijzen ten aanzien van de bijkomende subsidies. Nu worden er op dat vlak ongeveer 5.000 dossiers beheerd door de Nationale Loterij. Dezelfde dossiers bestaan ook in de bevoegde administraties van nationale of van regionale ministeries.

Er wordt hier dus dubbel werk verricht. En bovendien geeft dit aanleiding tot administratieve en bureaucratische rompslomp en enorm veel verlies aan tijd en energie.

Het maakt de globale subsidiëringpolitiek in de culturele sector ondoorzichtig en vooral, wat heel gevaarlijk is, toch een beetje dubieus.

Het geeft bovendien aanleiding tot massa's politieke en andere inmengingen. Het is op dit vlak blijkbaar flink fout aan het lopen.

Er heerst daarenboven de grootste verwarring en onzekerheid in de sectoren kunst, cultuur en volkswontwikkeling. Precies omdat in deze middens de extra gelden van de Nationale Loterij niet de enige mogelijkheid zijn om begrotingen sluitend te houden.

De onduidelijkheid is dan ook ontstaan doordat verschillende culturele VZW's brieven ontvingen waaruit bleek dat er sterk verminderde subsidies zouden worden toegekend, terwijl de Nationale Loterij dan weer andere sluitende berichten de wereld instuurde.

Initiatieven uit progressieve middens lijken dus geïsoleerd. Inderdaad er was de grootste onduidelijkheid omtrent de criteria.

Wij vroegen in de commissie om deze cijfers ter beschikking te krijgen. Uit een analyse blijkt dat er terecht wel wat onzekerheid is.

Het sociaal-cultureel werk dat in het verleden op een aanzienlijke betoelaging kon rekenen wordt in het nieuw advies ondergewaardeerd. Eendertig organisaties die in 1991 nog op toelage konden rekenen, zijn niet meer weerhouden in het advies.

Tal van pluralistische organisaties komen niet meer voor in de lijst. Ik zou voorbeelden kunnen aanhalen en cijfers citeren, maar dit zou ons veel te ver leiden.

Ik wil toch even enkele organisaties aanhalen die wel beter verdienen, namelijk : Stichting Lodewijk de Raet , Sfinx, Maatwerk, Omschakelen, De Wakkere Burger.

Ook organisaties die zich rond de vrouwenproblematiek profileren werden geschrappt, namelijk de Nationale Vrouwenraad en Rosa.

Mijnheer de minister, ik zou ook voorbeelden kunnen geven uit de podiumsector, ik zal dit niet doen, maar ik wil het toch even hebben over de verschillende fondsen. Wij moeten inderdaad vaststellen dat het Willemfonds zijn toelage ziet dalen van 1 miljoen frank naar 500.000 frank. De subsidies van het Masereelfonds en van het Vermeylenfonds worden gehalveerd. De subsidie voor het Davidsfonds wordt verdubbeld, meer bepaald van 2 miljoen frank naar 4 miljoen frank.

Men zegt dat deze vermindering voor iedereen geldt. Eén welbepaald fonds kan echter toevallig rekenen op een subsidiëring via projecten, terwijl andere niet op de hoogte waren van deze mogelijkheid.

Dit betekent inderdaad ondoorzichtigheid en een tweede subsidiëringcircuit op grond van vage criteria.

Er is geen duidelijkheid over de criteria waarop het geld wordt verdeeld of het bedoeld is voor gewone werking, voor afzonderlijke projecten of voor specifieke investeringen voor het wegwerken van structurele tekorten. Bovendien is er het feit dat nu al een aantal verenigingen en organisaties toelagen krijgen zonder een aanvraag te hebben gedaan.

Wij hebben er alle belang bij ter zake duidelijkheid te scheppen, zodat men op voorhand weet heeft van de criteria die zullen worden gehanteerd.

Ik wil enkele voorstellen herhalen. In de eerste plaats is er het nastreven van de transfer van de middelen naar

de gemeenschappen. De heer Denys heeft gewezen op het voorstel van resolutie. Ik herhaal dit voorstel en stel de vraag of in de Vlaamse Raad de bereidheid bestaat het mee te steunen. Ik heb in ieder geval de voorzitter van de Vlaamse Raad gevraagd het in de commissie voor de Algemene Zaken onmiddellijk opnieuw te willen bespreken. Wij zijn er in ieder geval toe bereid.

Ten tweede, zolang deze transfer van de middelen niet is geregeld, moeten wij in het belang van de ganse sector tot vaste en duidelijke criteria komen. Wij stellen voor uitsluitend door de Vlaamse Gemeenschap erkende initiatieven te subsidiëren. Wij stellen voor dat de subsidiëring zou gebeuren volgens de criteria en de reglementen vastgesteld in de bestaande decreten, dat aanvullende subsidiëring rekening houdt met het principe van pluralisme, dat alle instanties volwaardig worden geïnformeerd over deze toelagemogelijkheid en dat voorstellen gebeuren in volledige openbaarheid, waardoor, naar analogie met de beraadslaging in de ministerraad vroeger, hierover beraadslaging in de regering gebeurt.

De heer A. Denys : Wij staan bijna voor 100 procent achter uw woorden over de Loterijgelden. Toch zeggen wij dit reeds jaren, maar op het terrein verandert er ter zake niets. Onze fractie zal bij de grondwetsherziening een amendement indienen om ervoor te zorgen dat uitendelijk de financieringswet wordt aangepast aan onze gemeenschappelijke verzuchtingen.

Ik ben de mening toegedaan dat alleen maar oproepen niet meer zal helpen. Wij zullen echt een politieke daad moeten stellen. Ik weet wel dat de minderheid het daarin iets eenvoudiger heeft, maar als de meerderheid ons niet helpt, zal er niets gebeuren. Bent u bereid een amendement waarin deze materie wordt geregeld, in Kamer en Senaat goed te keuren ? Bent u bereid in de Vlaamse Raad, als blijkt dat het Overlegcomité hierover tegen eind december niet vergadert, als signaal bijvoorbeeld het onderdeel cultuur af te keuren ? Wij zullen een politieke daad moeten stellen, zoniet zullen wij er niet in slagen iets te bereiken.

De heer L. Peeters : Mijnheer Denys, ik vind het goed dat u mij tot politieke daden wil dwingen, ik stel politieke daden genoeg. Ik heb uw amendement nog niet gezien, ik kan er dus nu niet over oordelen. Ik heb wel gemerkt dat u de pers iets hebt geboden.

De heer P. Van Grembergen : Het amendement is voorbarig vermits in de besprekingen die met eerste minister Dehaene worden gevoerd, het probleem van de Lotto en de Nationale Loterij ter sprake komt.

Minister H. Weckx : Als minister van Cultuur vind ik dit toch een fundamenteel probleem. Het probleem moet niet worden opgelost via de weg van de financieringswet. De wet op de Lotto werd amper anderhalf jaar geleden goedgekeurd en precies die wet moet worden gewijzigd. Welk advies de Vlaamse minister van Cultuur — dit geldt uiteraard ook voor de minister van Cultuur van de Franse Gemeenschap — de Lotto ook geeft, de federale minister van Financiën neemt op basis van de wet van 1991 de beslissingen. U hoeft dus de financieringswet niet te wijzigen. U kan beter de wet op de Lotto wijzigen.

De heer L. Peeters : Dit neemt niet weg dat de Vlaamse Gemeenschap voor deze gelden een aantal daden kan stellen en adviezen kan geven, die ook zullen worden gevolgd. Dit zijn concrete daden waarop wij onmiddellijk kunnen ingrijpen.

Mijnheer Denys, wij zullen uw voorstel beoordelen.

Minister H. Weckx : Mijnheer Peeters, wat u zegt, is onjuist. De bevoegdheid ter zake ligt bij de nationale minister van Financiën. Zelfs de raad van bestuur van de Lotto volgt het advies van de minister van Cultuur niet altijd.

De heer A. Denys : Maar het probleem kan toch aan het Overlegcomité worden voorgelegd ?

De heer L. Peeters : Mijnheer de minister, u bent het met mij toch eens dat het advies van de minister van Cultuur hoe dan ook een belangrijk

signaal betekent ten aanzien van de nationale minister en de raad van bestuur. In het verleden werd trouwens steeds rekening gehouden met dat advies.

Collega's, de bedenkingen die ik maakte aangaande de nationale loterij zou ik eveneens kunnen formuleren wat de sport betreft. Jammer genoeg is mijn spreektijd verstreken.

Mijnheer Denys, ik ben bereid daden te stellen. Ik ben trouwens al tot daden overgegaan. Al een paar jaar reeds pleit ik ervoor dat toelagen van de Nationale Loterij worden getransfereerd en gereguleerd. Nog nooit echter werd ik voldoende gesteund vanuit andere fracties. Hopelijk zal ik nu worden gevolgd teneinde initiatieven te kunnen nemen.

De voorzitter : De heer Gysels heeft het woord.

De heer J. Geysels (op de tribune) : Tijdens de voorbije twee tot drie jaar verzochten de commissieleden, ook deze van de meerderheid, de regering meermaals — meestal mét de instemming van de vorige minister — om meer middelen vrij te maken voor de sector Cultuur in het algemeen en voor de sociaal-culturele sector in het bijzonder. Zo karig was deze sector bedoeld. Dit verzoek moet dit jaar niet herhaald worden. Er is dus geen unaniem advies van de commissie voor de Cultuur om aan de regering te vragen een einde te stellen aan de karige betoelagingspolitiek inzake het uitkeren van dotaties aan die sector. Er is dus een verbetering.

Mijnheer de minister, ik kom even terug op hetgeen de heer Dewael terecht aanklaarde. In de krant van 27 oktober las ik dat de voormalige president van Tsjechoslowakije, de heer Havel, zei dat politici meer geduld moeten oefenen. Hij noemt dat de kunst van het wachten. Bepaalde ideeën, visies of standpunten vergen volgens hem een zeker rijpingsproces. Dat verwijt kan echter allermindst worden gericht tot de leden van de commissie voor de Cultuur. Wij wachten nu reeds negen maanden op de beleidsbrief, op de krachtlijnen en op de denkpijlen van de minister over de sociaal-culturele sector.

Inmiddels worden echter een aantal concrete maatregelen genomen. In dat verband verwijs ik naar de bepalingen van het programmadecreet van 1992, waarbij enige wijzigingen werden aangebracht rond de koepels, namelijk de zogenaamde ontzuilende stapjes. Ik stel vast dat in het adviescircuit ontwerpen van decreet circuleren aangaande de diensten en de koepels. Maar ondertussen wachten wij nog steeds op de grote krachtlijnen ; op de onderbouw van de maatregelen, als ik mij zo mag uitdrukken.

Wekelijks worden wij geconfronteerd met de snelheid van de daad en de traagheid van de gedachte. Het is een soort variëteit op het adagium van wijlen Achilles Van Acker : eerst handelen en dan nadenken.

Mijnheer Van Peel, ik meen dat de belofte van de minister om dat probleem op te lossen in het kader van het project Vlaanderen 2002 niet opgaat. Ik kan mij moeilijk inbeelden dat men momenteel in de kabinetten werkt aan het cultureel project Vlaanderen 2002, terwijl men niet eens in staat is zijn ideeën voor 1993 op papier te zetten !

Dat lijkt mij een anachronisme. Van daar dat ik niet alleen de heer Peeters, voorzitter van onze commissie, en de heer Dewael kan steunen, maar dat ik tevens een boodschap wens te richten tot de minister.

De heer P. Van Grembergen : Mijnheer Geysels, u hebt misschien gelijk. Die beleidsnota moet er komen en dat is ook toegezegd. Maar dit mag ons er niet toe brengen elke beleidsnota als een vorm van altaarverheffing te bestempelen en de zaak daarmee als afgedaan beschouwen. Wij hebben in het verleden vele beleidsnota's gehad waarmee iedereen tevreden naar huis ging, maar die nooit werden uitgevoerd. Zowel het handelen als het denken zijn noodzakelijk, en het beste zou natuurlijk zijn mocht het gelijktijdig gebeuren.

De heer J. Geysels : Ik heb geen probleem met uw nuancering, maar ik handhaaf mijn wens dat er zo vlug mogelijk een beleidsnota komt. Ook

Geysels

wens ik tot de commissieleden de boodschap te richten dat wij in elk geval geen enkele bespreking over deelassen van de sociaal-culturele sector aanvatten, laat staan goedkeuren zonder dat deze beleidsnota.

Collega Van Grembergen, het is geen kwestie van gelijktijdigheid. Er worden allerlei zaken gepland en uitgevoerd zonder dat wij weten wat de politieke oriëntaties van de minister zake zijn. Dit is een vorm van parallelle besluitvorming die wij niet goed vinden en in elk geval niet kunnen honoreren. Zolang wij niet over een beleidsvisie beschikken, kunnen wij onmogelijk decreten in verband met deelsectoren goedkeuren.

Vorige week werd het Cultureel Woordenboek gepubliceerd. Om iets af te weten van cultuur moet men naar het schijnt 6.400 woorden kennen. Ik heb het nu over het **cultuur**-beleid en vraag dus niet dat de minister 6.400 woorden, maar toch een aantal gedachten aan het papier zou toevertrouwen, zodat wij op een rustige en beredeneerde manier aan de weet kunnen komen waar hij naartoe wil.

Een ander aspect, dat reeds door de heer Leo Peeters werd behandeld, is dat van de parallelle **subsiëringcircuits** en met name de Lotto-gelden. Reeds een aantal jaren geleden hebben de heer Peeters en ikzelf daarover een resolutie ingediend. Ex-minister Dewael weet dat zeer goed, want via hem werden ook verzoeken gericht tot de voorzitter van de regering om de problematiek aan te kaarten in het Overlegcomité. Maar er is weinig gebeurd. Gelukkig heeft deze zaak opnieuw de pers gehaald naar aanleiding van een aantal al dan niet positieve adviezen betreffende steunmaatregelen aan instellingen. Ik wens ook in dat verband te herhalen dat signalen niet meer volstaan. De opmerking van de minister dat misschien niet de financieringswet moet worden gewijzigd, is terecht. Het is de nationale wet betreffende de organisatie van de Nationale Loterij, die ongeveer een jaar geleden in Kamer en Senaat werd goedgekeurd, die

voor wijziging vatbaar is. Ik vraag bij deze of de minister bereid is om zijn steun te verlenen aan een eventueel voorstel van wetswijziging waarvoor in deze Raad een consensus zou worden gevonden. Dat zou een belangrijk signaal zijn naar het nationale parlement. Ik reken dus op uw steun.

Een volgende bemerking heeft te maken met een nieuw parallel subsidiëringcircuit, meer bepaald de culturele ambassadeurs. Ik stel vast dat voor het departement van de minister-president meer dan 180 miljoen frank is ingeschreven. (**Onderbreking door de heer Van Grembergen**)

Mijnheer Van Grembergen, ik wil het inderdaad wel eens hebben over alle circuits, want het blijkt meer en meer dat een aantal instellingen erin slagen het Mattheüseffect ook toe te passen op hun eigen middelen. Ik ga geen concrete voorbeelden geven, maar ik stel vast dat een aantal erkende instellingen via Leefmilieu worden gesubsidieerd, dat ze, in uitvoering van decreten met betrekking tot het sociaal-cultureel werk, ook worden gesubsidieerd via Kind en Gezin, dat ze subsidies ontvangen via het normale subsidiëringcircuit en via de Lotto en nu voegen zich daarbij nog de culturele ambassadeurs. In sommige gevallen ontvangen zij steun vanuit vijf of zes circuits. Dat is het Mattheüseffect dat zijn intrede doet in de culturele sector.

In die zin blijf ik beklemtonen dat met de culturele ambassadeurs een inbreuk wordt gepleegd op uw bevoegdheid — dat is dan een kwestie van institutionele politiek —, de criteria voor toekomstige engagementen niet overzichtelijker worden en een gevaarlijk precedent wordt geschapen. Wij evalueren de stijging van de middelen voor de culturele sector gunstig, maar ze bereiken nog steeds niet het niveau dat in Frankrijk wordt gerealiseerd.

Mijnheer Weckx, u bent natuurlijk Jack Lang niet.

Mijnheer Dewael, wanneer ik zie hoe er nu strijkorkestjes worden ingehuurd, dan ben ik verplicht om de kritiek op minister Geens te herhalen

en te besluiten — om het jargon van de glijmiddelen aan te houden — dat de cultuur nog altijd wordt gezien als een uitstrijkje van de economie. Dat is een slechte zaak.

Tot slot wil ik even blijven stilstaan bij het Cultuurpact. Ik herinner me een aantal debatten in de Vlaamse Raad, die op de televisie werden uitgezonden en waarin de heer Geens, voormalig minister-president, zich liet ontvallen: "Waarom willen jullie het debat over de ontzuiling toch voeren? Dat is niet aan de orde!". Ik herinner me nog goed dat de heer Jan Lenssens, minister van Welzijn, zegde: Ontzuiling? Laat ons daarover toch ophouden. Einde citaat.

Nu stel ik vast dat de heer Van Peel in een persconferentie pleit voor de afschaffing van het Cultuurpact. Heel nieuw is dat niet want de heer **Martens** opende deze discussie al in 1985 op een colloquium over ontzuiling. Ook minister Weckx heeft in een interview met De Standaard verklaard dat het Cultuurpact, wat hem betreft, maar beter kan verdwijnen. Dat is niet nieuw, maar het krijgt, gezien de evolutie van de laatste jaren toch een bepaalde weerklank.

Lode Hancké heeft de verdienste gehad de discussie daaromtrent aan te zwengelen tijdens het begrotingsdebat van 1989, maar in SP-kringen wordt argwanend op de verklaringen van de heer Van Peel gereageerd.

De heer W. Seeuws: Mijnheer Geysels, kan u voorbeelden citeren?

De heer J. Geysels: Mieke van Hagedoren is u toch bekend, mijnheer Seeuws?

Ik heb niet gezegd dat het om personen van uw fractie ging, ik heb gezegd vanuit uw stroming. Ik wil uitvoerig citeren, als u daarop aandringt.

Ik zie hierin een andere teneur dan in de verklaringen van de heer Van Peel. Ook in Volksuniekringen zie ik een verschuiving inzake standpunt. In een perscommuniqué van Vakbel vind ik een bijna euforische behandeling van het Cultuurpact; Johan Beke, voorzitter van Vakbel, schrijft,

Geysels

ik citeer : Het cultuurpact vergroot de doorzichtigheid, geeft garantie op informatie en verplicht tot verantwoording. Einde citaat. Het zijn eigenaardige tijden ; critici van het Cultuurpact evolueren tot verdedigers en andersom.

De heer W. Seeuws : Mijnheer Geysels, u uit lichtvaardige beschuldigingen.

De heer J. Geysels : Ik beschuldig niemand, ik stel alleen vast dat er zich een evolutie aftekent. Ik zou het spijtig vinden dat deze reconversie van politieke standpunten over de verzekering ertoe zou leiden dat alles bij het oude blijft.

De heer L. Hancké : Mijnheer Geysels, u spreekt over evoluties. Die zijn er ongetwijfeld.

Het Cultuurpact was oorspronkelijk gebonden aan de grondwetsherziening van 1970. De heer Vanderpoorten en professor Verhulst hebben zich destijds sterk gemaakt voor een koppeling van beide waardoor het Cultuurpact afdwingbaar is geworden van de CVP. Historisch gezien was de CVP daarvan destijds niet zo'n groot voorstander, maar andere partijen, waaronder de mijne, waren voorstander van een naar analogie met het Schoolpact uitgewerkt verdrag, ter bescherming van de levensbeschouwelijke en politieke minderheden.

Als ik de politieke standpunten vandaag bekijk, stel ik vast dat er veeleer sprake is van continuïteit in de standpunten dan van evolutie, hoezeer me dat ook verbaast.

De heer J. Geysels : Collega Hancké, ik begrijp uw argumentatie. Ik heb ook niet gezegd dat ik uw positie niet begrijp. In het Cultuurpact en de cultuurpactwet zaten een aantal garanties. Ik begrijp de argwaan van een aantal minoriteiten, maar voel me wat dat betreft wel een beetje een toeschouwer. We zijn nooit getroffen geweest en maken ook geen gebruik van het Cultuurpact. **(Onderbreking door de heer Seeuws)**

U hoeft zich niet op te winden, mijnheer Seeuws, ik begrijp uw argwaan als u de verdedigers van het verzuilde middenveld plots het Cultuurpact in vraag hoort stellen. Ik begrijp dat u respect wil voor de geest waarin het Cultuurpact gemaakt werd. Ik begrijp dat u oproept voor het belangrijk democratisch principe van de non-discriminatie. Ik wil er alleen voor waarschuwen dat dit debat leidt tot een patstelling, tot stilstand in plaats van versnelling. Het mag toch niet zijn alle terechte kritiek op het Cultuurpact uiteindelijk alleen maar leidt tot een patstelling.

De argwaan die door sommigen wordt geuit, moet worden omgezet in politieke daden, die komaf maken met de funeste ontwikkelingen van het Cultuurpact. Iedereen moet de kans krijgen voorstellen te doen. Zelf zie ik ontzuiling als een proces waarbij de partijpolitiek zich terugtrekt uit bepaalde domeinen en ophoudt het samenleven op te delen in politiek beheersbare grootheden. Zo wil ik debatteren over de vraag of politici deel moeten uitmaken van de raad van beheer van de BRTN.

Maar als we bereid zijn het Cultuurpact af te schaffen, kunnen we alles niet laten zoals het is. De nieuwe vormgeving – een handvest of een charter – is bespreekbaar. Wel moeten er essentieel twee zaken in, het principe en de afdwingbaarheid van de non-discriminatie. Ik twijfel wat dat betreft aan de argumentatie van de heer Van Peel die zegt dat artikel 6 en 6bis van de Grondwet juridisch voldoende garanties tot sanctioneren geven. Dat zullen we nog moeten bekijken aangezien anderen die mening niet delen.

Verder mogen we de inspraak van de gebruikers niet vergeten. Daar is tot nog toe te weinig de aandacht op gevestigd.

Ook kan het proces niet beperkt worden tot bepaalde sectoren van het sociaal-cultureel werk.

De goedkeuring van een decreet op de koepels maakt geen definitief einde aan de ontzuiling. Met afgeslankte koepels slinkt men misschien de ef-

fecten van de ontzuiling af, maar bereikt men geen gehele ontzuiling.

De discussie over dit alles moet liefst niet worden beperkt tot de politieke partijen. Zij moet plaatsvinden in het kader van een globale beleidsvisie en gekoppeld worden aan concrete maatregelen. en concrete maatregelen zonder doelstellingen worden nogal vlug losse flodders. Minister Weckx zou de nieuwe krachtlijnen hieromtrent dus best zo vlug mogelijk bekendmaken.

Discussiëren over de nefaste gevolgen van het Cultuurpact voor het sociaal-cultureel werk, betekent ook discussiëren over de doelstellingen en organisatievormen van het sociaal-cultureel werk. Als we het heilig huisje van het Cultuurpact eindelijk willen seculariseren, is het ook belangrijk andere kapelletjes aan te pakken. Ik denk hier onder meer aan de herstructurering van de sector, aan het herdenken van het subsidiariteitsbeginsel, aan de planning enzovoort.

Dames en heren, wij zijn bereid over het Cultuurpact en de afschaffing ervan te discussiëren op voorwaarde – en daarmee kom ik weer bij het eerste punt van mijn betoog – dat er opnieuw kan worden gepraat over de organisatie van het sociaal-cultureel werk. Wie de indruk wil geven voor het cultuurpact in het offensief te willen gaan, kan wat de organisatievormen van het sociaal-cultureel werk betreft, niet in het middenveld blijven rondlopen. En daaromtrent heb ik dan op mijn beurt argwaan. **(Aplaus bij AGALEV)**

De heer M. Van Peel : Mijnheer Geysels, wat bedoelt u precies met die laatste opmerking ? Kunt u die nader toelichten ?

De heer J. Geysels : Ik zou willen weten of de wil aanwezig is om na te gaan hoe de instellingen en de verenigingen van de sector van het sociaal-cultureel werk zich in de komende 10 tot 15 jaar moeten organiseren om aan een aantal doelstellingen te beantwoorden, meer bepaald inzake decentralisering, plaatselijke educatieve samenwerking, educatieve planning enzovoort.

De heer M. Van Peel : Er is een verschil tussen plaatselijke educatieve netwerken enerzijds en het opleggen van dwingende doelstellingen aan verenigingen anderzijds.

De heer J. Geysels : Daarover kan worden gediscussieerd. Ik heb daar een mening over. Maar op dit ogenblik is het vooral belangrijk te weten of over de organisatie van het sociaal-cultureel werk gepreparaat kan worden.

De heer M. Van Peel : De heer Luc Martens zal daar straks dieper op ingaan.

De voorzitter : De heer Lauwers heeft het woord.

De heer H. Lauwers (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, als zesde spreker wordt het natuurlijk moeilijk om nog met compleet nieuwe dingen voor de dag te komen, maar dat is mijn bedoeling niet. Ik val ook niet graag in herhaling, hoewel ik de meeste punten aangehaald door mijn voorgangers wel kan onderschrijven. Ik zal van de spreektijd gebruik maken om de visie van mijn fractie over wat cultuurbeleid in deze tijd zou moeten zijn, proberen duidelijk te maken. Ik zal daarbij automatisch terugvallen op een aantal thema's die hier reeds werden aangesneden. **Ondermeer** de heer Geysels heeft zojuist nog wat gras voor mijn voeten wegge-maaid.

Ik zal geen nieuwe definitie uitwerken over cultuur, die zijn er in de bibliotheken al genoeg te vinden. Laat ons maar aannemen dat cultuur te maken heeft met opvattingen, met waarden, met verwachtingen die leven in een samenleving, met de evolutie daarvan, de vernieuwing en de expressie van emoties in kunstvormen, en ook met dingen zoals kleding of architectuur zoals de heer Dewael zoëven heeft aangehaald. Het cultuurbeleid is dan het conserveren van een aantal waardevolle expressies, het bevorderen van het zoeken naar hedendaagse nieuwe cultuurschepping en de zorg zoveel mogelijk mensen te betrekken bij dit alles. Het heeft dus allemaal te maken met het vormgeven aan een tijdsgeest, de inbedding daarvan in de geschiedenis.

Dit is misschien een beetje zwaar, maar u zult dadelijk begrijpen waarom ik dit doe en waar ik naartoe wil.

Hoe is het daarmee namelijk gesteld ? Wij zijn het er wellicht allen over eens dat er in Vlaanderen momenteel een aantal interessante mensen en initiatieven zijn die zelfs een internationale uitstraling hebben. Ik denk aan Wim VandeKeybus, aan Theresa De Keersmaecker, aan Frans Marijnen, aan de Blauwe Maandag Compagnie, aan een aantal kunstcentra en acteurs en zelfs aan een filmregisseur. Er wordt volgens mij, mijnheer Dewael, al is het nog te weinig in Vlaanderen met meer smaak en meer eigentijds gebouwd dan vroeger. Het is ooit wel minder geweest.

Ik ben ervan overtuigd dat er, meer nog dan tien tot vijftien jaar geleden, een enorme kloof groeit tussen degenen die actief of passief deelnemen aan die cultuur en zij die afhaken, die niet meer meekunnen. De heer Geysels had het gisteren nog over een Vlaanderen met twee snelheden. Dan had hij het over economische snelheden, een soort duale samenleving. Dat is nog wat anders. Wij mogen ook spreken over een Vlaanderen met twee culturele snelheden, maar waarvan de twee groepen niet samenvallen omdat dit niets te maken heeft met opleiding, studie- of inkomensniveau of leeftijd. Er is volgens mij een trage groep die bijna stilstaat en die alsmat groter wordt. Dit fenomeen doet zich wellicht in heel Europa voor. Het heeft misschien iets te maken met de fin de siècle-sfeer die er heerst. Misschien gaat het voor die mensen allemaal iets te snel en wordt het te complex voor hen. Niet alleen op technologisch vlak wordt het erg ingewikkeld. Niet alleen de gebeurtenissen op wereldvlak zoals bij voorbeeld het wegvallen van de Berlijnse muur, de burgeroorlog in een welvarend land tamelijk dichtbij, spelen daarin een rol. Het gaat veeleer om een evolutie in het denken, in opvattingen en normen. Een grote groep in onze samenleving is opgegroeid in een periode waarin de kerken en volkshuizen nog volzaten, waarin Schipper naast Ma-

thilde en Toni Corsari op TV kwamen. In die tijd waren er nog normen.

Er heerste nog duidelijkheid omtrent kleding, haartooi, huwelijk en sex. Er waren roden en katholieken, witten en zwarten, goeden en slechten.

Het generatieconflict was scherp voelbaar en alhoewel de ruzies intussen zijn bijgelegd, voelt een groeiend aantal van deze mensen zich verweesd. Zij voelen zich niet thuis in de huidige tijdsgeest, die – in hun ogen – alles toelaat en waarin – in hun ogen – niets heilig, duidelijk en zeker is.

Meer beangstigend is echter het feit dat voor een groeiende groep van twintigers, dertigers en veertigers de immateriële waarden, de cultuur, onbelangrijk, overbodig en nutteloos zijn geworden. Voor hen is niets meer de moeite waard. Men kan niemand meer geloven, de politiek is corrupt en onbekwaam, de economie fraudeert op grote schaal, de wereld evolueert in de verkeerde richting en alles draait uitsluitend om geld en macht.

Deze groep van mensen kent de emotie van de verontwaardiging niet meer, wat nochtans een zeer belangrijke drijfkracht is in de cultuur. Zij verliezen zich in cynisme, in onverschilligheid, in oppervlakkigheid en in vrijblijvendheid. Ik weet wel dat dit soort van mensen altijd heeft bestaan, de mensen die overdag gaan werken, 's avonds naar de televisie kijken, in het weekeinde inkopen doen, de auto wassen en eventueel nog wat entertainment zoeken.

Ik meen echter dat de overheid zich zorgen moet maken omdat de omvang van deze groep mensen toeneemt. Wanneer deze mensen bovendien geconfronteerd worden met al dan niet reële onzekerheid, zoeken zij hiervoor compensatie in drugs, in agressie, in nieuwe vijandbeelden, in hooliganisme en extremisme.

Wij mogen ons echter niet blindstellen op deze verschijnselen, zij zijn slechts symptomen van een dieperliggend onbehagen in de cultuur. Mis-

Lauwers

schien vindt u mij een doemdenker. Ik ontken dit echter aangezien ik mijn bewering niet veralgemeen. Ik beweer niet dat dit een weerspiegeling is van de dominante sfeer in de cultuur of dat dit gebrek aan perspectief gerechtvaardigd is. Het staat echter vast dat een groeiende groep van mensen zich niet meer kan verzoenen met de huidige tijdsgeest. Zij hebben niet meer voldoende draagkracht om vernieuwing en evoluties te aanvaarden.

De voorzitter : De heer Dierickx vraagt het woord.

De heer L. Dierickx : Mijnheer Lauwers, het is belangrijk dat u deze problemen aanhaalt maar wij moeten ons ervan bewust zijn dat deze materie nauwelijks empirisch, of zogenaamd wetenschappelijk, kan worden benaderd.

U spreekt over de verontwaardiging. Ik meen dat er nog wel verontwaardiging bij de mensen leeft en dat er zelfs kan worden gesproken van een verontwaardigingsethiek. Wij verontwaardigen ons over alle mogelijke dingen. Verontwaardiging is echter geen politiek, geen project. Anderzijds meen ik te mogen verwijzen naar Sigmund Freud, die verklaart dat het gewone volk de neiging vertoont om de cultuuridealen van de bevoorrechten na te lopen. Wat door de bevoorrechte klasse wordt geapprecieerd, aanvaardt ook de man in de straat ; wat door de bevoorrechte klasse wordt misprezen, verwerpt hij eveneens.

Dit betekent een enorme verantwoordelijkheid voor de politieke en culturele leiders.

Wij moeten dus onze daden nagaan. Wij hebben de bevolking VTM en radio Donna geschonken. Het ging om beslissingen die van ons afhankelijk waren. Daarom moet men niet te veel de steen werpen in de richting van de gemeenschap.

Ons land heeft een cultureel deficit, ook op het gebied van het onderwijs, van het kritisch vermogen dat vervangen wordt door partijdiscipline.

Ik meen dat dit alles het voorwerp zou kunnen uitmaken van een nog grondiger debat dan wat u hier — waarvoor mijn dank — wil inleiden.

De heer H. Lauwers : Mijns inziens is er geen tegenspraak tussen wat ik probeer aan te tonen en hetgeen u zegt. Zolang er verontwaardiging is, is er in ieder geval hoop. Het is echter juist dat dit als waarde nog onvoldoende is ; er moeten waarden uit groeien.

De Vlaamse regering werkt hard. Ze werkt aan migrantenintegratie, aan de kansarmoede, aan bejaardenzorg, aan huisvesting, aan afvalbergen, aan verkeers-leefbare steden, aan een efficiënter administratie ; ze tracht eveneens het imago van de politiek geloofwaardiger te maken. Dat is allemaal goed, maar het is niet genoeg.

Naar mijn gevoelens is de uitdaging van het cultuurbeleid in de jaren negentig — tenminste indien wij het erover eens zijn dat ter zake een probleem bestaat — voornamelijk dat van de cultuurspreiding is.

Mijnheer de minister, de uitdaging van het cultuurbeleid is het bestrijden van een indruk die bij te veel mensen leeft, meer bepaald de indruk dat niets nog zin heeft, dat niets nog de moeite waard is, behalve overleven. Daaraan moet via de cultuur worden gewerkt door het cultiveren van gevoelens. Inderdaad, wat is kunst uiteindelijk anders ? Het betekent dat schoonheid zin kan hebben, dat verontwaardiging weldadig kan zijn en dat uit allerlei emoties hoop en waarden kunnen groeien.

Sta mij toe even over die waarden te spreken.

De heer A. Denys : Wat doen wij eraan ?

De heer H. Lauwers : Mijnheer Denys, mijn spreektijd is bijna voorbij en ik probeer te schetsen wat ik zoek.

Mijns inziens heeft cultuurbeleid ook te maken met het stimuleren van ideeën, van opvattingen over vrijheid, over gemeenschap, over wat genieten zou moeten zijn, over het leven, over solidariteit en dergelijke.

In feite is mijn betoog een pleidooi voor een meer actieve **cultuurspreiding**, een nieuw soort democratisering van de cultuur als het ware, maar dan niet in termen van het verlagen van financiële drempels en evenmin in termen van de grote cultuur tegenover de volkscultuur, evenmin in termen van de kunst enerzijds en van het sociaal-cultureel werk anderzijds. Ze hebben immers beide met waarden, met emotie en met emancipatie te maken. Cultuurbeleid betekent wèl meer mensen trachten doelgericht bij cultuurexpressie en bij waardenontwikkeling te betrekken.

Wellicht lijkt dit op een cursus van de ene of de andere professor in de pedagogie ; ik ben echter geen specialist in sociale pedagogie, maar toch wil proberen het concreet in te vullen.

Zoals de heer Dierickx terecht zei, is een van de belangrijke taken van het cultuurbeleid, ten eerste, ervoor te zorgen dat de voorwaarden worden gecreëerd voor een kwaliteitsvolle cultuurschepping. Ten tweede — en even belangrijk — is het nodig dat de Vlaamse overheid het hele idee van cultuurspreiding dient te evalueren.

Mijnheer de minister, het woord **cultuurspreiding** zou immers een geschikter woord zijn dan het begrip **volksontwikkeling**, zoals het nu wordt gehanteerd. Dit lijkt mij een enigszins oubollig begrip.

Ter zake zijn er vier instrumenten, namelijk de media. Hierop zal ik niet ingaan — daarover zal collega **Coveliers** spreken — de culturele centra, de bibliotheken en het hele allegaartje van het sociaal-cultureel werk.

Wat de bibliotheken betreft, wordt er gewerkt aan een voorontwerp van decreet in verband met **VCOB**. Ik ga er niet uitvoerig op in, maar ik moet wel toegeven dat ik er niet zo gelukkig mee ben.

Met betrekking tot cultuurspreiding en waardenontwikkeling zijn de enigen die nog geloven in de maatschappelijke impact van **lectuurbegeleidingsorganisaties** de voorzitters van die organisaties, vrees ik. Al het geld

Lauwers

en alle goedbedoelde energie zouden beter worden besteed aan het bevorderen van het bibliotheekgebruik en aan het uitgeven van één gratis maandblad, met een pluralistische redactie, voor alle bibliotheekbezoekers over nieuwe uitgaven en met interviews van auteurs enzovoort. Dit zou leiden tot een groter bereik, meer efficiëntie en een veel grotere spreiding.

De culturele centra hebben ongetwijfeld een belangrijke rol gespeeld — en doen dit nog steeds — in de participatie aan het cultureel leven voor een bepaalde groep gebruikers. We mogen deze rol niet onderschatten.

Om hun rol als spreider van cultuur te kunnen blijven vervullen, moeten zij een lage bereikbaarheidsdrempel hebben, een gevarieerd aanbod en toch eigentijds kwaliteitswerk aanbieden. Dit veronderstelt eigen initiatieven, programmering van podiumkunsten en ook een zuivere receptieve functie. Ik heb de indruk dat te veel **inrichters** het accent leggen op de receptieve functie.

Cultuurfunctionarissen moeten hiervoor dan ook beschikken over de deskundigheid en moeten ervaring kunnen opbouwen. In die zin is het oorspronkelijke programmadecreet gelukkig gewijzigd. Het zou een enorme demotivatie hebben betekend voor de betrokkenen.

Ik ben weliswaar niet helemaal tevreden met het resultaat, maar het is in ieder geval een verbetering van de oorspronkelijke tekst. Niettemin was het decreet zelf een grotere stimulans voor deze sector.

De heer L. Dierickx : Mag ik u nog even onderbreken ?

Ik verontschuldig me, maar ik word uiteengerukt omdat ik namelijk ook actief ben in de commissie die zich bezighoudt met de hervorming van ons vaderland.

Ik wil iets in herinnering brengen, waarover we het eens waren. Cultuurspreiding is heel belangrijk. Zoals Rudy Laeremans geschreven

heeft in Streven, heeft ons land ook behoefte aan een centrum met **erken-**nings- en consecratiemacht.

Vele van onze culturele leiders — om dit algemene woord te gebruiken — worden geconsacreerd in het buitenland. Denken we maar aan Salzburg en Kassel.

Hebben wij in ons land een plaats waar onze toonaangevende culturele leiders worden geconsacreerd en erkend ?

Dit is een probleem voor onze media en voor onze structuren. In eigen land moeten we een model kunnen aanduiden waarnaar alle verspreiders kunnen opkijken. Nu wordt er verspreid op een niet bijzonder hoog niveau. (**Onderbreking door de heer Deys**)

In Oostenrijk en Frankrijk zijn er centra en steden met erkennings- en consecratiemacht.

De heer H. Lauwers : Mijnheer de voorzitter, het vierde en laatste instrument in de cultuurspreiding, waarover ik zal uitweiden, is het sociaal-cultureel werk. Ik bedoel hiermee het amalgaampje van jeugd- en volwassenenorganisaties die bijzonder heterogeen zijn en die als instrument bijzonder moeilijk te hanteren zijn door de overheid.

Wij moeten durven toegeven dat in dit verband een meer doelgericht beleid moet worden uitgewerkt. Ik beland zo in het spoor van wat de heer Geysels daarnet heeft gezegd.

Het grote belang van die sector is het enorme bereik. Hij kan aan cultuurspreiding en aan waardenontwikkeling doen via cursussen, buurtwerk, tijdschriften, groepsvorming en allerlei educatieve activiteiten.

Wij moeten durven zeggen dat de gesubsidieerde vrijheid soms uit de hand loopt. Er bestaan lege dozen die zijn uitgevonden om andere dingen te subsidiëren dan deze waarvoor de subsidies zijn bedoeld en die worden erkend door de gratie van het feit dat zij tot een strekking behoren. Wij moeten durven zeggen dat het niet genoeg is om cursussen in de

Russische taal of in bloemschikken te organiseren of een avondje kookles en een cyclus over kantklossen op te zetten enzovoorts. Dat zijn prima initiatieven, maar dat is niet genoeg. Daarvoor alleen moet een overheid geen structuren en instellingen subsidiëren. Van instellingen, verenigingen, diensten en projecten mag worden verwacht dat ze een bijdrage tot culturele ontplooiing leveren. Er mag groepsvorming rond waarden bestaan. Het is belangrijk dat er collectieve opvattingen kunnen worden gedeeld en worden uitgediept. Het kan zelfs belangrijk zijn dat mensen een zeker groepsgevoelen hebben rond waarden. Dat is nog geen reden om het hele culturele werk van hoog tot laag rond sub-werelden te organiseren. Bovendien zijn die ideologieën allemaal in beweging, niet alleen in de politiek maar ook op het maatschappelijk en cultureel vlak. Voor mij mogen Willemsfonds, KAV, Socialistische Vrouwen, Vlaamse vrouwen en Humanistisch Verbond op zichzelf bestaan. Dat kan zinvol zijn wanneer men maar bereid is samen te werken om een culturele meerwaarde te realiseren.

De heer M. Van Peel : Mijnheer Lauwers, er bestaat een merkwaardige contradictie tussen uw globale filosofische inleiding en uw concrete toepassing ervan. Ik ben niet gewend van u contradicties te horen, collega, daarom wil ik ze even onderstrepen. U nuanceert zelf wanneer u voorbeelden aanhaalt zowel op het vlak van de leduurbegeleidingsorganisaties, waarvan ik toegeef dat het een oubollig woord is, als van het sociaal-cultureel werk. U zegt dat het goed is dat mensen zich rond een aantal waarden vinden. Waar u zegt dat mensen wat stuurloos zijn en op zoek zijn naar waarden en dat dit belangrijk is voor de cultuur maar niet tot extremismen mag leiden, zeg ik dat daar waar waardevolle dingen bestaan vanuit een gedeeld waardenaanvoelen, het goed is die dingen te behouden. Het zijn juist diegenen die trachten te beantwoorden aan uw filosofische analyse die aan dat gemeenschapsleven deelnemen. Het ene sluit het andere niet uit. Men

Van Peel

moet dat soort dingen laten bestaan en laten gedijen. Binnen het cultuurbeleid kijkt de overheid daarop enerzijds nogal denigrerend neer en anderzijds gaat zij allerlei nieuwe initiatieven en doelgroepen initiëren.

De heer H. Lauwers : Het ene is nodig om het andere te kunnen realiseren. Groepsvorming kan één element zijn in het beleven van waarden- en cultuurspreiding. Daarnaast moet meer planmatig worden gezocht naar wat de strategie en doelstellingen van een cultuurbeleid moeten zijn. Het is niet de overheid die dat moet bepalen. Wij moeten het trachten te doen zoals wij, samen met de heer Peeters en mevrouw Leysen wat het jeugdwerk betreft, vinden dat het moet gebeuren, namelijk via decentralisatie en op basis van regio's. In de regio's moeten de betrokkenen uit de verschillende sectoren worden samengebracht en worden gevraagd beleidsplannen te ontwikkelen. De verschillende deelnemers in dat culturele veld moeten worden ingeschakeld in de projecten die in de respectieve regio's worden opgezet, zodat wij tot een grotere doelmatigheid kunnen komen dan momenteel het geval is.

Mijnheer de minister, ik heb de indruk dat u met de reorganisatie van het sociaal-cultureel werk toch wel iets te snel wil gaan en eigenlijk enkel uw aandacht richt op het reorganiseren van de bovenbouw. Volgens mij is de reorganisatie alleen gericht op herverkaveling, hergroepering en herschikking. Noties als planning en decentralisatie in het cultuurbeleid inbrengen, zijn daarin niet opgenomen.

De voorzitter : Mijnheer Lauwers, u moet nu afsluiten.

De heer H. Lauwers : Mijnheer de voorzitter, ik ben natuurlijk wel een aantal keer onderbroken.

De voorzitter : U heeft reeds met vijf minuten uw tijd overschreden.

De heer H. Lauwers : Ik zou toch graag nog iets zeggen over het Cultuurpact. Er zijn op dat vlak inderdaad twee opdrachten, namelijk het

beschermen van minderheden en het betrekken van gebruikers. Mijnheer Van Peel, wij hadden de indruk dat u met het nogal brutaal afschieten van het Cultuurpact ook deze verworvenheden wilde tenietdoen. U heeft echter duidelijk verklaard dat dit niet uw bedoeling is.

Een charter voor het pluralisme is mooi maar moet meer zijn dan een intentieverklaring. Dat charter zal ook operationeel moeten worden gemaakt en in dat kader zal ook een ordeningsprincipe moeten worden gevonden dat afdwingbaar is. De afdwingbaarheid bij het Arbitragehof of de Raad van State is veel te hoogdrempelig en bovendien ook te duur.

Raden kunnen een manier van inspraak zijn, maar ze zouden eigenlijk ook organisatoren van inspraak moeten zijn. In die zin krijgen zij een andere rol en zijn ze niet alléén bij de inspraak betrokken. Als we dat allemaal op een fatsoenlijke manier kunnen regelen, zonder dat wij aan enige partij-politieke interpretatie blijven vastzitten, dan kunnen we inderdaad ook uitbreiden naar andere sectoren want waarom zou dit alleen gelden in de cultuursector. Het principe van het beschermen van minderheden en het betrekken van gebruikers zou eigenlijk op verschillende vlakken, voor wat personen en persoonsgebonden materien betreft, moeten kunnen gelden.

Ik had nog andere opmerkingen maar die zal ik dan wel eens op een ander moment kwijt kunnen. De uitdaging bestaat erin om actiever aan cultuurspreiding te doen maar dit vergt toch wat meer planmatigheid. Uiteindelijk moeten we vermijden dat een groeiende groep mensen cultureel afhaakt en in collectieve moedeloosheid vervalt. Mijnheer de minister, met een variatie zou ik willen eindigen en zeggen dat cultuur eindigt waar de onverschilligheid begint.

De voorzitter : De heer Pierco heeft het woord.

De heer L. Pierco (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, na zowat twee uren van ideologische en filoso-

fische beschouwingen over cultuur met kleine of grote c, ga ik trachten met de twee voeten opnieuw op de grond te komen en mij beperken tot de lichaamscultuur of de sport. Gelet op het feit dat ik over niet veel spreekijd meer beschik en dat mijn collega Monset nog het woord moet voeren, zal ik mij tot een aantal items beperken.

Mijnheer de minister, ik weet dat u de voogdij over Bloso uitoefent sinds het tot een Commissariaat-Generaal voor de Bevordering van de Sport en het Openluchtleven werd omgevormd. Ik meen echter dat een aantal zaken even op een rijtje mogen worden gezet. Ik stel vast dat de dotatie voor dit jaar met ongeveer 37 miljoen frank stijgt tot 1.048 miljoen frank wat uiteraard een goede zaak is. Wanneer we echter naar de opsplitsing van deze dotatie kijken dan zien wij dat daarvan ongeveer 667 miljoen naar personeelskosten gaat en ongeveer 110 miljoen voor de eigen werking is bestemd. Als we dat samentellen dan komen wij aan ongeveer 75 percent van de dotatie. Dat betekent dat er slechts 25 percent overblijft voor initiatieven inzake sportbeoefening. Ik denk dat de eerste opdracht van Bloso is ervoor te zorgen dat er aan sport wordt gedaan. Ik vind dat de verantwoordelijken van Bloso zich daarover zouden mogen bezinnen om te weten in welke richting deze cijfers moeten evolueren.

U weet dat wij opteren voor minimale structuren en maximale sportbeoefening.

Verscheidene collega's hebben reeds uitvoerig over de Nationale Loterij gesproken. Dit probleem is plotseling zeer actueel geworden. Iedereen heeft terecht en correct vastgesteld dat het zo niet verder kan. Ik zie echter dat er zeer weinig aan wordt gedaan. Ik verwijs naar de resolutie van 18 februari 1992 die door alle partijen werd ondertekend en waarin werd gesteld dat vóór het einde van het jaar voor deze problematiek een oplossing zou moeten komen. Ik stel vast dat tot op dit ogenblik niets is veranderd.

De VLD zal dan ook een initiatief nemen en een voorstel indienen. Dat

Pierco

voorstel zal trouwens aan de andere collega's ter ondertekening worden voorgelegd. Op die manier hopen wij definitief een einde te stellen aan dit dubbel subsidiëringscircuit, aan die ondoorzichtigheid, aan die doorkruising van nationale en regionale bevoegdheden enzovoort. In ons voorstel zullen de opbrengsten van de Nationale Loterij trouwens een duidelijke bestemming krijgen. Ook de gewesten en de gemeenschappen zullen hun deel krijgen. Via decretale beschikkingen zal de bestemming daarvan worden vastgelegd.

Bovendien hebben de federaties dit jaar veel problemen gehad met het verwerven van hun voorschotten. Ik weet wel dat de oorzaak lag en ligt bij de herstructurering van de Nationale Loterij en van alles wat daarmee te maken heeft, maar ik denk dat dit niet het probleem van de federaties en de landelijke sportverenigingen is. Zij wachten op hun centen en de problemen van herstructurering van de Nationale Loterij zijn uiteraard niet de hunne, integendeel. Zij zijn verplicht geweest om tegen zware intresten te lenen. Kunnen wij ervoor zorgen dat daarvoor tegen volgend jaar een oplossing wordt gevonden zodat zij tijdig hun voorschotten zullen ontvangen ?

Er worden ook geregeld nieuwe sportfederaties erkend. Op dit ogenblik zijn er 83, waarvan 57 grote, 14 middelgrote en 12 kleinere. Dit is van het goede teveel. We moeten ernaar streven het aantal landelijke verenigingen te verminderen zodat de koek tussen een kleiner aantal kan worden verdeeld. Op deze manier kan meer geld naar de sport zelf afvloeien. Middelen hiertoe zijn bij voorbeeld fusie en ontzuiling. Immers, onder de 50 grootste federaties bevinden er zich toch 10 die sterk zuilgebonden zijn.

Het Bloso heeft trouwens beslist om niet langer rechtstreeks subsidies te verstrekken aan het BOIC. Dit kan in de toekomst tot grote problemen leiden op het gebied van de begeleiding en het uitzenden van Vlaamse atleten, bij voorbeeld naar de olym-

pische spelen, de olympische spelen voor minder-validen, wereldspelen, universiades en dergelijke meer.

— De heer E. Pinoie, ondervoorzitter, treedt als voorzitter op.

Wat is het standpunt van de minister over deze kwestie ? Wij vinden dat men de erkenning en de subsidiëring van elkaar moet loskoppelen en dat men projecten en activiteiten voor Vlaamse sporters moet kunnen subsidiëren die worden georganiseerd door nog unitaire federaties. Men mag niet vergeten dat deze unitaire federaties per slot van rekening meer dan 60 procent van de sportbeoefenaars in Vlaanderen verenigen, dat deze Vlaamse sportbeoefenaars in ieder geval moeten genieten van steun om hun sport te beoefenen, onafhankelijk van het feit bij welke federatie ze zijn aangesloten. De sportbeoefenaars kunnen in geen enkel geval het slachtoffer worden van deze problematiek.

Een gelijkaardig probleem bestaat in verband met de Vlaamse wielerschool. Dit initiatief van Sporta en Bloso dreigt binnen deze reglementering niet meer gesubsidieerd te worden. Dit initiatief vormt immers een voorbereiding op een sport van een niet-erkende federatie. De Vlaamse wielerschool is een zeer waardevol initiatief, want deze school is eigenlijk de enige goede school voor jonge wielrenners. Het zou daarom zeer spijtig zijn dat deze school uit de boot valt.

Vlak voor het zomerreces werd het decreet in verband met de Vlaamse Hoge Raad voor de Sport goedgekeurd. Deze Raad moest eigenlijk tegen 1 januari 1993 worden geïnstalleerd. Mijnheer de minister, hoever is deze kwestie reeds gevorderd ?

Ik wil nog twee kleine punten behandelen. Maanden geleden hebben wij een voorstel ingediend tot verlaging van de minimumleeftijd voor deelnemers aan wielervedstrijden. Tot nog toe werd dit voorstel niet behandeld. België hinkt hier eigenlijk achterna op de naleving van de reglementering van de Internationale Wielervedstrijden. Belgische jonge wielrenners zijn sterk

benadeeld ten opzichte van bijvoorbeeld tennisspelers, zwemmers enzovoort, die vanaf een veel jongere leeftijd aan internationale wedstrijden kunnen deelnemen. Mijnheer de minister, wat stelt u in dit verband voor ?

Ten slotte wil ik het nog even hebben over het decreet op de medisch verantwoorde sportbeoefening. Dit decreet is reeds geruime tijd van kracht. Iedereen weet dat dit decreet zeer veel hiaten vertoont en in de praktijk nauwelijks werkt. Dit bleek duidelijk op een hoorzitting met gemeenschapsminister Detiège. Mijn vraag luidt : wat is de inbreng van de minister van Cultuur om hieraan te verhelpen ? **(Applaus bij de VLD)**

De voorzitter : De heer Luc Martens heeft het woord.

De heer L. Martens (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, in aansluiting op de uiteenzetting van de heer Van Peel wil ik even uw aandacht vragen voor de sector van de volkswedstrijden.

Mijnheer de minister, ik stel vast dat u in deze sector ernstige inspanningen levert. Ik denk meer bepaald aan datgene wat voor volgende weken en maanden ter discussie voorligt : het podiumdecreet en het decreet betreffende het lokale jeugdwerk. Het meest verheugende daarbij is dat u de laatste tijd niet alleen nieuwe decreten opstelt, maar dat u ook een ernstige poging onderneemt om tegelijk de nodige middelen in de begroting in te schrijven. De verwachtingen zullen in de praktijk dan ook kunnen worden ingelost, wat in het verleden niet steeds het geval was. Deze beslissingen worden op het terrein dan ook zeer positief onthaald.

Mijnheer de minister, het valt op dat u ook in de begroting 1993 inspanningen levert inzake volkswedstrijden. Dit was ook dringend nodig. Ik denk meer bepaald aan de vormingsinstellingen en de organisaties binnen het kader van het vijfde decreet. De problemen waren inderdaad groot, mede door de vele nieuwe aanvragen tot erkenning. Een aantal instellingen en

L. Martens

organisaties waren, wat de subsidies betreft, in een vrije val terechtgekomen. In 1992 en nu opnieuw in de begroting 1993 heeft u een inspanning geleverd om in een betere mate uitvoering te geven aan het engagement op het vlak van de subsidies.

Toch moeten wij blijven vaststellen dat er nog steeds een leemte bestaat tussen hetgeen in de decreten in het vooruitzicht wordt gesteld en de beperkingen die vooralsnog in uw begroting zijn ingebakken. Uit een nota uitgaande van uw administratie blijkt, dat men nog steeds achterop blijft hinken voor een bedrag van meer dan 150 miljoen frank, nodig voor de volledige uitvoering van de decreten. U zal begrijpen dat zulks op het terrein nogal wat frustraties oproept. Bovendien roept u zo een beeld op van een overheid die ondermaats is, de lengte van haar polsstok niet kent en steeds opnieuw onder de lat blijft terechtkomen. Bij de betrokkenen schept zulks een gevoel van rechtsonzekerheid, en ik meen dat wij dit te allen prijze moeten vermijden.

Ik vrees dat de mogelijkheden in de toekomst niet zoveel groter zullen zijn. U hebt nochtans grote inspanningen gedaan en u wil daarmee doorgaan. Het zou wellicht beter zijn om, zoals de regeringsverklaring vermeldt het geheel van decreten opnieuw te bekijken. Dat is niet alleen om budgettaire redenen noodzakelijk, maar ook om inhoudelijke en kwalitatieve redenen. Ik stel vast dat er al lang wordt gevraagd om herziening van die decreten. Men kan dat op verschillende manieren aanpakken. Men kan uitgaan van de bestaande situatie en proberen om de financiële barrières, de personeelstop, de niet-indexering enzovoort te doorbreken. Dat is echter een werkwijze waarvan ik niet veel goeds verwacht. Ik denk dat we echt een nieuw elan moeten zoeken, de zaken grondig bekijken en de nodige moed voor verandering moeten opbrengen.

Graag zou ik een paar premissen voor zo'n verandering willen definiëren.

De eerste premisse is dat we geen enkele sector of organisatie buiten schot mogen laten als we besluiten tot veranderingen over te gaan. Dit hoeft uiteraard niet te betekenen dat organisaties die ernstig werk leveren erop achteruit moeten gaan. Vernieuwing moet zich dan integendeel vertalen in een uitgebreider budget wat personeel en werkmiddelen betreft. Naar mijn mening zou het aangeraden zijn het koninklijk besluit van 1967 af te schaffen. Kleine verenigingen en instellingen kunnen wellicht beter een plaats krijgen in meer algemene regelingen. Het decreet zou moeten worden herwerkt tot een soort aanbestedingsregeling voor projecten in het kader van een prioriteitenbeleid.

Een ander belangrijke premisse is dat wij de moed moeten opbrengen om tegenover het populisme de politieke vorming met de nodige ernst aan te pakken. Ik weet dat dit niet altijd evident is, maar ik hecht er vanuit mijn eigen positieve ervaringen toch grote betekenis aan. In het boekje van Kris Deschouwer, dat we wellicht allen hebben gelezen, merk ik dat hij in zijn conclusies grote betekenis hecht aan de vorming als middel om de kloof tussen de burger en de politiek te dichten. Hij stelt dat politiek onbekend en onbemind is. Het feit dat het over politiek gaat alleen al, zorgt er dikwijls voor dat dat beminnen omslaat in antipathie of zelfs haat. Men keert zich tegen de politiek zonder dat men zich er echter van kan losmaken. Het belangrijkste is dus om te zorgen dat we de partner goed kennen. Kritiek en wantrouwen die goed georiënteerd zijn, houden de democratie levendig en hebben dus een zeker nut. Die kritiek kan alleen goed georiënteerd zijn als men weet waar het om gaat, waarmee de politiek zich bezighoudt en hoe ze werkt, welke de politieke instellingen zijn, welke hun taken zijn enzovoort. Het is een goede zaak als mensen daarvan op de hoogte zijn, of het nu gaat om geïnteresseerde burgers dan wel om mensen die hun verantwoordelijkheid als mandataris willen opnemen. Dit is een gegeven waar wij blijvend aandacht aan moeten schenken.

De grote vraag blijft echter of wij

verandering aandurven. Het nieuwe decreet op de koepelorganisaties zal daarvoor de toetssteen zijn. Wij kennen de definitieve tekst nog niet, maar ik denk dat het belangrijk is te proberen de relatie tussen de koepel en haar leden te dynamiseren. Ook collega Van Peel deed reeds enkele suggesties op dat vlak. Ik denk dat we moeten opteren voor een werkwijze met een basissubsidiëring voor de koepels gekoppeld aan een inspanning van de leden zelf om de middelen die zij aan de koepel ter beschikking stellen te maximaliseren. Als een koepel niet alleen van bovenuit maar ook van onderuit wordt gefinancierd, zal men ongetwijfeld tot een veel dynamischer relatie tussen de leden en hun koepel komen. U zal zien dat er dan vanuit de organisaties en instellingen een grotere betrokkenheid zal ontstaan bij het reilen en zeilen van hun koepel.

Mijnheer de minister, ik ben ervan overtuigd dat u in uw beleid deze krachtlijnen zal doortrekken. Wij zien met belangstelling uit naar de manier waarop u dit de komende weken en maanden zal concretiseren via decreten. **(Applaus bij de CVP)**

De voorzitter : De heer Monset heeft het woord.

De heer L. Monset (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, beste collega's, na de bemerkings van collega's Dewael en Pierco wil ik wat dieper ingaan op de deelbegroting van de sectie Toerisme.

Ik heb daarstraks de uitvoerige discussie over het culturele deficit en de culturele vervlakking tussen de collega's Lauwers en Dierickx meegeemaakt. Ik heb daarbij zelfs Freud horen citeren. Dit treft mij, want ik heb inzake toerisme de raad gekregen om maar op één onderwerp in te spelen, het enige dat de aandacht trekt. Men heeft mij aangeraden om het onderwerp naaktstrand aan te snijden. Laat mij u gerust stellen : ik zal dit niet doen. Ik heb immers geantwoord dat dit niet hoeft omdat naar mijn mening, de toerist, de verbruiker, de burger, zelfs de economisch zwakkere toerist, de sociale toerist en ook

Monset

het toeristisch bedrijfsleven reeds genoeg in hun blootje staan. Dit is te wijten aan het beleid van het VCGT.

De verslaggever heeft gezegd, ik citeer letterlijk : Er zijn niet zoveel extra mogelijkheden voor de werking van het Vlaams Commissariaat-Generaal voor Toerisme. Einde citaat. Dit is een beleefde manier om te zeggen dat het VCGT niets meer kan doen. Ik betwist dit. Met hetzelfde geld zijn er wel mogelijkheden om meer voor het toerisme te doen. Sta mij toe te wijzen op een aantal tekortkomingen en verkeerde redeneringen, eigen aan het huidig toeristische beleid van het VCGT.

Het beleid van het VCGT is gebaseerd op de rechtstreekse invloed van de sociaal-toeristische belangengroepen op de begroting. Het VCGT is eigenlijk niets anders dan een herverdelingsmechanisme van subsidies. Alle zuilen vinden wij erin terug. Ik werp daarbij naar niemand de steen, want ook onze zuil is erbij betrokken. Dat belet mij niet mijn stelling over het herverdelingsmechanisme staande te houden.

In de begroting 1993 wordt voorzien in een stijging van veertien en half miljoen frank voor het sociaal toerisme. Daartegenover staat een vermindering van premies ter bevordering van de modernisering of van de bouw van hotelinrichtingen met vijfenveertig miljoen frank. U weet nochtans, mijnheer de minister, dat de verbeteringswerken die nu door een aantal hotels worden uitgevoerd ruimschoots het door u vastgestelde subsidiebedrag overschrijden.

Als verantwoording van dit eigenaardig beleid verwijst u naar de vijftig-vijftig verhouding tussen de uitgaven voor het commercieel toerisme of hoteltoerisme en het sociaal toerisme. Deze verhouding is het gevolg van een vroegere afspraak. In die afspraak wordt ook vermeld dat ze een duurtijd van vijf jaar heeft en moet worden aangepast aan de noden van het ogenblik. Een verkeerd toegepaste theoretische verhouding primeert nu in een beleid dat moet worden

gevoerd op basis van de werkelijke behoeften van het hotelwezen en het echte sociale toerisme. Trouwens, wie aandachtig de begrotingscijfers nakijkt, merkt dat de vijftig-vijftig verhouding tussen sociaal en commercieel toerisme niet klopt.

De commissaris-generaal stelde dat er een evenwicht bestaat tussen de posten inzake hotelpremies en subsidies voor het sociale toerisme. Inderdaad, er bestaat een nominatief evenwicht. De commissaris-generaal vergeet evenwel te zeggen dat er nog andere posten zijn, die betrekking hebben op het uitvoeren van infrastructuurwerken voor de sociaal-toeristische organisaties. Behalve de vijftien miljoen frank aan rechtstreeks toegekende subsidies, worden er nog honderd dertien en een half miljoen frank toegekend via investeringen in het sociale toerisme. Dit betekent dat er van een vijftig-vijftig verhouding geen sprake is, wel van een zeventig-dertig verhouding. Bij de ordonnanceringskredieten is het nog slechter, daar heerst een tachtig-twintig verhouding. Ik pleit ervoor het VCGT-beleid uit de sfeer van subsidiëringsmechanismen van de zuilen te halen.

Onze partij wil dringend een beleid dat ten dienste staat van de toerist zelf en van het toeristisch bedrijfsleven, niet ten dienste van de drukingsgroepen. Het sociale toerisme moet zich herbronnen. De doelgroep is de maatschappelijke gebruiker. Vakantie nemen is een vorm van vrijheid, een recht, ook voor wie het financieel minder goed heeft. De sector dient zich door redelijke prijsvorming in de eerste plaats op die doelgroep af te stemmen.

Toerisme voor een redelijke prijs moet kunnen. Waarom zou een klein hotel dat zich in de kalmere periode toelegt op sociaal toerisme, niet kunnen worden gesubsidieerd ? Dan vangt men twee vliegen in één klap.

Ik vind evenmin in de toelichting maatregelen voor de toeristische dienstverlening. Ook op dat vlak trekt de gebruiker het aan het kortste eind. Momenteel is er voor de toerist geen duidelijkheid over de functie

van een toeristische dienst. Hij kan gemakkelijker in de reisbureaus van zijn stad informatie inwinnen over een reis naar Spanje in de reisbureaus dan in een VVV-kantoor over de bezienwaardigheden in een stad 20 kilometer verderop doordat dit kantoor kampt met een gebrek aan financiële en materiële mogelijkheden. Nochtans vormde de aanpak van dit probleem een van prioriteiten in de beleidsnota 1992. Ik moest ook vaststellen dat op de begroting weinig of geen kredieten zijn ingeschreven voor de informatisering van de toeristische diensten.

Ik kom nu tot mijn bedenkingen bij de toeristische promotie. Ik betreur ten eerste de inbreng van de sociaal-toeristische lobby in de promotie in eigen land. Vlaanderen Vakantieland wordt volgend jaar uitgebracht met een belangrijk katern gewijd aan sociaal toerisme. De begroting scheidt echter geen klaarheid over de juiste omvang van de inbreng van het sociaal toerisme. Bovendien lokt men op die manier opnieuw een confrontatie uit tussen de sectoren van het sociaal en het commercieel toerisme. Trouwens, dat gaat in tegen de in de beleidsnota gemaakte afspraken. Immers, hoewel de 50/50-verhouding inderdaad heeft geresulteerd in een opname in Vlaanderen Vakantieland, heeft de sector van het sociaal toerisme zich niet de inspanning getroost om de verschillen met het commercieel toerisme inzake BTW en brandpreventie weg te werken,

Beetje bij beetje verdwijnt de vroegere coördinatie inzake buitenlandse promotie tussen de toeristische federaties. Elk van hen, bij voorbeeld die van Antwerpen en Limburg, maakt reclame voor de eigen streek in het buitenland. Ik hou dan ook mijn hart vast wanneer morgen het Sint-Michielsakkoord operationeel wordt. Het buitenland zal dan met drie entiteiten rekening moeten houden, Vlaanderen, Brussel en Wallonië. De verwarring is nu al troef, ze zal enkel nog vergroten. Net zoals het VCGT, dat al jaren naar verzelfstandiging van het Vlaams toerisme streeft, klaag ik aan dat het toerismebureau in Amsterdam door een Franstalige

Monset

wordt geleid, waardoor een vertekend beeld van Vlaanderen in Nederland zou worden opgehangen.

De voorzitter : Mijnheer Monset, wilt u uw uiteenzetting afronden.

De heer L. Monset : Ik besluit, mijnheer de voorzitter.

Het Commissariaat dringt ook aan op een uitbreiding van het aantal Vlaamse bureaus, in de eerste plaats in Duitsland, Spanje en Centraal- en Oost-Europa. Er moet dus nog worden gewerkt aan de promotie in het buitenland.

Ook ons imago moet worden verbeterd. Op dit moment is dat nul. Gedeeld door drie blijft dat nul. Er moeten dringend afspraken ter zake met andere administraties, bijvoorbeeld de Nationale Dienst voor de afzet van Land- en Tuinbouwproducten, worden gemaakt. **(Applaus bij de VLD)**

De voorzitter : De heer Hostekint heeft het woord.

De heer P. Hostekint (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, het is mij als neofiet in de Vlaamse Raad reeds meermaals opgevallen dat in de discussies over cultuur eigenlijk weinig wordt gesproken over de voornaamste participant aan het cultuurgebeuren, de kunstenaar. Ik laat de culturele ambassadeurs buiten beschouwing. Ik zal dit euvel in mijn uiteenzetting verhelpen door even de aandacht te vragen voor de artiest zelf, namelijk voor zijn sociaal statuut.

Het hoeft geen betoog dat ik als socialist een goed sociaal statuut voor de kunstenaar primordiaal vind. Een degelijk sociaal statuut betekent voor de kunstenaar in de eerste plaats financiële zekerheid.. .

De heer H. Coveliers : Kunst wordt nochtans vaak geboren uit ontbering ! **(Gelach in de zaal)**

De heer P. Hostekint : Ik maak mijn zin af : financiële zekerheid ingeval van een of andere tegenslag zoals werkloosheid of ziekte. Vrijheid van financiële beslommeringen betekent

gedeeltelijk ook vrijheid op het artistieke vlak.

Vandaag is de situatie zo dat de meeste kunstenaars geen enkele vorm van sociale bescherming genieten : geen recht op werkloosheidsuitkeringen, geen recht op ziekteuitkeringen, geen opbouw van pensioenrechten.

Dit leidt soms tot schrijnende toestanden, waarbij zelfs tot in het buitenland gerenomeerde kunstenaars aangewezen zijn op steunverlening door het OCMW, tenminste indien ze niet te fier zijn om de stap te zetten naar het OCMW.

Ik stel tot mijn spijt vast dat er in de begroting 1993 niets is bepaald met betrekking tot het sociaal statuut van de kunstenaar.

Nochtans is in het regeerakkoord van de Vlaamse regering bepaald, ik citeer, dat in overleg met de nationale regering dringend werk moet gemaakt worden van een behoorlijk sociaal en fiscaal statuut voor de schepende en uitvoerende kunstenaars. In dat kader moet de actualisering van de wetgeving inzake het auteursrecht worden afgewerkt, einde citaat.

Ik wil er ook op wijzen, mijnheer de minister, dat u met betrekking tot het sociaal statuut van de kunstenaar over twee studies beschikt, uitgevoerd in opdracht van uw voorganger.

Ik ben er mij ook van bewust dat het sociaal statuut van de kunstenaar een bijzonder complex dossier is. Zo is de problematiek verschillend voor de uitvoerende en de schepende kunstenaar. Bovendien bevinden zich veel bevoegdheden op het vlak van de federale regering.

De heer A. Denys : Mijnheer Hostekint, deze materies, onder meer sociale zekerheid, behoren toch tot de bevoegdheid van uw geestesgenoot, minister Moureaux.

De heer P. Hostekint : Inderdaad, mijnheer Denys, niet alleen sociale zekerheid, maar ook werkloosheidsreglementering en kinderbijslag zijn nationale materies.

Nochtans zou ik hier willen herinneren aan het voorstel dat de SP-fractie reeds vorig jaar formuleerde.

Ten eerste, de kunstenaar moet principieel een werknemersstatuut krijgen. Alle kunstenaars moeten dus ongeacht de aard van hun prestatie werknemer of free-lance, in éénzelfde sociaal zekerheidsstelsel worden ondergebracht. Met andere woorden, kunstenaars moeten dezelfde rechten genieten als andere werknemers op het vlak van de sociale zekerheid.

Ten tweede, de naleving van het wetelijk statuut voor free-lance uitvoerende kunstenaars is in de eerste plaats van administratief-technische aard. Als oplossing pleiten we voor de oprichting van een — door de overheid — erkende instelling van openbaar nut belast met de administratieve werkgeversverplichtingen.

Ten derde, ook voor de schepende kunstenaars moet hoogdringend een degelijk sociaal statuut worden uitgewerkt, waarbij rekening wordt gehouden met hun specifieke arbeids- en inkomenssituatie, dit om sociale redenen, om redenen van sociale rechtvaardigheid. Wanneer een rijk betaalde profvoetballer of -wielrenner een sociaal zekerheidsstelsel heeft — en wij keuren dat goed —, dan vinden wij dat een bescheiden kunstenaar ook mag genieten van de voorzieningen van de sociale zekerheid.

Mijnheer de minister, de bevoegdheden liggen inderdaad op nationaal vlak, maar wij verwachten van u dat u inderdaad de rol van morele motor speelt in het debat, met andere woorden, dat u het voortouw neemt in dit dossier.

Als antwoord op de opmerking van de heer Denys kan ik nu reeds zeggen dat de SP-fractie en de nationale ministers in het parlement een aantal initiatieven zullen nemen.

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer A. Denys : U hebt gesproken over een sociaal statuut voor de profwielrenners en -voetballers. Het

Denys

feit dat aan hen een sociaal statuut werd gegeven, heeft de overstap van amateur naar prof bemoeilijkt. Door die bijkomende sociale lasten, erin verbonden voor de wergever, kunnen vandaag nog zeer weinig amateurwielrenners profwielrenner worden.

De heer P. Hostekint : Op sociaal gebied zijn zij in regel omdat zij over het algemeen nog een andere activiteit uitoefenen.

De heer A. Denys : Ik wil alleen zeggen dat men ervoor moet oppassen de lasten niet zodanig hoog te leggen, dat het kunstenaarschap an sich erdoor wordt bemoeilijkt.

De voorzitter : Mevrouw Merckx heeft het woord.

Mevrouw T. Merckx-Van Goey (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, nadat de heren Van Peel en Martens bij de bespreking van deze discussie het woord hebben genomen, wil ik mij inzake de begroting voor cultuur tot een klein onderdeel beperken.

Binnen het kader van de begroting cultuur voor 1993 hebben wij voor de tweede keer een eigen begroting kunnen bespreken voor de sportparastatale Bloso. Hierin voorziet Bloso voor 1993 een budget van 23,8 miljoen frank voor de Jeugdsportcampagne.

Deze jeugdsportcampagne onder het motto Als het kriebelt, moet je sporten, en Voor elke kriebel is er een sportclub is dit jaar van start gegaan en loopt blijkbaar goed. De doelstelling van deze campagne is meer jongeren aan te zetten om aan sport te doen, niet eenmalig maar continu en permanent. Jongeren worden aangespoord om lid te worden van een club. Deze campagne is dus een zeer concrete promotie voor de sportverenigingen. Uiteraard ondersteunen wij deze campagne en het vrijmaken van overheidsgelden hiervoor.

Maar in welke clubs komen deze jongeren terecht ? Wat doen deze clubs met de kinderen ?

Voortgaande op recente persberich-

ten en aangekondigde juridische publicaties kunnen wij niet anders dan hier de grootste vragen bij stellen. Ik doe een greep uit de titels : Rode kaart voor jeugdsport, Op ieder hoofd staat een prijs, De gladiatoren van de sport, in de ban van de sport-maffia, Bonden hebben steeds meer nood aan juridische houvast.

Binnen de mij zeer kort toebedeelde tijd wil ik inzake deze problematiek aan de minister mijn bekommernissen overmaken.

Op het Sportcongres van 9 december 1992 werd een oproep gedaan om eerlang de Staten-Generaal van de Belgische Sport bijeen te brengen. Er werd een vurig pleidooi gehouden om ouders, federaties, clubs, sportkoepels en de overheid rond de tafel te brengen.

De vragen zijn veelvuldig. Ze betreffen de aard van de contracten, wie ze kan afsluiten, de transferregeling, de misbruiken, de mishandelingen van jongeren, de tuchtprocedures en sancties, de interne reglementen van clubs en federaties.

Jonge spelers worden vaak beschouwd als een interessante investering en waardevolle koopwaar. De praktijk bestaat er maar al te dikwijls in om eerst de jongeren te binden en daarna hun talenten te gelde te maken via een transfer.

Het decreet van de niet-betaalde sportbeoefenaar is zeker weer actueel. Een evaluatie, een aanpassing en een uitbreiding zijn noodzakelijk. De regeling van het transfervraagstuk of de zogenaamde opleidingsvergoedingen moeten op een wettelijke leest worden geschoeid.

Steeds vaker trekken sporters naar de rechtbank om de beslissingen van het sportmanagement aan te vechten en de reglementen van de clubs of federaties opzij te zetten. Deze stroken immers niet met de algemene rechtsbeginselen zoals de vrijheid van vereniging, gegarandeerd door de Belgische grondwet, het ouderlijk gezag, gewaarborgd door het burgerlijk wetboek, de individuele vrijheid van keuze en van vereniging in het EVRM en de UNO-conventie van de

rechten van de mens en van het kind. Ouders die een advocaat kunnen betalen kunnen naar de burgerlijke rechtbanken stappen, maar wat met de anderen ?

Onze fractie meent dat de overheid — en ik richt mij in het bijzonder tot de Vlaamse regering en de Vlaamse Raad — zelf een meer actieve rol dient te spelen bij het zoeken naar correcte oplossingen. Belangrijke rechtsbeginselen zijn immers in het geding !

Aansluitend bij de bespreking in de commissie zal ik tot besluit onze vragen en standpunten ter zake herhalen. Eerst en vooral is er dringend nood aan een grondig onderzoek en aan een inventaris van de problemen. De meeste uitspraken waarover wij thans beschikken, werden gedaan door rechtbanken van het Franstalig landsgedeelte en tot op heden betreft het bovendien enkel uitspraken in kortgeding. Uitspraken ten gronde zijn er nog niet, vermits de zaken vaak in der minne werden geregeld. Verder moet worden uitgemaakt of dit louter een aangelegenheid is van jongeren en/of minderjarigen, van amateurs, niet-betaalde sporters en of de beroepssporters evenzeer in het geding zijn.

Ten tweede stellen wij vast dat ter zake een veelheid van initiatieven worden aangekondigd zoals : het NDO, Nationale Dienst en Onderzoekscentrum voor het spelende kind, Sporta, Bond voor grote en jonge gezinnen, vzw Jeugd, Voetbal, vrijheid, de respectieve sportbonden.

Zij zijn blijkbaar los van elkaar actief en stellen ieder hiervoor een jurist vrij, waarvan sommigen worden belast met het voeren van modelprocedures. Er is dringend coördinatie en informatie nodig. Wenst de minister deze coördinatie op zich te nemen of wie zal hij daarmee belasten ? Naar onze opinie moet de besluitvorming leiden tot een voor alle partijen aanvaardbaar compromis en moeten de rechtsbeginselen even scrupuleus worden gerespecteerd.

Ten derde, is er volgens de minister hierin een rol weggelegd voor BLO-SO ?

Merckx-Van Goeij

Ten vierde, in het regeerakkoord wordt een evaluatie aangekondigd van het decreet tot vaststelling van het statuut van de niet-betaalde sportbeoefenaar. Werd met deze evaluatie reeds begonnen? Werden reeds ontwerpen tot wijziging van het decreet voorbereid? Vindt de minister dat, zeker naar de jongeren toe, een aanpassing van het decreet van 1975 niet de meest aangewezen weg is om snel en op een uniforme wijze voor alle sporten een wettelijke oplossing te geven aan de gestelde problemen?

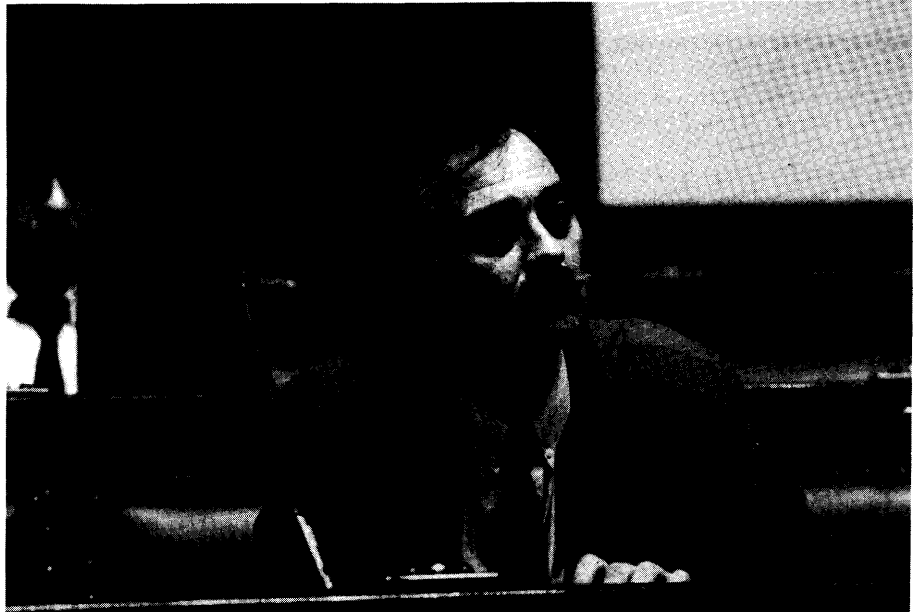
Ten vijfde werd sedert het decreet van 1975 immers op voorstel van de minister, destijds bevoegd inzake Volksgezondheid, het decreet inzake medisch verantwoorde sportbeoefening door deze Raad goedgekeurd. Overweegt de minister nu dezelfde werkwijze te volgen?

De voorzitter : De heer Seeuws heeft het woord.

De heer W. Seeuws (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik hoop dat de grondwetsherziening tot een goed einde wordt gebracht, al was het maar opdat in de Vlaamse Raad opnieuw volwaardige begrotingsbesprekingen worden gevoerd. Wellicht zou dan doorheen de cijfers wat meer tijd kunnen worden besteed aan de inhoudelijke en culturele aspecten van onze Vlaamse samenleving.

In afwachting daarvan zal ik mij echter beperken tot het behandelen van een paar onderwerpen.

Een aantal collega's was onlangs aanwezig op een studiedag van het Bibliotheekfonds, waarbij naar ons standpunt werd gevraagd over bepaalde voorontwerpen van decreet — die wij nog niet hadden gezien — met betrekking tot de oprichting van een Vlaams Centrum voor Openbare Bibliotheken — wat men vroeger het NCOB noemde — en over de erkenning en de subsidiëring van de lectratiebegeleidingsorganisaties. Wij zijn het uiteraard eens over de wenselijkheid van de oprichting van een

VU-kamerlid H. Lauwers had het in zijn tussenkomst bij de bespreking van de cultuurbegroting over het Vlaanderen met de twee culturele snelheden

VCOB — dat was trouwens in het decreet van 1978 voorzien —, maar dan wel onder een aantal voorwaarden.

Ten eerste, ik wens te verwijzen naar het politiek akkoord van 1990 dat wij onderling hebben afgesloten, waarbij werd bepaald dat dit niet ten koste van de afgesproken financiering van de plaatselijke openbare bibliotheken mag gebeuren.

Ten tweede, de basisprincipes van het decreet van 1978 moeten volgens ons gehandhaafd worden, wat niet wil zeggen dat er geen interne wijzigingen kunnen gebeuren.

Wij wensen geen ingrijpende wijziging van de bestaande wetgeving, in tegenstelling tot wat wij van voornoemde ontwerpen vermoeden.

Wat ons betreft krijgt het VCOB geen puur VZW-statuuut, wat niet betekent dat we niet bereid zijn over een soepele gemengde beheersformule te praten. Wij vinden dat er een sluitende afspraak moet bestaan tussen de provincies en de huidige Centrale Openbare Bibliotheken en dat

een overlegde regeling moet worden getroffen voor de lectratiebegeleidingsorganisaties.

Ten derde, wij zijn voorstander van een duidelijke takenverdeling tussen de VCOB en de administratie, bij voorbeeld wat de Centrale Catalogus aangaat.

Ten vierde, bij de nieuwe samenstelling van de Hoge Raad voor de Openbare Bibliotheken moeten zeker en voornamelijk deskundigen worden opgenomen, waarbij men er zorg voor draagt dat alle geledingen van het openbaar bibliotheekwezen worden vertegenwoordigd en waarbij de toepassing van het Cultuurpact tot nader order niet onmogelijk wordt gemaakt.

Ten vijfde, wij geven de voorkeur aan een integratie van taken en personeel van de lectratiebegeleidingsorganisaties in het VCOB. Ook dit was een vroegere afspraak. Het verstrekken van lectratieinformatie, de voornaamste functie van die organisaties, moet liefst gezamenlijk worden uitgeoefend.

Seeuws

Wij verkiezen met andere woorden een voorafgaand grondig overleg om nieuwe vormen van verzuiling te alle prijze te vermijden.

Mijnheer de minister, een ander probleem werd door u reeds opgeworpen bij de opening van de Boekenbeurs. Het is de gewoonte geworden dat de minister van Cultuur op de Boekenbeurs bepaalde ideeën naar voren brengt. Dat is misschien logisch. U verklaarde de invoering van een billijke leenvergoeding te overwegen, waardoor het smeulende vuurtje van het leenrecht opnieuw werd aangewakkerd. Wij willen daaromtrent duidelijk zijn. Wij steunen het streven naar een sociaal statuut voor de auteurs, maar wij betwijfelen of dit moet gebeuren door het invoeren van een soort leesbelasting. Er zijn inderdaad maar een tiental landen waar een vorm van leenrecht bestaat, maar, met uitzondering van Nederland, waar momenteel een soort noodwet bestaat in afwachting van een auteursrechtelijke regeling, wordt het stelsel niet door de gebruiker, maar wel door de overheid gefinancierd. Uit een beperkt onderzoek van de Universitaire Instelling Antwerpen in de regio Turnhout blijkt nog maar eens dat het ontlenen van boeken het aankopen in de boekhandel niet in de weg staat, maar dat één op drie openbare bibliotheeklezers zouden afhaken bij het invoeren van een of andere vorm van leesrecht.

Mijnheer de minister, wij verwachten veel van het door u aangekondigde grootschalig sociologisch onderzoek naar de koop-, lees- en leengewoonten van onze gebruikers, maar wij pleiten er tevens voor dat u gelijktijdig een geactualiseerd onderzoek naar de bestaande leenrechtstelsels in het buitenland zou laten uitvoeren. Onder die voorwaarden zullen wij beter in staat zijn om een zinvolle discussie op te bouwen over de rationele argumenten in verband met de eventuele invoering van een leenrecht en kunnen overhaaste beslissingen en emotionele stellingnamen — zoals het gebeurde na de verklaringen van gewezen minister Dewael op de Boekenbeurs van 1986 — worden vermeden.

Zoals u weet, is er trouwens een Europese richtlijn betreffende het leenrecht in de maak.

Mijnheer de voorzitter, tot slot zou ik nog een viertal overwegingen willen maken bij het Cultuurpact.

Het Cultuurpact heeft voor elke objectieve waarnemer tot een pacificatie geleid in de culturele sector en was één van de waarborgen voor de totstandkoming van de culturele autonomie.

De afschaffing die door sommigen werd voorgesteld en later genuanceerd, zou een einde maken aan het beginsel van het niet-discriminatiebeginsel te velde.

Vaak door onze eigen schuld, zijn er toepassingsproblemen gerezen bij de samenstelling van adviesraden en van de beheersorganen enerzijds en bij sommige nieuwe cultuurontwikkelingen anderzijds.

Collega's, ik sta niet afwijzend tegenover een voorafgaandelijk gesprek over het Cultuurpact, liefst tussen de initiatiefnemende strekkingen en in het ruimer kader van het ontzuilingsdebat.

Mijnheer de minister, deze overwegingen kunnen onze standpunten misschien dichter bij elkaar brengen.

De voorzitter : Minister Weckx heeft het woord.

Minister H. Weckx (op de tribune) :

Mijnheer de voorzitter, achtbare collega's, ik zou de voorzitter en de leden van de commissie voor Cultuur willen bedanken voor het zeer diepgaande onderzoek, waaraan de begroting van Cultuur drie vergaderingen lang werd onderworpen. Ik feliciteer ook de heer De Bremaeker, verslaggever, voor zijn verslag waarmee hij orde wist te brengen in een veelheid van ideeën en gegevens die in de commissie aan bod kwamen.

Ik wil de aandacht van de leden van de Vlaamse Raad in het bijzonder vestigen op de uitvoerige bijlagen bij het verslag, waarin voor een eerste maal gedetailleerde informatie is opgenomen over items die in het verle-

den nooit met uitvoerig statistisch materiaal, verzameld door mijn administratie en mijn kabinet, werden gestoffeerd.

Op alle vragen van de leden zal ik niet kunnen antwoorden, vele antwoorden worden overigens geformuleerd in het uitvoerige commissieverlag. Ik stel voor deze niet te herhalen.

Ik zal kort een aantal krachtlijnen van het cultuurbeleid schetsen en vervolgens concreet ingaan op sommige vragen.

Ten eerste, het belang van cultuur en van de middelen die eraan worden besteed.

Ten tweede, mijn beleidsprioriteiten. In het debat van vandaag en ook in de algemene bespreking in de commissie wordt de indruk gewekt dat er geen beleidsprioriteiten zouden zijn bij gebrek aan een beleidsbrief of een beleidsnota.

Ten derde, een selectie van enkele actuele thema's. Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, aan de vooravond van het derde millennium staat Vlaanderen voor een aantal belangrijke uitdagingen. Ik denk aan de omvorming van ons land tot een werkelijk federale staat, de moeizame, maar onmiskenbare eenmaking van Europa, de toenemende migratiedruk en de vragen bij de rol van de politiek in onze samenleving.

Het is opvallend en het verheugt een minister van Cultuur dat op een dergelijk ogenblik van verschillende zijden meer aandacht wordt gevraagd voor cultuur en meer wordt nagedacht over de rol van cultuur in onze maatschappij.

Verwonderlijk is dat niet. Het begrip cultuur verwijst in zijn brede betekenis naar de waarden die een samenleving koestert en naar de wijze waarop ze die in haar instellingen en regelgeving gestalte geeft. In die zin spreken we van Vlaamse, Europese en westerse cultuur.

Nu onze samenleving geconfronteerd

Weckx

wordt met belangrijke veranderingen is het ook normaal dat we ons opnieuw bezinnen over de eigenheid van onze Vlaamse cultuur. Niet om ons af te zetten tegen andere culturen, maar om met meer zelfkennis de uitdagingen van het derde millennium aan te kunnen.

Het door de Vlaamse regering gelanceerde project Vlaanderen 2002 is dan ook bij uitstek een cultureel project. In samenwerking met alle Vlamingen wil het een visie formuleren op onze toekomst. Binnen dit breed opgezette project moet ook cultuur in restrictieve zin als verwijzing naar het creatieve vermogen van de mens en naar de produkten van die scheping, een belangrijke plaats innemen.

Dit grote maatschappelijke belang van cultuur wordt niet echt vertaald in de begrotingscijfers en ik ben de eerste om dat toe te geven. In 1993 zal Vlaanderen ongeveer 3,5 percent van zijn uitgaven besteden aan cultuur, media inbegrepen. Ondanks een stijging van de middelen met bijna 8 percent vergeleken met de begroting 1992 is dit veel te bescheiden. Ik ben het eens met de sprekers die gezegd hebben dat er de volgende jaren nog bijkomende inspanningen zullen moeten worden geleverd.

Bij dit globale cijfer passen twee kanttekeningen. Ten eerste is cultuur meer een horizontale dan een verticale beleidsmaterie, die aan bod zou moeten komen in talrijke andere beleidssectoren. Het typevoorbeeld hiervan is het onderwijs, dat een enorme rol speelt in de cultuuroverdracht. Maar ook het jeugdbeleid raakt aan vele sectoren zodat de minister van Cultuur werd aangeduid als coördinerend minister en een interdepartementale commissie Jeugd werd opgericht door de Vlaamse regering.

Een tweede kanttekening heeft betrekking op de lokalisatie van de middelen voor cultuur. Naast de eigen cultuurbegroting worden vanuit verschillende andere bronnen financiële middelen ter beschikking gesteld

voor culturele initiatieven. Voor de culturele ambassadeurs waarvoor de 160 miljoen frank die vanuit het departement Economie ter beschikking wordt gesteld zijn er geen problemen meer omdat er goede afspraken gemaakt tussen de minister-president en mezelf. Om de karikaturale voorstelling die de heer Dewael daarstraks heeft gegeven te weerleggen kan ik zeggen dat de criteria bepaald worden door de minister van Cultuur, maar dat de betaling ten laste valt van het budget van het departement Economie. **(Onderbreking door de heer Dewael)**

Die middelen worden ingevolge een afspraak tussen de minister-president en mezelf, die bekrachtigd werd door de Vlaamse regering, ingeschreven op de begroting Economie. Dit initiatief van de minister-president zal later vanzelfsprekend worden geëvalueerd en na een jaar zullen we kunnen zien op welk manier het kan worden verlengd.

Problematischer zijn de gelden die vanuit het nationale niveau naar cultuur gaan, wat in strijd is met de grondwet en ik neem aan dat niemand dit betwist. In de commissie is heel wat te doen geweest omtrent de subsidies van de Nationale Loterij. Zoals bij mijn voorganger blijft mijn rol in deze zaak beperkt tot het adviseren over de culturele subsidies. Ik heb ter zake volledige klaarheid willen scheppen door al deze adviezen openbaar te maken. Bij mijn weten is dat in het verleden nooit gebeurd. Overigens werden als bijlage bij het verslag de tabellen van de adviezen van de laatste vier jaar gepubliceerd. Vermits er in de begroting 1992 een inhaalbeweging mogelijk was voor de sociaal-culturele sector in het algemeen en het jeugdwerk in het bijzonder, heb ik in mijn advies aan de Lotto voorrang willen geven aan de kunstensector.

Tot nog toe weet ik, ondanks herhaald aandringen, voor geen enkel dossier welk gevolg is gegeven aan de adviezen die ik al in de loop van de maand september van dit jaar heb meegedeeld. Bovendien werden sommige dossiers hoewel ze op culturele zaken betrekking hebben, naar

andere Lotto-rubrieken verwezen. Ik vraag me zelfs af of het ogenblik niet is aangebroken om dit dossier, samen met een aantal collega's die ook adviezen aan de Nationale Loterij moeten verstrekken — ik denk meer bepaald in de welzijnssector —, aan te kaarten bij de nationale regering.

Ik ben trouwens van oordeel dat wij parallel moeten werken. De nationale wet op de Lotto is nog recent, namelijk van 1991. Vandaag werden verschillende initiatieven aangekondigd om die te wijzigen. Anderzijds moet ook de Vlaamse regering een inspanning doen om dit samen met de federale regering in bespreking te brengen. We zouden zelfs nog een stap verder kunnen gaan. Momenteel worden de zogenaamde bi-culturele instellingen, zoals belangrijke Brusselse musea, de Muntschouwburg, het Paleis voor Schone Kunsten, beheerd door de federale regering. Dit is mijns inziens eveneens strijdig met de geest van de staatshervorming. Het zou normaal zijn dat deze instellingen, en ook daarover is in de commissie gesproken, gezamenlijk zouden worden beheerd door de gemeenschappen, buiten elke federale inmenging om. Ook dit dossier zal in de toekomst door de Vlaamse regering moeten worden opgenomen.

Tot zover over de middelen voor cultuur. Mijn beleidsprioriteiten zijn intussen genoegzaam bekend : de jeugd, de letteren en de internationale uitstraling van onze cultuur, met bijzondere aandacht voor de samenwerking met Nederland. Ik zal daarover nu niet verder uitweiden. Toch een paar woorden over de internationale samenwerking, want dit punt is door diverse sprekers aangesneden. 1993 wordt een belangrijk internationaal jaar voor de Vlaamse cultuur. De twee grote aanknopingspunten daarvoor zijn Antwerpen, culturele hoofdstad van Europa en het Belgische voorzitterschap van de EG. Vanaf 26 maart eerstkomend tot het einde van het jaar 1993 zal Vlaanderen, en meer bepaald Antwerpen, het cultureel centrum van Europa zijn. De Vlaamse Gemeenschap is de belangrijkste *financier* van dit project, dat niet alleen de kans biedt om

Weckx

verschillende Vlaamse creaties te tonen aan Europa, maar dat ongetwijfeld structurele gevolgen zal hebben voor de restauratie en de renovatie van belangrijke Antwerpse monumenten en het opnieuw leef- en woonbaar maken van de stad.

Het Europees voorzitterschap in de tweede helft van 1993 zal ons de kans geven een bijdrage te leveren tot de opbouw van het culturele Europa, waarbij respect voor de eigenheid van de zogenaamde kleinere culturen centraal zal moeten staan. Er is een formele ministerraad Cultuur. Ik dring ook aan op een informele ministerraad Cultuur en ik neem belangrijke aanvullende initiatieven zoals een Europees symposium over kunst en economie dat wordt voorbereid door een stuurgroep met beleidsverantwoordelijken, wetenschappers en mensen uit de bedrijfs- en kunstwereld. Dat is een antwoord op hetgeen onder meer de heer Dewael heeft gezegd over de internationale culturele uitstraling van Vlaanderen. Men is daar niet op ingegaan, maar als verantwoordelijke voor cultuur ben ik uiteraard verplicht daar even bij stil te blijven staan en te wijzen op het belang van het jaar 1993.

Dan is er het probleem van de volksontwikkeling en het openbaar bibliotheekwezen waarover diverse leden het hebben gehad. In de commissie was er heel wat te doen rond de problematiek van de herziening van het sociaal-cultureel werk, meer bepaald inzake de bovenbouw van deze sector. De heer Seeuws en anderen hebben ook gesproken over het voorstel voor een leenvergoeding in de bibliotheken. In nauw overleg met mijn kabinet en administratie werd gewerkt aan de uitvoering van de bepaling van het regeerakkoord met betrekking tot de sector van het volksontwikkelingswerk. Het is juist dat er drie voorontwerpen van decreet voor advies naar de Hoge Raad voor de Volksontwikkeling en naar de acht koepelorganisaties voor beleidsvoorbereidend overleg toegezonden zijn. Ik heb gevraagd over deze adviezen te kunnen beschikken in de loop van

januari. Ik heb bewust gekozen voor deze ruime adviesprocedure, op basis van concrete teksten, omdat ik daarvan een grotere beleidsrelevante duidelijkheid verwacht dan van de toetsing van algemene principes.

Zoals afgesproken zal ik een specifieke krachtlijnennota met betrekking tot deze problematiek bij de commissie indienen zodat wij een gesprek kunnen voeren op basis van de voorontwerpen van decreten en van de adviezen van de diverse commissies en raden.

Naast de in het regeerakkoord opgenomen uitgangspunten, namelijk de overdaad aan coördinatie- en overlegorganen waarop door verscheidene sprekers werd gewezen, de wil tot herordening van de sector in drie werksoorten — de verenigingen, de instellingen en de diensten — en het aanmoedigen van interculturele werking, liggen de volgende voorstellen aan de basis van de onderhavige voorontwerpen, waarover wij het advies van de Hoge Raad afwachten.

Het betreft in de eerste plaats de realisatie van een geëigend pluralistisch studie- en informatiecentrum door de oprichting van een Vlaams centrum voor sociaal-cultureel werk, dat het huidige VCVO en het huidige centrum voor andragogisch onderzoek zal vervangen en waarin alle werksoorten, alle beleidsniveaus en belanghebbende instanties worden betrokken.

Ten tweede, het actualiseren van het vigerend wettelijk kader na toetsing aan de concrete werkpraktijk en aan een aantal nieuwe theoretische inzichten.

Ten derde, duidelijk onderscheiden van de schaal waarop wordt gewerkt : regionaal, provinciaal en landelijk.

Ten vierde, uitdrukkelijk ruimte geven aan een doelgroepen- en prioriteitenbeleid in de bestaande decreten.

Ten vijfde, tegengaan van de methodische versmalling van sociaal-cultureel werk, onder meer door een meer uitgesproken invulling van de educa-

tieve dienstverlening. Hieraan werd in de vorige decreten niet genoeg aandacht besteed.

Ten zesde, de vereenvoudiging van de administratieve procedures.

Ik zal nu een aantal specifieke punten uit de verscheidene uiteenzettingen behandelen.

Er werd gezinspeeld op de problematiek van De Singel. Vermits men naar dit actuele onderwerp heeft verwezen, wil ik hieromtrent geen twijfel laten bestaan. De Singel keurt met volle kennis van de subsidies, die door de Vlaamse Gemeenschap worden toegekend, deficitaire begrotingen goed en presenteert nadien de rekening aan de overheid. De Singel is hiermee niet aan zijn proefstuk want mijn voorganger weet dat in 1990 een bijkrediet van 53 miljoen frank noodzakelijk was om de financiële situatie van de VZW aan te zuiveren.

De administratie Kunst waarschuwt uitdrukkelijk voor het risico voor herhaling van een dergelijke situatie. De Singel is wellicht een bijzonder kunstencentrum met een grote internationale uitstraling maar de toegekende subsidie mag ook uitzonderlijk worden genoemd. In 1992 bedroeg zij 62 miljoen frank, tegenover 46,7 miljoen frank voor alle andere kunstencentra samen. In 1993 wordt deze situatie enigszins rechtgetrokken : de subsidie voor De Singel bedraagt 63,7 miljoen frank, tegenover 100 miljoen frank voor de andere centra. Zelfs in die omstandigheden zal De Singel meer dan het dubbele ontvangen van bijvoorbeeld De Vooruit in Gent of van het Kaaithater in Brussel. Bovendien is De Singel het enige kunstencentrum dat in 1993 ook nog internationale kredieten zal ontvangen. Volgens de kranteberichten verwijt De Singel de overheid dat zij geen keuzes maakt. Dit is helaas een eufemisme voor het feit dat de overheid niet kiest voor nog meer subsidies voor De Singel.

De overheid heeft wel degelijk keuzes gemaakt. Zij zal in 1993 voorrang geven aan die podiumkunsten — kunstencentra, dans- en muziekthea-

Weckx

ter — die al jaren met totaal ondermaatse subsidies moeten werken.

Dit leidt ook tot een betere spreiding van de podiumkunsten over Vlaanderen. Ook dat is de taak van de overheid en, in mijn ogen, haar prioritaire taak.

Nu kom ik even tot de problematiek, aangeraakt door de heer Dewael, in verband met architectuur en vormgeving.

Het is de eerste keer dat er daartoe in de begroting een duidelijke aanzet is gegeven. Trouwens, in mijn ontwerp van beleidsnota over beeldende kunsten, zullen vormgeving en architectuur meermaals aan bod komen. U zal dit kunnen vaststellen wanneer de deelbeleidsbrief over beeldende kunsten in de Vlaamse Raad zal worden ingediend. Wat de beleidsbrieven betreft heb ik gepoogd — en ik ben daarin blijkbaar nog niet helemaal geslaagd tijdens het debat in de commissie — duidelijkheid te brengen.

U zal in de culturele sector altijd moeten werken met zogenaamde gedeeltelijke beleidsbrieven. Er kan vanzelfsprekend over cultuur een algemene beleidsbrief worden opgesteld. Maar, cultuur — en dit werd hier meermaals gezegd — is een horizontaal begrip waar verschillende ministers van de Vlaamse regering bij betrokken zijn.

Bijgevolg, indien u een algemene uitgebreide beleidsbrief over cultuur wil maken, kan het niet anders dan dat de minister van Onderwijs, de minister van Welzijn en de minister van Sociale zaken op een of andere wijze daarbij worden betrokken, zonet zal de algemene cultuurbeleidsbrief altijd onvolledig zijn en zullen een aantal deeldomeinen er niet in vervat zijn. Hetzelfde verwijt zal dan worden geuit.

Ik herhaal hier wat ik in de commissie heb gezegd : Naar aanleiding van de beleidsbrief van de hele Vlaamse regering, Vlaanderen 2002, zal een belangrijk hoofdstuk besteed worden aan cultuur in de ruimste betekenis

van het woord, want ter zake kunnen wij immers de deeldomeinen overschrijven. De Vlaamse Raad zal vervolgens moeten nagaan hoe hij zijn werkzaamheden zal organiseren, zodat een meer diepgaande discussie over cultuurbeleid in het project Vlaanderen 2002 kan worden gevoerd.

Het zou bijgevolg onterecht zijn dit debat alleen maar te voeren met de commissie voor Cultuur, want ook de commissie Onderwijs, de commissie Welzijn, de commissie voor de Sociale Aangelegenheden, alsook de commissies die zich bezighouden met het jeugdwerk — want heel wat collega's zijn bevoegd in deeldomeinen van de jeugdsector — moeten aan deze besprekingen kunnen deelnemen.

Wanneer de beleidsbrief ter beschikking zal zijn, zal de Vlaamse Raad zich kunnen bezinnen over de wijze waarop men een zo goed en grondig mogelijke discussie over cultuur, in de ruimste betekenis van het woord, kan voeren.

Thans kom ik tot de vragen en bemerkingen van de heer Pierco in verband met de sport.

Ik hoop met de installatie van de Hoge raad in de loop van de maand januari — het decreet wordt van kracht op 1 januari 1993 — klaar te zijn. Het is een vrij omvangrijke Hoge Raad, wat een noodzaak is.

Uiteraard hebben wij aan diverse geleidingen, die daarbij moeten worden betrokken — en dit zijn er heel wat — suggesties en namen gevraagd. Ik beloof aan de Vlaamse Raad dat in de loop van de maand januari zal worden overgegaan tot de installatie van de eerste autonome Hoge Raad voor de Sport van de Vlaamse Gemeenschap.

Over de problematiek van het BOIC en de nationale federaties heeft Bloso beslist dat rechtstreekse toelagen alleen zullen worden toegekend aan de sportfederaties die de staatsvorming respecteren. Dit is de beslissing van de raad van bestuur van Bloso. De regeringscommissarissen van de Vlaamse regering hebben geen be-

roep tegen deze beslissing aangetekend. De minister heeft ze bijgevolg stilzwijgend goedgekeurd.

Waarom niet, mijnheer Denys ? Om de volgende reden. De meerderheid van de raad van bestuur van Bloso had gelijk toen ze deze beslissing nam omdat een aantal grote federaties in ons land zich nog niet hebben aangepast aan de staatsvorming. Toch zouden ze dit kunnen, naar het voorbeeld van grote instellingen, zoals het Rode Kruis, die zich wel hebben aangepast aan de opeenvolgende staatsvormingen. **(Onderbreking door de heer Denys)**

Als men alleen de Belgische voetbalbond neemt — en u weet ook hoe populair deze discipline is — heeft men al ongeveer de helft van de sportbeoefenaars in Vlaanderen.

Als voorgedijminister sta ik achter de beslissing van de raad van bestuur van Bloso. Ik wil hierover geen misverstand laten bestaan.

Ik ben van oordeel dat het tijd wordt dat de grote federaties zich aanpassen. Talrijke andere federaties hebben zich al aangepast aan het decreet van 1977 en aan de evoluerende staatsvorming.

Als minister van Volksgezondheid in de vorige regering en het voorbije jaar in mijn huidige bevoegdheid heb ik met deze grote federaties — en ik heb het zowel over de voetbalbond als over de Belgische wielrijdersbond — herhaaldelijk gesprekken gehad. Daaruit is gebleken dat men zich met een beetje creativiteit kan aanpassen aan de staatsvorming en toch perfect de internationale verplichtingen kan voldoen. Het is niet ernstig dat als argument steeds wordt ingeroepen dat de federatie lid is van een internationale federatie, en derhalve unitair dient te blijven.

Ik herhaal dat de aanpassing wel mogelijk was voor een eerbiedwaardige instelling die al heel erg lang bestaat, zoals het Rode Kruis. Grote sportfederaties kunnen zich dan ook aanpassen. Deze wensen de staatsvorming — laten we het maar zeggen zoals het is, uit slechte wil, niet

Weckx

na te leven en wensen autonoom te beslissen op welke manier ze gestructureerd worden of blijven.

Wat de Vlaamse wielerschool betreft, besliste Bloso vorige maand de steun op dezelfde wijze als in het verleden voort te zetten. Men heeft een sui generis-oplossing gevonden, gelet op het belang van dit initiatief dat een samenwerkingsverband is tussen Bloso en een privé-instelling.

De heer L. Pierco : Mijnheer de minister, ik erken het belang van dit initiatief. Het gaat echter ook om een niet-gesplitste federatie. Hier doet men het wel terwijl men het bij andere federaties, zoals het BOIC, niet doet.

Minister H. Weckx : De Vlaamse wielerschool is een op zichzelf staand initiatief dat uiteraard aangesloten moet zijn bij een bepaalde federatie ...

De heer L. Pierco : Bij de Belgische wielerbond, die niet gesplitst is.

Minister H. Weckx : ... maar die als wielerschool een samenwerkingsverband is tussen Sporta en Bloso, zoals u zelf hebt gezegd. Als dusdanig is ze dus duidelijk een Vlaams initiatief. Daaraan zal u toch niet twijfelen.

Mevrouw A.-M. Neyts-Uytbroeck : Mijnheer de minister, neemt u het me niet kwalijk dat ik u onderbreek, maar ik wil er zeker van zijn u goed begrepen te hebben.

Hebt u gezegd dat u van oordeel bent dat Bloso gelijk heeft het BOIC financieel niet te steunen zolang de grote sportfederaties verkiezen om zich niet aan te passen aan de staats-hervorming ?

Minister H. Weckx : Neen, er is een verschil tussen de problematiek van het BOIC en de nationale sportfederaties.

Mevrouw A.-M. Neyts-Uytbroeck : Dat was mij niet duidelijk. Vandaar mijn vraag.

Minister H. Weckx : Met het BOIC heeft Bloso een duidelijke afspraak.

De opleiding en de begeleiding van de topsporters zullen in de toekomst gebeuren via de federaties, maar voor de Olympische Spelen wordt met het BOIC een regeling getroffen teneinde onze atleten maximaal voor te bereiden op deze spelen.

De heer A. Denys : Mijnheer de minister, u haalt het voorbeeld aan van het Rode Kruis. U zegt dat met een beetje creativiteit én de Belgische wielrijdersbond én de Belgische voetbalbond tegelijkertijd operationeel kunnen zijn op het Belgische territorium en tegelijkertijd kunnen voldoen aan het decreet waarbij ze ook als Vlaamse federatie kunnen optreden. Legt u mij eens uit hoe men tegelijkertijd én Belgische federatie kan zijn én kan voldoen aan het sportfondsdecreet.

Minister H. Weckx : Ik zal heel in het kort trachten te antwoorden. Het Rode Kruis werd in 1958 opgesplitst in een Rode Kruis van de Vlaamse Gemeenschap en in een Croix Rouge de la Communauté française, met een nationale koepel voorgezeten door prins Albert. Ik meen dat toen de heer De Wulf minister van Volksgezondheid was. De twee autonome Rode Kruisinstellingen overleggen regelmatig binnen die koepelstructuur. In persoonsgebonden aangelegenheden bestaat er dus een voorbeeld dat zeven jaar oud is. Als minister van Volksgezondheid heb ik mij ook beziggehouden met de sportproblematiek. Ik vraag mij af, indien men die creativiteit niet aan de dag wil leggen, of er dan wel goede wil bestaat.

De heer A. Denys : Het voorbeeld van het Rode Kruis is iets eenvoudiger dan een wielervedstrijd organiseren. U pleit om de federale structuur aan te nemen waarbij men als Vlaamse of Waalse wielrijdersbond autonoom is en waarbij men onder een overkoepelend geheel komt. Het probleem is niet zo eenvoudig omdat er veel wielervedstrijden zijn die de grenzen van de verschillende gewesten overschrijden met verschillende verantwoordelijkheden.

Minister H. Weckx : Men moet werken onder een koepel om zijn in-

ternationale verplichtingen te kunnen nakomen, ondermeer in het internationaal bureau van het Rode Kruis in Genève. De argumenten die gelden voor grote sportfederaties zijn exact dezelfde als voor het Rode Kruis. Wij zullen later de gelegenheid krijgen daar verder op in te gaan.

De heer A. Denys : De sport doet wat zij wil. De politiek is iets anders. Elk moet op zijn terrein blijven.

Minister H. Weckx : Akkoord, mijnheer Denys, maar dat ze dan geen toelagen komen vragen op basis van een Vlaams decreet.

Ik wil nog antwoorden op de uiteenzetting van de heer Pierco in verband met het decreet op de medisch verantwoorde sportbeoefening. Hij heeft nogal laatdunkend gesproken over dat decreetje dat op het terrein niet wordt toegepast.

Mijnheer Pierco, ten eerste gaat het hier om een recent decreet, van 1992. Ten tweede beveel ik ten eerste de lectuur aan van het arrest van voor enkele weken van het Arbitragehof waarin duidelijk wordt gezegd dat de Vlaamse Raad haar volledige verantwoordelijkheid autonoom kan opnemen en ze ook heeft opgenomen, inclusief de aanduiding van de fameuze controleartsen en de verschillende andere soorten artsen die in het decreet worden genoemd. Er waren immers medici die het decreet voor het Arbitragehof hebben aangevallen. U moet het arrest van het Arbitragehof naast het decreet leggen. Het is een mooi roman die laat besluiten dat wij bevoegd zijn, wat hier in de Vlaamse Raad onder meer bijzonder sterk werd betwist.

Wat de leeftijd van deelname aan wielervedstrijden betreft verwijs ik naar het decreet op de medisch verantwoorde sportbeoefening. Er kan nu geen enkele maatregel meer worden genomen vooraleer er een advies van de raad voor medische sportbeoefening wordt gegeven, ook wat de verlaging van de leeftijd voor deelname aan wielervedstrijden voor jongeren betreft.

Tenslotte, veel van de middelen van

Weckx

Bloso gaan inderdaad naar personeel en werking. In de sportsector heeft de overheid, en vooral de Vlaamse overheid, traditioneel zelf heel wat initiatieven genomen in het verleden. Denken we hierbij maar aan de sportkampen van Bloso. In de 75 procent die u citeert als institutionele kosten moet u daar toch ook rekening mee houden.

Wat het statuut van de kunstenaar betreft, mijnheer Hostekint, zal ik kort zijn. Ik vind ook dat er nu uiteindelijk een doorbraak zou moeten komen in een discussie die trouwens ook in dit parlement en in het nationale parlement al meermaals is gevoerd. De problematiek is dat ik in een aantal deelstudies, die mijn voorganger nog heeft laten maken, bijvoorbeeld vaststel dat de besluiten van deze studies enorm uit mekaar lopen naargelang de kunstdiscipline waarin de kunstenaar werkzaam is. De auteurs willen een heel ander statuut dan bijvoorbeeld de plastische kunstenaars. Vandaar dat dit punt heel moeilijk uit te werken is omdat, alleen al in de groep van de schepende kunstenaars, men met tegengestelde opvattingen wordt geconfronteerd.

Ten tweede, ik heb inderdaad het initiatief genomen om de vijf federale ministers die bevoegd zijn in deze materie, aan te schrijven. Ik heb hen voorgesteld om een werkgroep op te richten die ik bereid ben voor te zitten of waaraan ik bereid ben alleen maar te participeren. Er zijn twee ministers die — de brief is zes weken geleden verstuurd — reeds hebben geantwoord.

Wat de vragen van mevrouw Merckx-Van Goey betreft, ik zou haar willen zeggen dat het mij vanzelfsprekend bekend is dat door enkele recente rechterlijke uitspraken de rechtspositie — en de verbetering ervan — van de sportbeoefenaar, meer dan ooit volop in de belangstelling staat. Op het vorige week georganiseerde congres van Sporta Sportrecht in beweging kon worden vastgesteld dat in verschillende middens wordt gewerkt rond deze problematiek, elk

vanuit zijn eigen invalshoek en met zijn eigen bekommernissen natuurlijk. Ik vind het goed dat dit debat op gang is gebracht en ik ben van plan om daarrond een juridische werkgroep op te richten. De problemen zijn uiteraard van menselijke aard maar de oplossing is juridisch vrij complex.

In het Vlaamse regeerakkoord wordt de actualisering van de sportdecreten vooropgesteld en dan vooral het decreet van 1975 dat betrekking heeft op de niet-betaalde sportbeoefenaar. Mijn voorganger heeft daar reeds toe beslist in 1987 toen hij een ontwerp van decreet heeft opgesteld. De Raad van State heeft medio 1990 een vrij kritisch advies uitgebracht waarbij een aantal vragen werden geplaatst bij de bevoegdheid van de gemeenschappen terzake. Ik meen dat, rekening gehouden met het arrest waar ik daarnet op zinspeelde, wij nu nieuwe juridische argumentatie hebben om dit decreet opnieuw op te nemen. Ik zal dan ook trachten daar in de komende maanden werk van te maken en een nieuw ontwerp voor te leggen aan de Vlaamse regering.

Wat het toerisme betreft en de uiteenzetting van de heer Monset, ik meen dat daarover reeds is geantwoord in de discussie die we hebben gehad met de voorzitter en de commissaris-generaal van het Vlaams Commissariaat-Generaal voor Toerisme.

Er werden onder meer een paar punten besproken die mijn bijzondere zorg wegdragen.

Ten eerste meen ik dat wij voor 1993 eigen vestigingen van Vlaamse toeristische bureaus in onze buurlanden kunnen overwegen. Ik heb trouwens de gelegenheid gehad om daarover met de commissaris-generaal van het VCGT te spreken. U hebt ter zake het voorbeeld van Amsterdam gegeven. Ik was dit weekend in Amsterdam, meer bepaald in de Brakke Grond, en ik heb daar van een aantal mensen vernomen dat het Belgisch bureau van Toerisme in Amsterdam door een Franstalige wordt geleid. Ik heb uitdrukkelijk aan de commissaris-generaal gevraagd dat de raad van

bestuur van het VCGT zich over deze problematiek zou buigen en een aantal concrete voorstellen zou uitwerken. Via het VCGT zou de Vlaamse Gemeenschap in een aantal grote steden in de buurlanden eigen, autonome bureaus kunnen openen.

Ten tweede, wat de aanwending van de middelen voor directe investeringen betreft, bevestig ik u dat ik daarover zeer strikt zal waken. Er wordt daarover in de raad van bestuur van het VCGT nog volop gediscussieerd. De bespreking van een nota van de administratie van het VCGT werd, op uitdrukkelijk verzoek van de regeringscommissaris, reeds tweemaal verdaagd. Ik ben het ermee eens dat deze directe investeringen zich slechts tot de basisinfrastructuur kunnen beperken. De onderhoudswerken moeten ten laste van de erfpachters komen en, indien nodig, via de normale wegen worden gesubsidieerd. Het gaat echter niet op dat in de toekomst de gewone onderhoudswerken nog op die manier, via de weg van de directe investeringen, zouden worden betaald.

Tot slot wens ik nog een woord te zeggen over de problematiek van het Cultuurpact. Dit is eigenlijk het leitmotiv van dit debat geweest. U weet dat het Cultuurpact tot stand is gekomen als een pact, een conventie, een overeenkomst tussen diverse politieke groepen en partijen. Het is dus zeker niet, het staat trouwens — terecht — niet in het regeerakkoord, aan de uitvoerende macht om ter zake een initiatief te nemen. Ik denk trouwens dat het goed is dat de heer Van Peel zijn stelling heeft genuanceerd omdat zij in een bepaalde pers blijkbaar te ongenueanceerd was overgekomen. Ik meen dat in het kader van de werkgroep Ontzuiling de tijd nu rijp is om over een actualisering van het Cultuurpact of over een nieuw Cultuurpact te gaan spreken.

Wie ook vandaag in de culturele sector verantwoordelijkheid zou dragen zal, met of zonder raden, met of zonder commissies, te allen tijde rekening moeten houden met wat zich in de maatschappij afspeelt, met de verschillende geledingen van de maatschappij. Geen enkele cultuurminis-

Weckx

ter zou zich vandaag kunnen veroorloven om één bepaalde politiek in één bepaalde richting te voeren. De Vlaamse Raad zou dit, terecht, niet meer toelaten.

Ik meen dat de tijd rijp is voor de actualisering van dit belangrijk item, met name het Cultuurpact, dat in dit land is scheefgegroeid, onder meer door de rechtspraak van de Vaste Nationale Cultuurpactcommissie. **(Applaus bij de meerderheid)**

De voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ? (Nee)

MEDIA

De voorzitter : Wij behandelen nu een tweede materie waarvoor minister Weckx bevoegd is, met name Media.

Ik herinner u eraan dat in de bevoegde commissie in samenhang met de bespreking van deze begrotingsmaterie, eveneens de meerjarenplannen van de BRTN betreffende de periode 1992-1996 en 1993-1997 werden behandeld.

Wij volgen hier dezelfde werkwijze.

De heer Sarens, verslaggever, heeft het woord.

De heer F. Sarens, verslaggever **(op de tribune)** : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, op dinsdag 17 november kwam de commissie voor de Media samen om de haar toegewezen decreetbepalingen en programma's van het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting, te bespreken.

In zijn inleidende uiteenzetting behandelde minister Weckx de volgende thema's.

Vooreerst wees hij erop dat de kredieten betreffende de film reeds werden behandeld in de commissie voor Cultuur. Daar de begroting 1993 is opgemaakt op basis van de structuur van het departement valt het filmbeleid echter onder de bestuursdirectie

Media. De minister gaf dan ook uitvoerig verslag van de bespreking.

Naar aanleiding van de besprekingen om Filmnet in de mogelijkheid te stellen rechtstreekse voetbalwedstrijden aan zijn abonnees door te geven, deelde de minister mee, niet alleen een akkoord met BRTN respectievelijk VTM te hebben vooropgesteld, maar ook dat Filmnet heeft toegezegd, een bedrag van 100 miljoen frank te zullen inbrengen in een rolend fonds ter ondersteuning van de audiovisuele produktie en industrie.

De rechtstreekse hulp aan de opinipers - Vlaamse uitgevers van dagbladen - blijft constant en wordt op basis van de bestaande regeling verdeeld. Ook de subsidies aan de Beroepsvereniging der Belgische Pers en het Pershuis blijven ongewijzigd.

Een aantal bijkomende maatregelen betreffende de perssteun werd conform het regeerakkoord vooropgesteld : openbaarheid van bestuur via publikatie van genomen maatregelen door de Vlaamse regering ; steun aan de initiatieven met het oog op de informatieve kwaliteit en met waarborg van de redactionele onafhankelijkheid ; verdere honorering van de expansiewetgeving en, in het algemeen, de bevordering van de leescultuur.

De minister wees erop dat hij moeilijkheden ondervindt in het samenstellen van de Raad van Reclame en Sponsoring op Radio en Televisie bij gebrek aan voldoende kandidaturen van magistraten. Hij beklemtoonde dat hij deze belangrijke Raad ten laatste begin 1993 wil installeren.

Ook kondigde hij een regeling aan voor de zitpenningen en de vergoedingen van de Geschillenraad, opgericht in het kader van het kabeldecreet.

Ten slotte deelde de minister mee dat, in uitvoering van het regeerakkoord, een voorontwerp van decreet betreffende de Mediaraad werd opgesteld.

Wat de BRTN betreft, is het ontwerp van begroting bepaald op basis van

de nieuwe berekeningswijze, die bij decreet van de Vlaamse Raad van 1 juli jongstleden werd vastgelegd.

De basisdotatie bedraagt 6.809 miljoen frank. De aanvullende dotatie van 4 percent - 272,4 miljoen frank - wordt toegekend.

Om de algemene begrotingspolitiek van de Vlaamse Gemeenschap te kunnen aanhouden, werd een begrotingsruiter ingeschreven waarbij wordt vastgelegd dat de dotatie aan de derden - 70,8 miljoen frank - in 1993 door de BRTN wordt uitbetaald.

Met betrekking tot de BRTN beperkte de minister zich ertoe te verklaren dat de door de BRTN in het meerjarenplan voor 1993 ingeschreven financiële lasten en het bedrag van de investeringen ongewijzigd blijven, dat de personeelskredieten lager worden geraamd, dat gelden ten bedrage van 50 miljoen frank worden uitgetrokken voor coproducties met Nederland, dat voor de radio de overige kredieten voor radio-ontkoppeeling en voor radio Donna worden gehandhaafd, en dat er vergeleken met het meerjarenplan een reductie is van de exploitatiekredieten.

De leiding van de BRTN werd gevraagd de vergadering van de commissie bij te wonen om de leden te kunnen informeren.

Ten slotte deelde de minister mee dat de BRTN, op basis van de nieuwe formule voor de berekening van de dotatie, intensief werkte aan de aanpassing van het meerjarenplan.

Na de inleiding van de minister werden verschillende opmerkingen gemaakt en vragen gesteld door de leden. Waar gevraagd, werd verduidelijking gegeven door de BRTN-administratie. In de repliek gaf de minister antwoord op de gestelde vragen.

Langdurig werd stilgestaan bij de BRTN.

Een eerste belangrijk gesprekstema was de totstandkoming van het meerjarenplan 1992-1996. Door de administrateur-generaal van de BRTN

Sarens

werd een toelichting gegeven betreffende de stand van zaken van dit meerjarenplan. Door meerdere leden werd het niet beschikbaar zijn van het meerjarenplan bij de besprekingen betreurd.

Een fractie deelde mee dat zij de BRTN-begroting voor 1993 in plenaire vergadering niet zou goedkeuren indien niet tegelijkertijd het meerjarenplan kon worden goedgekeurd.

Na overleg werd beslist dat de commissie op 2 december 1992 de gelegenheid zou krijgen het meerjarenplan te bespreken. De bespreking van het meerjarenplan werd immers vandaag geagendeerd.

Wat de BRTN-begroting betreft, kwamen verder nog volgende items aan bod : de diverse versies van de begroting die hebben gecirculeerd en die een doeltreffende bespreking ervan niet hebben vereenvoudigd ; het financieringssysteem vastgelegd bij het BRTN-decreet van 1 juli 1992 ; de mogelijke overschotten van 1992 ; de uitbetaling van de aanvullende BRTN-dotatie voor 1992.

Vervolgens werd de Vlaamse Audiovisuele Regie (VAR) en haar impact op de BRTN-begroting besproken. Volgende punten kwamen aan de orde : een mogelijk controlerecht van de commissie voor de Media op de activiteiten van de VAR en de kennisgeving van de balans van de VAR.

Wat het controlerecht betreft, werd de voorzitter van de commissie verzocht het standpunt van het Rekenhof ter zake in te winnen.

Volgende onderwerpen kwamen eveneens ter sprake : de inkomsten uit radioreclame, merchandising, dienstverlening, sponsoring, co-productie en mededelingen. Ook kwamen de inkomsten verworven door verkoop van eigen programma's aan de orde.

Het verhuren van BRTN-zendtijd aan particuliere produktiemaatschappijen was een ander onderwerp van bespreking. Vragen werden gesteld

naar de juridische gegrondheid van deze verhuring en de onderdelen van het verhuurcontract.

Onder de hoofding programma-aanbod van de BRTN werden volgende onderwerpen besproken : de concrete plannen voor een met het BBC-Newsnight vergelijkbaar avondprogramma ; de vraag hoever het staat met een volwaardige parlementaire rubriek ; de zondagmorgen-programmatie van Radio 3 ; de plaats van de instructieve omroep binnen de BRTN ; de inhoudelijke aspecten van het omroepbeleid.

Ook de problematiek rond het BRTN-orkest werd ter sprake gebracht. Er werd voornamelijk gesproken over de eventuele toekomstmogelijkheden van het orkest, de invloed ervan op de BRTN-begroting en mogelijke alternatieve subsidiekanalen.

Verder werd erop gewezen dat de BRTN een belangrijke rol kan spelen in de vorming van een nieuw mediaveld in Midden- en Oost-Europa.

Naast de besprekingen inzake de BRTN werden tevens een aantal andere aspecten van het mediabeleid behandeld, onder meer de maatregelen betreffende de zendvergunningen voor de lokale radio's ; de kredieten uitgetrokken voor de werking van de Adviesraden in de mediasector ; de kredieten uitgetrokken voor hulp aan de schrijvende pers ; de problematiek van het tekort aan media-specialisten in de administratie ; de studieopdracht die werd gegeven aan het Centrum voor de Studie van de Nieuwe Media ; het ten onrechte aanbieden van regionale teletekst en rolkranten door bepaalde kabelmaatschappijen.

Tijdens de artikelsgewijze bespreking en de indicatieve stemmingen werden de amendementen van de heren De Vlieghe en Van Dienderen verworpen met 6 stemmen tegen bij 2 othoudingen.

De aan de commissie toegewezen decreetsbepalingen en programma's inzake media werden met 6 stemmen voor tegen 2 goedgekeurd.

De conformiteit tussen de administratieve begroting-1993 en de algemene uitgavenbegroting 1993 werd, wat de materie media betreft, met 6 stemmen tegen 2 bevestigd.

Mijnheer de voorzitter, indien u het mij toestaat, wil ik nu, in aansluiting op het verslag, een aantal persoonlijke bedenkingen brengen betreffende de hier gehouden bespreking.

De heer A. Denys : Mijnheer de voorzitter, mag ik even iets vragen ? Collega Van Mechelen wenst een voorstel te doen in verband met de agenda en meer specifiek met betrekking tot de meerjarenplannen. Het verslag is gegeven. Als we de volgorde van de sprekers volgen kan de heer Van Mechelen eerst zijn tussenkomst houden. Kan u collega Van Mechelen eerst aan het woord laten ?

De voorzitter : Mijnheer Denys, de volgorde was inderdaad zo opge maakt. Het is echter normaal dat de verslaggever onmiddellijk na zijn verslag de kans krijgt om zijn persoonlijke mening uit te drukken. Zo was het bepaald.

De heer A. Denys : Ik wil niet vitten, maar normalerwijze krijgt de grootste oppositiepartij het eerst het woord. Daar gaat het echter niet om. Alvorens wij het debat ten gronde aanvangen, willen we eerst een voorstel doen inzake de agenda. U zal horen waarover het specifiek gaat als de heer Van Mechelen aan het woord komt.

De voorzitter : Ik stel voor dat de heer Sarens zijn tussenkomst afhandelt.

De heer A. Denys : Goed, dan doen we het nadien. Het zal echter een verloren tussenkomst zijn.

De heer F. Sarens : Vooreerst wens ik, eens te meer uw aandacht te vragen voor de niet openbare regionale televisie.

Bij mijn weten zijn vandaag twee regionale televisieverenigingen met uitzendingen op de kabel. Andere hebben hun erkenningsdossier ingediend. Nog andere zijn nog volop bezig dit samen te stellen.

Sarens

Zoals we reeds eerder gesteld hebben, geloven we, samen met vele anderen, in de slaagkansen van de regionale televisie als een passend complement op de openbare en niet-openbare nationale omroepen. Toch stellen er zich vandaag een aantal problemen.

Tijdens de bespreking van de begroting 1992 hebben we hier gepleit voor het tot stand komen van samenwerkingsmodellen tussen de kabelmaatschappijen en de regionale omroepen.

Vandaag stellen we vast dat er, in bepaalde regio's althans, precies problemen rijzen rond deze samenwerking.

Vooreerst is er het probleem van het verspreiden van het regionale televisie-signaal door de kabelmaatschappijen.

Door het beperkt aantal beschikbare kanalen en de grote druk vanuit de publieke vraag naar een veelheid van zenders weigeren sommige kabelmaatschappijen een eigen kanaal te geven aan de regionale zenders. Meestal worden ze verwezen naar de mozaïek waarop het zendersaanbod wordt weergegeven. Uiteraard beperkt dit de mogelijkheden van de regionale omroepen.

Door het feit dat de erkende zendgebieden niet samenvallen met het zendgebied dat door de zendmasten wordt bereikt, heeft men het probleem van de overlapping van zenduren. De meeste kabelmaatschappijen stellen dan ook voor, om extra kosten te vermijden, te komen tot een **time-sharing** tussen de erkende zenders voor de gezamenlijk te gebruiken masten.

Wanneer het hier gaat over twee of drie zenders lijkt dit op het eerste zicht doenbaar. Het blijft natuurlijk steeds onmogelijk gelijktijdig meerdere regionale-televisieprogramma's in het zendgebied door te stralen.

Wanneer er echter meerdere regionale televisies zich van dezelfde masten moeten bedienen, is het maken van afspraken onmogelijk.

Men moet immers uitzenden voor 19.30 uur en van het nut van herhalings gebruik kunnen maken.

Ook signaleert men ons moeilijkheden rond het betalen van kosten voor het ontvangen van het signaal en voor de onderlinge distributie ervan tussen de verschillende kabelnetten in het zendgebied.

Deze problemen vragen een oplossing. Niemand is gebaat bij een conflict tussen kabelmaatschappijen en regionale televisieomroepen, integendeel.

Om kosten te besparen voor beide zou aan Belgacom kunnen worden voorgesteld om de regionale televisies de mogelijkheid te geven een eigen straalverbinding in te richten of bestaande straalverbindingen te kunnen gebruiken. Het zou een reële ondersteuning betekenen in de ontwikkelingskansen van de regionale televisies.

Reeds tijdens de bespreking in commissie bracht ik een ander probleem onder de aandacht van de minister namelijk het feit dat vandaag een aantal kabelmaatschappijen eigenmachtig en zonder enige decretale grond regionale teletekst en **rolkranten** op de kabel brengen.

Naar mijn bescheiden mening is dit niet de taak van de kabelmaatschappijen, maar komt het eerder aan de regionale televisieomroepen toe deze dienst te verlenen.

Het decreet op de regionale televisies voorziet in een democratische en pluralistische opbouw van de beheersorganen. Het legt een uitdrukkelijke redactionele verantwoordelijkheid op. Het verplicht advies en inspraak van de bevolking. Wanneer de kabelmaatschappijen meer worden dan overbrenger van signaal roept men eigenlijk een soort nieuwe omroepen in het leven die het medialandschap op een niet controleerbare wijze gaan veranderen.

De regionale televisieomroepen zijn beperkt in hun zenduren en hun zendtijd. Via teletekst, rolkrant en kabelkrant zullen zij echter sneller kunnen inspelen op de actualiteit en

complementaire informatie kunnen verschaffen bij hun TV-programma's. Zo kan men ook beter zijn opdracht van regionale omroep vervullen.

Tevens bestaat het gevaar dat in de andere omstandigheden de openbare besturen zich voor hun berichtgeving eerder zullen richten tot de intercommunale kabelmaatschappijen. Dit zou een belangrijke mogelijkheid van publieke financiering voor de regionale omroepen afsluiten.

Deze zienswijze werd ook geformuleerd in het advies van de Vlaamse Mediaraad.

Tot daar mijn bedenkingen bij de regionale televisies en kabelmaatschappijen.

Verder zou ik aandacht willen vragen voor de rol die de Vlaamse Gemeenschap kan spelen op het vlak van de internationale samenwerking betreffende het mediagebeuren.

In de commissie werd de vraag gesteld naar onze bijdrage van een nieuw medialandschap in Midden- en Oost-Europa. Ook werd verwezen naar de hulpverlening bij het opstarten van de televisie in Rwanda in samenwerking met ABOS.

Vorige week hadden we het voorrecht deel te kunnen uitmaken van een NCOS-delegatie die een bezoek bracht aan Zaïre.

Onder andere hebben we daar kunnen vaststellen welke rol de televisie, de radio en de geschreven pers spelen in het moeizaam tot stand komen van een democratiseringsproces en een politiek bewustmakingsproces bij de bevolking.

Duidelijk is er een kentering ten goede waar te nemen bij de televisie en de radio. Al is de strijd om deze belangrijke mediavormen lang nog niet uitgevochten en zijn de sporen van de dictatuur nog duidelijk aanwezig.

De democratische krachten in de geschreven pers worden vandaag geïntimideerd met bomaanslagen, persoonlijke druk op de journalisten en de redacteurs. De oppositiekran-

Sarens

ten ondervinden moeilijkheden met de leveringen van papier en inkt.

Contacten hebben ons echter aange- toond dat zij alle vastbesloten zijn krachtig verder te doen. Ik meen dat ook zij onze steun verdienen en wij moeten onderzoeken in welke mate wij hieraan kunnen tegemoetkomen.

De voorzitter : De heer Van Mechelen heeft het woord.

De heer D. Van Mechelen (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, waarde collega's, één van de genoegens van het lidmaatschap van de commissie voor de Media bestaat erin dat deze materie onvoorstelbaar snel evolueert en dat ze niet alleen een Europees, maar ook een mondiaal karakter heeft.

Het meerjarenplan van de BRTN werd na lang dralen aan dit begrotingsdebat toegevoegd. Het lijkt mij niet nodig om de voorgeschiedenis daarvan nog eens op te rakelen, collega Van Rompuy . Wij waren het er beiden over eens dat het niet kon nu nog eens een begroting te bespreken, zonder dat er een meerjarenplan beschikbaar was. Uiteindelijk zou dan de inhoud van het nieuwe BRTN-decreet leeg zijn. Ik doe vandaag andermaal beroep op uw gezond en wijs inzicht.

De heer E. Van Rompuy : Gezond wel, maar wijs ?

De heer D. Van Mechelen : Eerlijk gezegd, collega Van Rompuy, hebt u tijdens de laatste vergaderingen van genoemde commissie blijkbaar steeds meer en meer het VLD-standpunt inzake media gevolgd. Ik kan mij daar alleen maar over verheugen.

De heer W. Seeuws : Precies.

De heer D. Van Mechelen : Collega Seeuws bevestigt dit, Alle gekheid op een stokje nu.

De VLD-fractie vraagt om het punt met betrekking tot de bespreking van het meerjarenplan van de BRTN van de dagorde af te voeren. Wij vragen dit omdat wij net als u dit weekend via de media hebben vernomen dat

het arrest van het Hof van Justitie te Luxemburg over ons kabeldecreet, nakende is. Net zoals ik, zal ook u gelezen hebben dat dit arrest faliekant is voor het Vlaamse kabeldecreet. Wij zullen dit laatste moeten aanpassen. Of wij het nu wensen of niet, wij zullen in ieder geval het mediadebat opnieuw moeten openen in alle aspecten. Indien het genoemde arrest volledig overeenstemt met wat daarover nu reeds is geweten, zal RTL 4 zeer binnenkort op de Vlaamse kabel zijn.

Ingevolge hun klacht tegen het kabeldecreet zijn de collega's van de SP rechtstreeks verantwoordelijk voor dit arrest. Dit was zowat een ultieme wraakactie om alsnog te proberen VTM te counteren. Ik veronderstel dat zij dit resultaat niet meer zullen meedelen aan de Vlaamse kijker. **(Protest door de heer Seeuws)** Laten wij duidelijk zijn, collega Seeuws. Indien het arrest van het Hof van Justitie van Luxemburg eerstdaags wordt geveld en dit met zich meebrengt dat RTL 4 op de Vlaamse kabel komt, worden wij geconfronteerd met een nieuw medialandschap in Vlaanderen, of wij dit nu willen of niet. Dit landschap zal een andere vorm hebben dan wat destijds door de PVV- en CVP-fracties werd vooropgesteld. Op dit gegeven zal de Vlaamse Raad zo snel mogelijk moeten inspelen.

Hoe zal de VLD-fractie dit doen ?

De voorzitter : De heer Coveliers heeft het woord.

De heer H. Coveliers : Ik vraag het woord om twee redenen. U weet dat ik een vrij kritische visie over de scheiding der machten heb. Denkt u niet dat u het nu een beetje te ver drijft ? U loopt nu immers vooruit op een eventueel arrest dat mogelijk kan worden uitgesproken, om zo de bespreking in een wetgevend lichaam te beïnvloeden.

De heer D. Van Mechelen : Ik zal daarop dadelijk ingaan.

De heer H. Coveliers : Ik heb nog een tweede opmerking. U zou op dergelijke manier ook het verdrag van Maastricht als argument kunnen

inroepen. U zou dan immers kunnen zeggen dat er door dit verdrag heelwat kan veranderen inzake cultuurbeleid. Daaruit zou u dan kunnen besluiten dat u niets meer kan doen, zolang dit verdrag niet effectief is.

De heer D. Van Mechelen : Mijnheer Coveliers, laten wij zeer duidelijk zijn. Ik ben er samen met u van overtuigd dat — en wij verwachten dat al sinds 1989 — het arrest zal worden geveld. Indien dat arrest wordt geveld, zal ook een andere commerciële zender toegang tot de Vlaamse kabel krijgen. Dit wil ook zeggen dat een andere commerciële zender een beroep op reclameinkomsten kan doen. Mijn vraag en die van de VLD-fractie luidt dan om de bespreking van het meerjarenplan van de BRTN uit te stellen om de eenvoudige reden dat de Vlaamse Raad met de goedkeuring van onderhavig meerjarenplan de BRTN het recht verleent gedurende minimaal 5 jaar inkomsten te verwerven uit radio-reclame, sponsoring en merchandising enzovoort. Mijnheer Coveliers — ik stel de vraag ook aan de heer Van Rompuy — , zou het in de gegeven omstandigheden niet het verstandigst zijn om inderdaad de begroting 1993 te bespreken — daartoe zijn wij naar mijn oordeel verplicht —, terwijl het meerjarenplan later op de agenda wordt geplaatst omdat de Vlaamse Raad daarin nu eenmaal een engagement van 5 jaar aangaat ? Op die manier zou de mediacommissie daaraan een bespreking kunnen wijden zodat wij het samengaan van de openbare omroep en een van onze eigen Vlaamse private omroepen niet verder in gevaar brengen. **(Applaus bij VLD en VB)**

Mijnheer de voorzitter, ik verzoek u te stemmen over mijn voorstel van verdaging van dit punt.

MOTIE VAN ORDE

Verdaging van een agendapunt

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer A. Denys : Mijnheer de voorzitter, wij beroepen ons op artikel 36 van ons reglement waarbij een lid steeds bij motie van orde kan voorstellen de agenda aan te vullen of een agendapunt te verdragen.

Op grond daarvan vragen wij de stemming.

De voorzitter : Mijnheer Denys, ik moet u toch herinneren aan de consensus in het uitgebreid bureau om de bespreking van het meerjarenplan van de BRTN te koppelen aan deze van de begroting. Vandaag stelt u in naam van uw fractie voor om een onderdeel daarvan te verdagen.

Minister Weckx heeft het woord.

Minister H. Weckx : Mijnheer de voorzitter, ik meen dat ik namens de regering in deze procedureslag een standpunt moet innemen.

Tenslotte is er nog geen arrest geveld. Wat op een zeker ogenblik werd gepubliceerd, was het advies van de auditeur-generaal. Bovendien wijs ik erop dat het, dank zij een ander pleidooi bij het Hof van Luxemburg van de door de Vlaamse Gemeenschap aangestelde jurist, deze treedt op samen met de advocaat van de federale overheid die in deze zaak de stelling van de Vlaamse regering heeft verdedigd en die zich onder meer heeft beroepen op het in ons land reeds geratificeerde verdrag van Maastricht, wel eens zou kunnen dat het arrest ons slechts volgend jaar officieel wordt genotificeerd.

Er is dus geen reden om dit op het ogenblik los te koppelen van de begroting, trouwens er was in de commissie een meerderheid om het vijfjarenplan te bespreken in plenaire vergadering. Men ging er van uit dat men op dat ogenblik de begroting en het vijfjarenplan al dan niet kon goedkeuren.

Tot slot wil ik opmerken dat de Vlaamse Raad er ook toe verbonden is het decreet na te leven. Het vijfjarenplan kan elk jaar, vóór 30 mei, opnieuw worden aangepast. Ik weet dat de BRTN veel te laat is met zijn vijfjarenplan, maar beter laat dan nooit.

Mijnheer Van Mechelen, het is onjuist dat het vijfjarenplan nu, door de goedkeuring van het plan, onwrikbaar zou vastliggen voor de komende vijf jaar, omdat volgens het decreet op de BRTN elk jaar opnieuw een jaarplanning moet worden ingediend waarin wordt gezegd op welke manier men het meerjarenplan het daaropvolgende jaar zal implementeren.

Het is met andere woorden perfect mogelijk om, indien er vóór 30 mei aanstaande een arrest zou zijn van het Hof van Luxemburg, er bij de implementatie van het vijfjarenplan van de BRTN eventueel al dan niet rekening mee te houden met het oog op 1994.

De heer E. Van Rompuy : Wij zullen straks de kans krijgen om de zaak ten gronde te bespreken.

Mijnheer Van Mechelen, u zegt dat RTL 4 op de kabel komt en dat heel het medialandschap wijzigt, en dat wij het BRTN-meerjarenplan niet meer kunnen invoeren.

Dit is echter niets nieuws, ik heb hier een persartikel van 10 maart 1991, waarin Patrick Dewael, die toen minister van Cultuur was, in een interview zei : Licht op groen voor RTL., een dag daarop verscheen in de Morgen : RTL 4 is vóór de grote vakantie op de kabel.

Het verwondert mij dat ook het Vlaams Blok de bondgenoot wordt van RTL.

Mijnheer de voorzitter, er is een akkoord in de conferentie van voorzitters, de heer Denys heeft zich daarmee eens verklaard, om het podiumdecreet en het universitair decreet in januari en het meerjarenplan nu te behandelen. Bovendien was er ook consensus in het bureau van de Vlaamse Raad omdat het meerjarenplan gekoppeld is aan de begroting van de BRT. Wij hebben altijd gezegd dat wij de aanvullende dotatie koppelen aan de goedkeuring van het meerjarenplan.

Qua procedure ligt de agenda dus vast. De heer Dewinter was trouwens ook aanwezig op het bureau van de Vlaamse Raad. Ik zie werkelijk niet

in waarom wij in een plenumvergadering de agenda moeten wijzigen omwille van een externe omstandigheid.

Wij kennen trouwens nog de uitspraak van het Hof van Luxemburg niet. Deze zaak is reeds anderhalf jaar aan de orde en het is best mogelijk dat er heel binnenkort een uitspraak is. Wij zullen het daar straks over hebben.

Mijnheer de voorzitter, ik zie werkelijk niet in waarom wij niet zouden doorgaan met de werkzaamheden.

De heer P. Dewael : Mijnheer de voorzitter, de heer Van Rompuy verwijst naar een uitspraak van mij. Voor de goede orde zou ik toch willen opmerken dat het kabeldecreet, dat in 1987 werd goedgekeurd op een aantal punten niet conform was aan de Europese regelgeving. Niet zozeer televisie zonder grenzen heeft daarin verandering gebracht, maar men is er voornamelijk van uit gegaan dat het verdrag van Rome zelf, met het principe van het vrije verkeer van goederen, mensen, diensten en kapitaal niet toeliet dat men buitenlandse zenders de verplichting ging opleggen om uit te zenden in de taal van het land van herkomst.

Ik heb op een bepaald ogenblik de Vlaamse regering verzocht het kabeldecreet conform te maken aan de Europese opmerkingen. De Vlaamse regering heeft mijn verzoek ingewilligd, met uitzondering van die ene verplichting. Voor al de andere bepalingen is men wel op mijn verzoek ingegaan. Daar zijn wij dus goede Europese leerlingen geworden. Met betrekking tot die taalvoorwaarden heeft men gemeend — volgens mij ten onrechte — culturele argumenten te moeten invoeren om een zender, die in het Nederlands uitzendt, van de kabel te weren. Op dat ogenblik heb ik gemeend dat als de Vlaamse regering mij zou volgen er geen enkele belemmering meer zou geweest zijn om RTL-4 op de kabel in Vlaanderen te brengen. De Vlaamse regering heeft dat niet gedaan en daardoor is er een procedure ontstaan. U moet de zaken dus niet omdraaien. De procedure is precies ontstaan en wordt gevoerd ingevolge de weige-

Dewael

ring van de toenmalige Vlaamse regering om dat element van het kabel-decreet te conformeren. Die procedure zal op een bepaald ogenblik, of men dat nu graag ziet of niet, naar een eindpunt gaan. Het enige dat wij nu niet precies weten, is wanneer wij van dat arrest kennis zullen krijgen. Er zijn vandaag elementen die toelaten dat dit op zeer korte termijn zal zijn. Ons standpunt is de begroting hoe dan ook vandaag te bespreken, daarover bestaat geen enkele twijfel. Het vijfjarenplan dat toch belangrijke verbintenissen inhoudt — ik verwijs naar wat ter zake ooit door een vertegenwoordiger van het Rekenhof in de subcommissie voor Financiën en Begroting werd gezegd — vraagt geen hoogdringende behandeling. Zou het derhalve niet wijs zijn de discussie te voeren, maar het vijfjarenplan, waarrond ook in de commissie voor de Media een en ander te doen was, voorlopig uit te stellen ?

Mijnheer de voorzitter, de heer Van Mechelen heeft een beroep gedaan op een heel duidelijk artikel van ons reglement. U, als voorzitter, moet dat reglement toepassen.

De heer G. Annemans : Mijnheer de voorzitter, ik wil er de nadruk op leggen dat het Vlaams Blok, in tegenstelling tot wat de heer Van Rompuy zou hebben beweerd, helemaal niet de verdediger of heraut van RTL-4 wil zijn en niet op die manier in het debat wil worden betrokken. Het Vlaams Blok heeft alle redenen om die zender te wantrouwen. Wij betuigen enkel onze instemming met het initiatief tot uitstel van deze zaak dat door de heer Van Mechelen werd genomen. Wij menen dat de Raad zich over die zaak moet uitspreken.

De heer E. Van Rompuy : Mijnheer Dewael, wij zullen straks het debat ten gronde voeren. Er is niet alleen het cultuurelement, er is ook het element pluralisme in de media en het beschermen van de audio-visuele eigenheid. Dat debat zullen wij straks ten gronde voeren. Ik heb het nog nooit meegemaakt dat een goedgekeurde agenda, waarin duidelijk staat dat het BRTN-meerjarenplan gekop-

peld is aan de bespreking van de mediabegroting van de Vlaamse Raad, eenzijdig in plenaire vergadering zou worden gewijzigd. Wij hebben daar zelfs het recht niet toe. Zo kan men op elk ogenblik alles van de agenda afvoeren en heeft het geen enkele zin meer een Bureau van de Vlaamse Raad bijeen te roepen. Ik stel voor gewoon door te gaan met de bespreking. Er is geen enkele reden waarom wij nu, bij wijze van ordemotie, een wijziging aan de agenda zouden aanbrengen. Trouwens, dat gaat in tegen het decreet.

De heer A. Denys : Mijnheer de voorzitter, de heer Van Rompuy heeft verwezen naar de consensus over de agenda in het Bureau van de Vlaamse Raad. Het is duidelijk dat er een consensus is, zoniet zouden wij reeds vroeger een wijziging hebben aangebracht. Er is geen consensus over het feit dat wij afstand doen van het gebruik van artikel 36 van het reglement waarbij wij door bepaalde politieke omstandigheden, de agenda kunnen wijzigen. Dat gaat alleen over de wijze waarop wij de agenda aanvatten. Niemand heeft bij mijn weten in het bureau afstand gedaan van het gebruik van dat artikel. Er is dus een nieuw politiek feit, zoals de heren Dewael en Van Mechelen terecht hebben opgemerkt. Wij zijn in de eindfase van de procedure van de klacht die destijds door de SP-fractie werd ingediend. Ik heb de besprekingen meegemaakt in de commissie voor de Media. Tijdens die besprekingen heeft niemand gesproken over het meerjarenplan.

Met andere woorden, de commissie schonk geen aandacht aan het feit dat wij binnenkort kunnen worden geconfronteerd met een totale wijziging van het medialandschap, zoals collega Van Mechelen terecht opmerkte.

Het voorstel van de heer Van Mechelen om eerst de begroting af te werken en de bespreking van het meerjarenplan te verdagen, lijkt mij wijs.

De voorzitter : De heer Seeuws heeft het woord.

De heer W. Seeuws : Mijnheer de

voorzitter, het verzoek van de heer Van Mechelen moet correct worden geanalyseerd.

Eerst en vooral eist iedereen — en niet in het minst de oppositie — de koppeling van de begrotingsbespreking aan het debat over het meerjarenplan. Trouwens ik meen te hebben begrepen dat het bureau vandaag dienaangaande een consensus bereikte.

Ten tweede kan er slechts sprake zijn van een nieuw feit nadat ter zake een uitspraak is tussengekomen. Ik kan mij niet voorstellen dat wij beslissen een goedgekeurde agenda te wijzigen, noch dat wij een beslissing nemen aangaande een principe waarmee iedereen het eens bleek te zijn. Er is immers geen nieuw feit dat ons toelaat een artikel van het reglement in te roepen. Hiervoor bestaat geen enkele basis.

De voorzitter : Minister Weckx heeft het woord.

Minister H. Weckx : Mijnheer de voorzitter, ik ben het eens met de heer Seeuws die zegt dat er geen sprake kan zijn van een nieuw politiek feit.

Bovendien zou een uiterst gevaarlijk precedent hier worden geschapen. Inderdaad, het gaat over een arrest waarop reeds lang wordt gewacht. Men wil een bespreking die op de agenda staat uitstellen omwille van het feit dat later een arrest zou kunnen tussenkomen. Dat gaat niet op !

De voorzitter : De heer Van Mechelen heeft het woord.

De heer D. Van Mechelen : Mijnheer de voorzitter, ik wens mijn recht van beroep op dat artikel te handhaven. Tevens verwijs ik naar mijn argumentatie ter zake.

Bovendien, mijnheer de minister, bent u vandaag het slechtst geplaatst om de leden van de Vlaamse Raad de les te spellen wat betreft het meerjarenplan. Ik beschouw dit als een grof schandaal uit uw hoofde !

Mijnheer de minister, indien de VLD op 27 november bij de bespreking

Van Mechelen

van de begroting 1993 in de media-commissie het been niet had stijgehouden en indien de heer Van Rompuy, indiener van het BRTN-decreet, onze argumentatie niet zou hebben gesteund, dan had u de mediabegroting er zonder meer doorgejaagd, zonder dat er zelfs maar sprake was geweest van het meerjarenplan. U nam geen enkel initiatief ten aanzien van de BRTN om het meerjarenplan in de commissie te bespreken voor de aanvang van de begrotingsbespreking. En dat nemen wij niet ! (**Applaus bij VLD en VB**)

De voorzitter : De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer E. Van Rompuy : Mijnheer de voorzitter, de heer Van Mechelen vatte deze discussie aan en ik merk dat men er gewoon mee doorgaat. Hij is dus bezig met zijn betoog ter zake.

Zowel minister Weckx als de heer Seeuws hebben toch ook duidelijk gezegd dat ter zake twee hypothesen bestaan : ofwel is er geen arrest, ofwel komt er wel een arrest tussen, maar wie beweert dat zulks gevolgen inhoudt voor de BRTN ?

Mijnheer Denys, de heer Chevalier zei ooit dat de opkomst van RTL 4 het volledig vrij voeren van reclame op de BRTN moet mogelijk maken. Wellicht bent u van mening dat op de BRTN helemaal geen reclame mag verschijnen. Welnu, dat is een debat ten gronde, maar dat heeft niets te maken met de huidige bespreking.

Sinds ik in dit parlement ben, heb ik het nog nooit meegemaakt dat in plenaire vergadering een agenda, waarover een consensus bestond, wordt gewijzigd. Ik stel dus voor dat men de werkzaamheden gewoon voortzet. (**Twistgesprekken tussen verschillende leden**)

De voorzitter : De heer Bartholomeussen heeft het woord.

De heer M. Bartholomeussen : Mijnheer de voorzitter, vermits er nogal wat tegenstrijdige meningen

zijn, stel ik namens mijn fractie voor de vergadering gedurende een half uur te schorsen.

De voorzitter : De heer Annemans heeft het woord.

De heer G. Annemans : Mijnheer de voorzitter, over het voorstel van de heer Bartholomeussen kunnen wij mogelijkerwijze stemmen, maar ik stel voor dat wij eerst stemmen over de toepassing van het artikel 36.

Hebt u een meerderheid om de schorsing te vragen ? (**Zich richtend tot de CVP**) Neen. Laten we dan het artikel 36 toepassen. Daarvoor is, in tegenstelling tot wat de heer Seeuws beweert, niet vereist dat er een nieuw feit of wat dan ook zou zijn. Er is alleen een voorstel dat moet worden beoordeeld door de Vlaamse Raad. Ingewikkelder is het niet. Het is niet omdat de heer Van Rompuy zoiets nog nooit heeft meegemaakt, dat het zich nooit zou mogen voordoen.

De voorzitter : De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer E. Van Rompuy : Mijnheer de voorzitter, onze fractie vraagt zoals de SP-fractie de schorsing van de vergadering.

De heer G. Annemans : Daarover vragen wij de stemming.

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer A. Denys : Mijnheer de voorzitter, er was een eerste vraag bij motie van orde om de Raad uitspraak te laten doen over het voorstel tot wijziging van de agenda. Ofwel laat u daarover eerst stemmen, ofwel schorst u de vergadering en begint u na de schorsing met de stemming. Dan vragen wij de stemming bij naamafroeping en in dat geval zal u de zitting vanavond mogen schorsen omdat wij niet in aantal zullen zijn. Ik vraag om wijsheid. Ik vraag dat we nu uitspraak zouden doen over de verdaging en dat we dan de bespreking van de begroting voortzetten.

De voorzitter : De heer Bartholomeussen heeft het woord.

De heer M. Bartholomeussen :

Mijnheer de voorzitter, wij hebben te allen tijde de gelegenheid en het recht om een schorsing te vragen. Wij kennen de consequenties die de heer Denys hieraan verbindt en wij willen die ondergaan.

De heer A. Denys : Wij vragen de stemming bij naamafroeping.

De voorzitter : Ik stel voor de vergadering gedurende een half uur te schorsen. Wij krijgen tegelijkertijd de gelegenheid om het avondmaal te gebruiken.

De heer A. Denys : Wat doet u met de verdaging van het agendapunt ?

De voorzitter : Dan passen wij het reglement toe, mijnheer Denys.

De heer A. Denys : Wat wil dat zeggen ?

De voorzitter : Dat betekent dat wij het artikel 36 van het reglement toepassen.

De heer A. Denys : Betekent dat dat wij gaan stemmen ?

De voorzitter : Wij passen artikel 36 toe, mijnheer Denys.

Dames en heren, ik stel voor onze werkzaamheden tot 19.20 uur te onderbreken.

– **De vergadering wordt om 18.49 uur geschorst.**

– **De vergadering wordt hervat om 19.30 uur.**

De voorzitter : Dames en heren, de vergadering wordt hervat. Wij stemmen nu bij zitten en opstaan over het voorstel tot verdaging van de bespreking van het meerjarenplan voor de BRTN.

De leden die het voorstel tot verdaging wensen aan te nemen, worden verzocht op te staan.

De tegenproef.

Het voorstel tot verdaging is verworpen.

ONTWERP VAN DECREET houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

– 13-A (BZ 1992) – Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)

– 14-A (BZ 1992) – Nrs. 1 tot 3

– 17-A (BZ 1992) – Nr. 1 (+ Erratum) (Verslag Rekenhof)

ONTWERP VAN DECREET houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

– 13-A (BZ 1992) – Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)

– 15-A (BZ 1992) – Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 10

– 16-A (BZ 1992) – Nrs. 1 tot 3 (Administratieve begroting)

– 17-A (BZ 1992) – Nr. 1 (+ Erratum) (Verslag Rekenhof)

MEERJARENPLAN VAN DE BRTN betreffende de periode 1992-1996

– 167 (BZ 1992) – Nrs. 1 en 2

MEERJARENPLAN VAN DE BRTN betreffende de periode 1993-1997

– 254 (1992-1993) – Nrs. 1 en 2

BELEIDSBRIEF Leefmilieu, natuurbehoud, landinrichting en drinkwatervoorziening, ingediend door de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting

– 236 (1992-1993) – Nrs. 1 en 2

ONTWERP VAN DECREET houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1993

– 235 (BZ 1992) – Nrs. 1 tot 21

Algemene bespreking (Voortzetting)

MEDIA (Voortzetting)

De voorzitter : Dames en heren, wij zetten thans de bespreking voort van de materie waarvoor minister Weckx bevoegd is, met name Media. De meerjarenplannen van de BRTN betreffende de periode 92-96 en 93-97 worden hier ook besproken.

De heer Van Mechelen heeft het woord.

De heer D. Van Mechelen (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mag ik de dames ministers hartelijk danken voor hun aanwezigheid in de

Vlaamse Raad ; het is de waarde van het debat zeker ten goede gekomen.

Mijnheer de voorzitter, geachte heer minister, collega's, in de democratie moet men kunnen verliezen.

Mijnheer de minister, wij geven graag toe dat we deze procedureslag verloren hebben, maar leggen de verantwoordelijkheid voor de gevolgen ervan graag bij u en bij uw meerderheid. Dat dit in de toekomst nooit worde betwist !

Indien de BRTN ooit uit de stemming van het meerjarenplan een subjectief recht haalt om inkomsten uit de reclame te kunnen behalen, dan zal de verantwoordelijkheid ervoor graag door de heer Van Rompuy en zijn fractie worden opgenomen.

Blijkens deze stemming is het meerjarenplan vandaag plots ontzettend belangrijk geworden.

Mijnheer de minister, ik zal uw woorden van daarnet graag vergeten, ook ik schuif al wel eens uit. Intussen heb ik de inleidende uiteenzetting die u in de commissie hebt gehouden, nagelezen. Dat meerjarenplan was zo belangrijk dat u het haast vergat. Ik citeer : Met betrekking tot de BRTN beperkt de minister zich ertoe te stellen dat de door de BRTN in het meerjarenplan voor 1993 ingeschreven financiële lasten en het bedrag voor de investeringen ongewijzigd blijven. Einde citaat.

Mijnheer de minister, op dat ogenblik was er geen goedgekeurd meerjarenplan en uit het verslag blijkt dat u in uw inleiding nergens hebt gesproken over de noodzaak eerst over een goedgekeurd meerjarenplan te kunnen beschikken, alvorens de bespreking van de begroting 1993 te kunnen aanvatten.

Mijnheer de minister, de fractieleider van uw eigen partij heeft u gedwongen op uw stappen terug te keren en de BRTN vriendelijk aan te manen toch een meerjarenplan klaar te stomen. Het meerjarenplan is klaar en telt geen 40 bladzijden meer, maar amper 24 bladzijden. Het enige waarin de minister zijn slag heeft thuis gehaald is dat het meerjarenplan geen budgettaire tekort meer vertoont. Een decreetswijziging die de BRTN andermaal voorziet in ruime-

re financiële middelen, vormt hiervoor de verklaring. Als liberalen vragen wij ons af hoelang de BRTN nog zal zeggen dat hij met zijn budget geen degelijke radio en televisie kon maken terwijl dit in 1993 toch 8,5 miljard frank bedraagt en in 1997 tot bijna 10 miljard frank zal oplopen. De VLD-fractie duldt deze wijze van voorstellen niet langer.

Aan de ontvangstenzijde werd grondig gesleuteld. Het nieuwe BRTN-decreet is daar niet vreemd aan. De inkomsten uit sponsoring verhogen stelselmatig. De BRTN kan zonder speciale instemming van de Vlaamse Raad de inkomsten verdubbelen door de radioreclame op te voeren, wat decretaal mag. Aan de uitgavenzijde blijft alles bij het oude. De BRTN blijft een instelling met meer dan 2.625 ambtenaren en als zodanig een unicum onder de Europese omroepen. In het meerjarenplan wordt een gespreide afvloeiing van 3 procent van het totale personeelsbestand via pensionering en vervroegde pensionering tussen 1992 en 1996 mogelijk genoemd. Mijnheer Van Rompuy, vindt u dit als geestelijke vader van het BRTN-decreet, het juiste antwoord van de BRTN op de aansporingen van de Vlaamse Raad om een uitweg te zoeken in het kader van meer autonomie, voor een sinds jaren ontspoord personeelsbeleid ? De heer Goossens heeft gelijk als hij zegt dat de produktiviteit zal stijgen. Inderdaad met eenzelfde aantal personen zullen meer uren radio en televisie worden geproduceerd. Is dit echter de zorg van de kijker en luisteraar ? Dat is de vraag die de Vlaamse Raad vandaag moet stellen. Ons antwoord moet genuanceerd zijn. Bij de radio werd een wetenschappelijk onderbouwd luisteraarsonderzoek uitgevoerd op basis waarvan een nieuw net werd opgestart en de andere netten inhoudelijk werden bijgestuurd. Tegen 1994 komen er circa 11.726 uren uitzendtijd bij waarvan 6.387 voor Radio Donna. Er worden op 5 jaar tijd dus 33,7 procent meer uren radio geproduceerd. Ook de televisie voelt zich nu plots geroepen het aantal uitzenduren drastisch op te voeren. Terwijl dit aantal in 1986 nog 3.705 bedroeg, loopt dit in 1993 op tot 5.070 uur. De BRTN voelt zich geroepen om maar liefst

Van Mechelen

36,8 percent uren meer televisie uit te zenden.

Ik kom nu tot het meerjarenplan van de BRTN dat de VLD-fractie van de agenda wou afvoeren. Dat meerjarenplan komt zeker niet overtuigend over, want in de tekst lezen we dat er een nieuw behoeftenonderzoek werd besteld ten einde te kunnen beschikken over een aan de concurrentiële situatie aangepaste onderbouw. In de commissie heb ik ter zake aan de BRTN-top vragen gesteld, maar het antwoord was dat de eerste resultaten pas waren binnengekomen en nog niet verwerkt waren en dat het nog te vroeg was om conclusies te trekken. In datzelfde meerjarenplan lezen we verder dat de complementariteit van de twee BRTN-TV-netten zal worden aangehouden – en nu komt het – voor zover het behoeftenonderzoek geen andere richting aanduidt. Met andere woorden onze openbare TV-omroep is nog steeds datzelfde zwalpende schip dat niet weet welke koers precies te varen.

Voorlopig blijft de BRTN-directie zweren bij een verhoging van het aanbod door een verdere uitbouw van het tweede TV-net, terwijl de kijker en de luisteraar niet om meer kwantiteit, maar om meer kwaliteit vragen als valabel alternatief voor de privé-omroep die voor alles een druk bekeken ontspanningsomroep wil zijn.

Van het zoeken naar een eigen identiteit, een eigen plaats op de TV-markt, een eigen profiel zowel naar het publiek als naar de opdrachtgever – en dat zijn wij – merk ik in het meerjarenplan niet veel en wie het daarmee niet eens is, daag ik uit mij het tegendeel te bewijzen. Het pessimisme van de VLD-fractie tegenover het jongste BRTN-decreet blijkt met dit meerjarenplan jammer genoeg grond. De verkregen autonomie heeft niet geleid tot een meer slagvaardige opstelling van de openbare omroep. Van een gewijzigd personeelsbeleid is geen sprake. Het beleid blijft uiterst conservatief en gecontroleerd door de syndicaten. Van een nieuw personeelskader – dat wij allen gewenst hebben en ik verwijs in dit verband naar het aanvullend verslag – met meer contractuelen en

een uitdovend kader voor de statutaire personeelsleden is in het plan geen spoor te bekennen. Conclusie, alle heilige huisjes blijven overeind.

De kwaliteit van de programma's blijft ondergeschikt aan het aspect werkgelegenheid. De steeds groeiende ontvangsten worden bovendien geneutraliseerd door een aanzienlijke aangroei van het aantal uitzenduren televisie, zonder dat hiervoor een onderbouw aanwezig is. De VLD-fractie wil dan ook nogmaals het falen van het huidige decreet onderstrepen. Het is onvoorstelbaar en voor ons onaanvaardbaar dat wij van de BRTN steeds maar opnieuw moeten vernemen dat zij met-de haar toegevoegen financiële middelen nauwelijks in staat is haar opdracht te vervullen.

De fundamentele vraag die de Vlaamse Raad zich dan ook vandaag moet stellen naar aanleiding van de bespreking van het meerjarenplan van de BRTN en de mediabegroting 1993 is of wij deze gang van zaken in de toekomst nog langer dulden. Kunnen wij positief blijven inspelen op de aanhoudende smeekbede van de BRTN om bijkomende financiële middelen? Kan deze Raad gedogen dat een nieuwe aanslag wordt gepleegd op de mediavrede door het sluiks toelaten dat door allerlei constructies bijkomende financiële middelen worden vergaard uit reclame en sponsoring? Met het verhuuren van het TV 2-kanaal aan de NV Kinderatelier werd immers andermaal een grijze zone binnengetroten en werd de onmacht om zelf creatieve programma's te produceren op een schrijnende wijze aangetoond. Daarom pleiten wij ervoor om in een eerste fase bij wijze van urgentie, van bijsturing, in het meerjarenplan het aantal TV-uitzendingen te beperken tot 4.000 uur, met eventueel pieken van 4.500 uur wanneer grote evenementen op het tweede net moeten worden uitgezonden. Daardoor zou het accent meer op kwaliteit dan op kwantiteit liggen. Zulks vergt echter, en dat is het grote probleem, een versnelde personeelsafvloeiing ten voordele van het vrijkomen van bijkomende financiële middelen voor programma's. Is het de openbare omroep dan echt niet mogelijk om met de haar thans beschikbare middelen

behoorlijke radio- en tv-programma's te maken die beantwoorden aan de behoeften van de Vlaamse kijker en luisteraar?

Deze kijker, en dat mag toch niet uit het oog worden verloren, heeft recht op kwalitatieve informatie, op verzorgde vormingsprogramma's en op ontspanning waarbij de eigen Vlaamse identiteit in acht wordt genomen.

Ik vraag mij af waar de BRTN het recht vandaan haalt om de door deze Raad nagestreefde mediavrede in gevaar te brengen, louter en alleen door de eigen onbekwaamheid. Ook van de privé-omroep mag ter zake blijk worden gegeven van een grotere volwassenheid.

Ik hoop dan ook dat de minister zoals aangekondigd ter zake een bemiddelingsrol wil vervullen zodat wij, in het belang van het overleven van ons eigen mediabestel, een einde kunnen maken aan het grenzeloos en haast met een dorpsmentaliteit doordrenkt gekibbel tussen de directies van de openbare omroep en de privé-omroepen. De VLD-fractie is van mening dat thans door deze Vlaamse Raad aan de BRTN een duidelijk ultimatum moet worden gesteld met betrekking tot het invullen van de opdracht die zij moet vervullen binnen de haar toegewezen budgettaire klijlijnen.

Collega Van Rompuy, net zoals u is onze fractie het er niet mee eens dat over die opdracht in dat meerjarenplan nauwelijks wordt gesproken. Er zijn geen klemtonen gelegd op het vlak van informatie, op het vlak van vorming of van cultureel ontspannende programma's. Indien de raad van bestuur van de BRTN er niet in slaagt om snel een ernstig beleidsplan op te stellen, gekoppeld aan een concrete resultaatsverbintenis, moet deze Vlaamse Raad haar conclusies trekken.

Het VLD-alternatief voor het BRTN-decreet zou in die constellatie wel eens sneller dan verwacht opnieuw ter sprake kunnen komen. Ofwel bewijst de raad van bestuur van de BRTN dat zij haar grotere autonomie, die wij hebben gewenst en die zij uiteindelijk heeft verkregen, op een verantwoorde wijze kan invullen, ofwel zal haar opdrachtgever, in casu deze Vlaamse Raad, moeten vaststel-

Van Mechelen

len dat de BRTN hier niet toe in staat is en resoluut opteren voor een nieuwe structuur, zij het bijvoorbeeld zoals wij vroegen in de vorm van een privé-vennootschap onder leiding van een of meerdere media-managers.

Meer dan ooit is het ogenblik aangebroken om het debat over de werking en de opdracht van onze openbare omroep definitief af te sluiten. In de commissie voor de Media moet de aandacht volledig worden gericht op het scheppen van een nieuw kader, waarin de coëxistentie van de schrijvende pers, van de Vlaamse openbare, privé- en regionale TV-omroepen en van de lokale radiozenders wordt gewaarborgd.

Wij zijn ons ervan bewust dat het arrest van het Hof van Justitie nakend is. U beseft even goed als wij dat de Europese richtlijn en de toepassing ervan op dat ogenblik ons huidig kabeldecreet zal verwerpen. Alhoewel de VLD en de CVP aan VTM een monopoliepositie hebben gegeven, zullen wij samen moeten besluiten dat dit niet langer mogelijk is. Wij moeten zo spoedig mogelijk in de Vlaamse Raad het debat openen over onze visie op de media en over de wijze waarop zij moeten worden gefinancierd.

Mijnheer de minister, de VLD zal opnieuw een voorstel van decreet indienen, dat bepaalt dat de openbare omroep enkel door de overheid mag worden gesubsidieerd. Over dat budget, over die dotatie moeten wij een constructief debat voeren op basis van een ernstig meerjarenplan en met een ernstige resultaatsverbintenis. Zodoende zullen wij de BRTN geven wat haar toekomst.

Daarnaast moeten wij opteren voor een financiering van de privé-omroep met privé-middelen. Bijgevolg moeten wij hen hiertoe de mogelijkheden bieden. Voor de VLD-fractie is dit de enige mogelijkheid om onze Vlaamse privé-omroep overlevingskansen te garanderen in dit snel evoluerende medialandschap.

Mijnheer de minister, ik hoop dat u uw medewerking zal verlenen en dat u eerstdaags in de commissie voor de Media het debat zal openen, waarbij

blijk zal worden gegeven van een grote volwassenheid op het vlak van deze uiterst ingewikkelde en snel evoluerende mediaproblematiek. (**Applaus bij de VLD**)

De voorzitter : Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw M. Dillen (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, in de eerste plaats dank ik de heer Van Rompuy omdat hij zo vriendelijk is mij eerst aan het woord te laten.

Een groot gedeelte van de middelen die ter beschikking staan van de media, worden toegekend aan de BRTN. De BRTN krijgt een groot bedrag aan dotaties, een bedrag van 6,8 miljard frank, daarenboven ontvangt hij nog 4 percent aanvullende dotaties. De BRTN beschikt dus over een aanzienlijk bedrag, dat nog wordt aangevuld door opbrengsten uit reclame en sponsoring.

Steevast horen we de BRTN echter klagen over een gebrek aan middelen. Ik betreur evenwel dat de BRTN in dit opzicht niet voldoende openheid aan de dag legt, de begrotingsgegevens bewijzen dit trouwens duidelijk. Met betrekking tot de eigen inkomsten lijkt de BRTN een aantal gegevens te onderschatten.

Mijnheer de minister, ik verzoek u de BRTN erop te wijzen dat zij haar eigen inkomsten op een behoorlijke manier moet ramen. Indien de BRTN systematisch en bewust haar inkomsten blijft onderschatten, dring ik erop aan dat de dotatie in de toekomst wordt verminderd.

Laten wij een marge voorzien, maar als het bedrag met meer dan 20 percent die raming overschrijdt, want 20 percent is toch een ruime marge, moet de dotatie met dat bedrag worden verminderd.

De BRTN heeft verschillende versies van haar begroting gegeven. De cijfers stemmen niet altijd overeen. Ik verwijs bijvoorbeeld naar de ramingen in verband met de opbrengst van de reclame. In de laatste en definitieve versie wordt voor 1993 een bedrag van 553 miljoen frank vooropgesteld, wat naar mijn mening een onderwaardering is.

Ook inzake sponsoring legt de BRTN

een merkwaardige vorm van bescheidenheid aan de dag. Voor 1993 wordt een bedrag van 104 miljoen frank uitgetrokken, terwijl er in 1991 een effectief gerealiseerd bedrag is van 133 miljoen frank.

Mijnheer de minister, een dergelijke manipulatie van cijfers verwekt de indruk dat het een ongeloofwaardige begroting is. Ik vraag u dan ook erin de toekomst bij de BRTN op aan te dringen ernstiger cijfers voor te leggen.

De administrateur-generaal heeft tijdens de commissiebesprekingen — dit is in het verslag vermeld — toegegeven dat in bepaalde gevallen de inkomsten effectief worden onderschat, zagezegd uit vrees voor een recessie. Persoonlijk meen ik — en meerdere commissieleden waren dezelfde mening toegedaan — dat het een ongegronde vrees is en dat de administrateur-generaal niet bang moet zijn voor een daling van de inkomsten uit reclame en sponsoring, integendeel.

De inkomsten die de BRTN geniet, moeten deze instelling in staat stellen op een behoorlijke wijze haar opdracht te vervullen. De financiële lasten en uitgaven voor de BRTN zijn zwaar. Ik geef dit toe maar het belet niet dat de voorhanden zijnde middelen aanzienlijk zijn.

Opdat de geldmiddelen toereikend zouden zijn, is het belangrijk van op het vlak van de uitgavenposten in de begroting een grote nauwkeurigheid aan de dag te leggen. Sta mij toe even bij de uitgaven stil te staan.

Vooreerst een bemerking betreffende het BRTN-orkest. Ter zake kan ik uw standpunt bijtreden, namelijk dat een fusie tussen de orkesten van de BRTN enerzijds en het filharmonisch orkest van Antwerpen anderzijds, moet worden vermeden. Het is dan ook goed dat deze onderhandelingen zijn afgesprongen. Toch is het een gegeven dat dit orkest op de begroting van de BRTN zwaar doorweegt.

Bovendien ben ik mij ervan bewust dat dit een logisch gevolg is van de noodzaak van een ernstig en kwalitatief functioneren van een orkest, want dit vergt immers veel geldmiddelen. Bijgevolg is de v.z.w. Vrien-

Dillen

den van het Orkest een positief initiatief dat in het leven zal worden geroepen.

Wanneer ik het overzicht onder de loep neem van het concertseizoen 1991-1992 — bijlage 4 van de begroting — moet het mij van het hart dat BRTN-orkest meer aan promotie zou het moeten doen in het binnenland, maar vooral in het buitenland. Ik meen immers dat, wanneer enigszins meer promotie zal worden gevoerd, er een extra stimulans tot stand zal komen.

Wanneer ik de verschillende uitgavenposten van de BRTN overloop, rijst de vraag of de BRTN alle taken die zij vooropstelt ook daadwerkelijk moet uitvoeren. Herhaaldelijk hoorden wij de klaagzang van de vertegenwoordigers van de BRTN over de moeilijkheden die zij ondervonden wegens de ontoereikendheid van de voorhanden zijnde middelen. Kunnen zij dan zelf niet onderzoeken of op de eerste plaats een aantal taken niet kunnen worden geschrapt? Het aantal radionetten bij BRTN is toch niet onbelangrijk. Momenteel zijn het er zes.

Mijnheer de Minister, ik heb mij de laatste maanden de moeite getroost te luisteren naar die verschillende netten, specifiek naar radio 2, studio Brussel en radio Donna. Gedurende geruime tijd heb ik deze netten beluisterd en vergeleken. Daarbij rijst de vraag of deze drie netten naast elkaar moeten blijven bestaan en of hier een echte behoefte van de luisteraar is.

De andere zenders hebben typische eigenschappen. Bij de drie aangehaalde zenders is er toch een grote overlapping op te merken.

Zijn er voldoende luisteraars voor deze drie afzonderlijke zenders? Het zou nuttig zijn hierover een nauwkeurig onderzoek te doen.

Een ander voorbeeld waar naar mijn mening kan worden ingegrepen in het krediet van de BRTN betreft de technische dienst. De BRTN moet openheid vertonen en moet nagaan of ze niet op een andere wijze kan

worden uitgebaat. Kan ze niet meer worden gecommercialiseerd?

Het gaat om een zware uitgavenpost. Mogelijk kan hierin verandering komen.

Een ander aspect waardoor de begroting van de BRTN jaarlijks aanzienlijk toeneemt, is het aantal zenduren. De cijfers zijn duidelijk: zowel bij radio als bij televisie wordt er nog steeds in een stijging voorzien.

Mijnheer de minister, is dit werkelijk nodig? Beantwoordt dit aan een behoefte? Door het toenemend aantal zenduren nemen uiteraard ook de uitgaven toe. Dit geldt in mindere mate voor de radio en vooral voor de televisie, waar ieder uur zendtijd heel veel geld kost.

Ik pleit namens mijn fractie eerder voor een kwaliteitsverhoging dan voor een kwantitatieve verhoging. Ik meen dan ook dat de BRTN in de toekomst meer kracht moet zetten in de versteviging van de kwaliteit. In het bieden van kwaliteit laat de commerciële zender te wensen over.

Hier is dan ook volgens ons een belangrijke taak voor de BRTN. Door meer aandacht te besteden aan kwaliteit zal zij zich op positieve wijze kunnen onderscheiden van de commerciële zender.

Tot daar enkele opmerkingen over de begroting van de BRTN. Er zijn, gelukkig, ook andere kredieten.

Ik denk bijvoorbeeld aan het krediet aan de geschreven pers. De rechtstreekse hulp aan de geschreven pers blijft dit jaar op een constant bedrag in vergelijking met 1992 en wordt op basis van de bestaande regeling verdeeld. Ik betreur dit.

Er moet dringend werk worden gemaakt van een nieuwe regeling. De boodschap moet volgens mij zijn: meer spreiding van de middelen.

Van de kredieten inzake de selectieve hulp aan de pers vloeit 50 percent naar de krant De Morgen. Deze krant blijft ondanks deze overwaarding van de steun in moeilijkheden. Met andere woorden, deze krant

toont aan — het recente verleden heeft dit trouwens nogmaals geïllustreerd — dat alle reddingspogingen en alle middelen in dat verband overbodig zijn.

Dit voorbeeld toont duidelijk aan dat de huidige verdeelsleutel dringend moet worden gewijzigd, en dit in tegenstelling tot wat sommigen voorhouden. Ik dring dan ook aan op een nieuwe regeling in verband met de verdeling van deze middelen.

Ik betreur het dat de bedragen hetzelfde zijn gebleven als in 1992. Nochtans werden er ter zake in het regeerakkoord van de Vlaamse regering hoge verwachtingen gecreëerd. Helaas blijkt dat deze verwachtingen niet worden ingevuld.

Na één jaar werking van de Vlaamse regering wil ik u dan ook de vraag stellen welk beleid wordt gevolgd inzake de steun aan initiatieven met het oog op de informatieve kwaliteit en met waarborgen voor de redactionele onafhankelijkheid? Kan de minister deze doelstellingen in het regeerakkoord concretiseren?

Het initiatief werd genomen om besprekingen op te zetten met uitgevers, journalisten en hoofdredacteurs van dag- en weekbladen en met het agentschap Belga. Hebben deze besprekingen al enig resultaat gehad? Ik verzoek de minister de commissie voor de Media hierover regelmatig op de hoogte te houden.

Ik wil er bovendien heel duidelijk voor pleiten om volgend jaar meer kredieten vrij te maken als tegemoetkoming aan de geschreven pers. Ik pleitte hiervoor reeds tijdens de bespreking van de vorige begroting, en ik blijf dit ook nu nog doen.

De vrije pers heeft ingevolge de steeds toenemende reclame op radio en televisie de jongste jaren zwaar aan inkomsten verloren. Het Vlaams Blok is voorstander van een vrije pers, die een belangrijke taak en functie heeft in onze maatschappij. Dat heeft natuurlijk gevolgen op het financieel vlak. Dit moeten we onder ogen durven te zien en uiteraard moeten we onze verantwoordelijkheid op ons durven te nemen.

Dillen

Nog een laatste opmerking in verband met deze begroting. Ze betreft niet de cijfers, maar wel de v.z.w. Flanders Image. De subsidie die u voor de promotie voor audiovisuele cultuur en geschreven pers geeft, gaat integraal naar deze v.z.w. Ik heb hiertegen geen bezwaar, maar ik doe opmerken dat het betreuenswaardig is dat een VZW met een dergelijke opdracht een uitsluitend Engelstalige benaming gebruikt.

Deze v.z.w. zal gelet op haar promotietaak een Vlaamse uitstraling moeten weergeven en haar Vlaams karakter met enige fierheid moeten beklemtonen door dit in haar benaming duidelijk tot uiting te laten komen. Helaas blijft dit voor sommigen in Vlaanderen een oubollige, een ouderwetse en voorbijgestreefde opmerking, maar gelukkig niet voor iedereen. Ik was verheugd over de duidelijke stellingname in de zomer van de Vlaamse minister-president Van den Brande naar aanleiding van de subsidies voor Antwerpen, culturele hoofdstad 1993. Ik dring er op aan dat met betrekking tot deze v.z.w. een duidelijke houding wordt aangenomen.

Vandaag ligt ondanks het proceduredebat het meerjarenplan ter goedkeuring voor. Het Vlaams Blok is bereid op een constructieve wijze mee te werken aan de goede maar ook objectieve werking van de BRTN. Wij stellen ons in beginsel in dit dossier niet negatief op. Ik wil echter twee opmerkingen maken. In de eerste plaats moet die bereidheid bestaan aan twee kanten, ook langs de kant van de BRTN. Die is vandaag duidelijk niet aanwezig. Ik verwijs naar de uiteenzetting van collega De Man die duidelijk heeft aangetoond dat de vertegenwoordiger van onze partij op een bewuste wijze door de raad van bestuur wordt gemedend. Mijnheer de minister, graag had ik uw standpunt ter zake vernomen.

Mijn tweede opmerking gaat over het feit dat bij de bespreking van de eerste versie van het meerjarenplan in de commissie werd afgesproken, met akkoord van alle partijen zonder uit-

zondering, dat een delegatie van de Mediacommissie naar de BRTN zou worden gestuurd om overleg te plegen betreffende het meerjarenplan. Ik kan enkel maar vaststellen dat dit niet is gebeurd, wat ik betreurt. Ik heb daar in de commissie herhaaldelijk op gewezen. Tot op vandaag kreeg ik nog steeds geen antwoord op de vraag wat nu juist de oorzaak is waarom die afspraak niet werd nageleefd. Men had zo de kans om op een serene wijze een bespreking te kunnen voeren die mogelijk tot een positief besluit had geleid. Thans kan niemand ons dan ook verwijten dat wij ter zake kritiek hebben.

Het meerjarenplan is voor onze fractie onvoldoende en kan onze goedkeuring niet wegdragen. Het kan absoluut niet de bedoeling zijn om vanuit de Vlaamse Raad op een betuttelende wijze op te treden. Wij mogen niet de pretentie hebben om ons in de plaats te stellen van de BRTN die een grote autonomie moet hebben wat de invulling betreft. Ik stel echter onmiddellijk duidelijk dat de BRTN met gemeenschapsgelden werkt. Er mag dan ook worden verwacht dat hij op een behoorlijke en kwaliteitsvolle manier functioneert. Er moeten een aantal basisdoelstellingen voorhanden zijn die op een duidelijke wijze in het meerjarenplan worden vertaald. Dat gebeurt niet in voldoende mate.

Het meerjarenplan is in te algemene bewoordingen gesteld. De doelstellingen van de BRTN zijn te vaag en te algemeen vertaald. Een van de uitgangshoeken is dat de BRTN niet mag toegeven aan de concurrentiedruk om het entertainment-aanbod op te drijven. Dat kan ik bijtreden. Dat is een positieve uitgangsbasis. Maar op welke wijze gaat de BRTN dat in de realiteit omzetten? Dat is niet voldoende duidelijk. Er is een programmaschema. Maar op welke wijze gaat de BRTN dit trachten te realiseren? Een opsomming van de huidige realisaties die zowel op radio als op televisie worden uitgezonden, hoort niet thuis in een meerjarenplan.

Het moet een visie zijn naar de toekomst. Daar ontbreekt het echter

aan. In zijn antwoord heeft de administrateur-generaal deze kritiek eigenlijk met zoveel woorden toegegeven. Hij hoopt in het volgende meerjarenplan een grotere mate van kwantificering van de doelstellingen te bereiken. Zowel voor radio als voor televisie ontbreekt dit echter. Wij krijgen wel voor beide media een opsomming maar wat bedoelt de BRTN met korte of middellange termijn? Wil de BRTN alles realiseren wat is opgesomd? Zijn er prioriteiten, zo ja welke? Wat wordt bedoeld met de term uitbreiden die zo dikwijls voorkomt in deze tekst? Dit zijn allemaal vaagheden, allemaal algemeenheden zonder concrete invulling. Deze kritiek geldt zowel voor radio als voor televisie.

In april 1992 heeft collega Van Rompuy de eerste versie van het meerjarenplan verworpen omdat er te weinig aandacht werd besteed aan de taak van de openbare omroep, de filosofie en de invulling van de opdrachten. De nieuwe versie verschilt echter slechts heel weinig van de versie van april 1992. Toen had ik veel bewondering voor uw houding. Tegen de beslissing in van de raad van bestuur van de BRTN, waar uw vertegenwoordiger het meerjarenplan wel had goedgekeurd, heeft u in de commissie duidelijk verklaard dit document niet te zullen aanvaarden. Vandaag kan ik enkel zeggen dat ik ontgoocheld ben. In werkelijkheid wijkt dit document niet veel af van de originele versie.

Tweede kritiek, het meerjarenplan is bijzonder onzeker. Ik begrijp dat er jaarlijks aanpassingen moeten gebeuren door gewijzigde omstandigheden, door veranderingen in de actualiteit. Het plan is echter al te veel gebaseerd op onzekerheden, gegevens die nog moeten worden onderzocht, bestudeerd, bekeken. Er moet bijvoorbeeld nog een studie gebeuren naar het behoefteonderzoek, een studie die als doel heeft een evenwichtige en gediversifieerde programmering uit te werken. De resultaten zijn echter nog niet bekend. Deze resultaten kunnen echter een zware impact hebben op het thans voorliggende meerjarenplan. Ze kunnen voor grote wij-

Dillen

zingen zorgen zowel qua inhoud als qua zendtijd enzovoort.

Ook op het vlak van de financiële middelen kan deze studie een ingrijpende verandering met zich meebrengen. Wat is nu eigenlijk de waarde van het huidige meerjarenplan? De kans bestaat immers dat het volgende jaar grondig zal worden veranderd, niet alleen bijgestuurd maar eenvoudigweg volledig opnieuw zal worden opgesteld. Is het dan vandaag wel zinvol dit plan, dat eigenlijk een visie op vijf jaar moet zijn, te bespreken.

Een derde punt betreft de investeringen. Op dat vlak is het meerjarenplan bijzonder bondig. Het plan stelt voor op welke bedragen de volgende jaren nodig zijn maar geeft geen detaillering. Er wordt een stijging voorspeld maar ook hier ligt het voorziene bedrag beneden de realiteit. De BRTN heeft in april van dit jaar een bedrag gepland van 850 miljoen frank voor de noodzakelijke investeringen naar het einde van deze eeuw toe. Ik hoop dan ook dat de BRTN — met betrekking tot de te verwachten technologische evolutie — niet te lang meer de kat uit de boom zal blijven kijken.

Mijnheer de minister, collega's, tot slot wil ik heel kort een aantal bedenkingen formuleren bij de besluiten van het meerjarenplan zoals die door de BRTN zijn geformuleerd. Deze besluiten zijn voor een dergelijk belangrijk document bijzonder ontgoochelend. Het is eigenlijk een opsomming van een aantal platitudes. Op de eerste plaats wordt gesteld dat een loyale uitvoering van de wettelijke opdracht vooropstaat. Dit is de plicht van iedereen, dus ook van de BRTN. Dat is geen besluit van een meerjarenplan. Elke burger, elke instelling moet zijn wettelijke plichten vervullen, de BRTN moet dat ook.

Het tweede besluit van het meerjarenplan is dat, en ik citeer: er een absolute prioriteit wordt verleend aan de uitzending. Einde citaat.

Mijnheer de minister, sta mij toe ook hier op te merken dat dit de plicht is van de BRTN, dat is gewoon de ver-

taling van haar opdracht, niets meer en ook niets minder.

Tot slot is er het derde besluit waarin staat dat, en ik citeer: de uitgaven in overeenstemming moeten worden gebracht met de voorziene inkomsten. Mijnheer de minister, dit is enkel een uiting van gezond beheer. Dat kan bezwaarlijk worden omschreven als een belangwekkend besluit. Dat moet de plicht zijn van iedere instelling, zeker van een instelling die met zodanig veel overheids-geld werkt.

Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, voor de Vlaams Blok-fractie kan dit meerjarenplan niet volstaan. Wij zullen er dan ook tegen stemmen. (*Applaus bij het VB*)

De voorzitter: De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer E. Van Rompuy (up de tribune): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, namens mijn fractie zou ik iets meer willen zeggen over de problemen die door collega Van Mechelen in verband met RTL4 naar voren werden gebracht.

Als men die zaak doorheen de jaren bekijkt, dan komt men tot de vaststelling dat het hier om een bijzonder eigenaardig dossier gaat waarin de CVP-fractie altijd een bepaalde lijn heeft gevolgd. Hetzelfde kan niet van bepaalde andere fracties worden gezegd.

Heel die zaak is begonnen met de klacht van de SP-fractie bij de Europese Commissie tegen het kabeldecreet van 1987. De SP was toen van mening dat VTM ten onrechte een monopolie op de reclame kreeg. De SP was niet voor VTM en hoopte op die manier de reclame voor de BRTN te krijgen. Dat was de optie die toen was genomen.

De minister heeft daarnet al gezegd dat het hier om een zaak gaat die al een aantal jaren bezig is. Ik heb de documenten bij mij. Er is het met redenen omkleed advies van de Commissie van de Europese Gemeenschappen dat dateert van 13 februari 1991. Het is dan dat het eerste advies

werd bekendgemaakt en waarin een aantal bezwaren werden geopperd ten opzichte van het kabeldecreet. De Vlaamse regering is aan bepaalde bezwaren tegemoet gekomen en aan andere niet.

In verband met de bewuste bepaling dat er een taalvoorwaarde in het taaldecreet staat waardoor men moet uitzenden in de taal van het land van herkomst — voor Luxemburg is dat dus het Luxemburgs, het Duits of het Frans maar niet het Nederlands — heeft de toenmalige minister van Cultuur, de heer Dewael, ik heb hier nog zijn nota van 30 april 1991, gezegd dat dit voor hem niet kon. In een interview met De Gazet van Antwerpen van 10 maart 1991 zegt hij dat wij Nederlands moeten denken, niet puur Vlaams en dat we de voorwaarde die in het kabeldecreet staat eigenlijk zouden moeten loslaten. Hij wou toen voor RTL het licht op groen zetten.

Het is dan dat de Vlaamse regering de heer Dewael heeft teruggefloten en die zaak naar zich heeft getrokken.

In mei 1991 heb ik over deze kwestie minister Dewael in de Vlaamse Raad geïnterpelleerd en hem de vraag gesteld waarom hij was afgestapt van zijn vroegere houding. Op 3 juli 1990 immers had de Vlaamse regering ten aanzien van de Europese Commissie nog unaniem het kabeldecreet verdeeld en verklaard dat een ongeordende en onbeschermd radio- en televisiemarkt een ernstige bedreiging vormt voor de pluralistische media in Vlaanderen, voor de eigen beeld- en cultuurproductie, en uiteindelijk voor de Vlaamse culturele identiteit.

De Vlaamse regering had zich gebaseerd op de Europese richtlijn van 3 oktober 1989 over televisie zonder grenzen. De Vlaamse regering had in deze richtlijn een aantal argumenten gevonden waaruit kon worden afgeleid dat wij wel het recht hadden om onze eigen omroep te beschermen om te beletten dat vanuit het buitenland bepaalde stations in onze taal zouden uitzenden.

Een van de grote argumenten waarop

Van Rompuy

de regering toen steunde, was dat ook in artikel 16 van de Europese richtlijn is bepaald dat er geen maatregelen mogen worden getroffen die het pluralisme en de vrijheid van informatie op de televisie en in de nieuwsmidia in het algemeen zouden beperken.

Het is op basis van deze richtlijn dat de regering, en ook onze fractie, bijkomende argumenten heeft ontwikkeld ten aanzien van eventuele kritiek van de Europese Commissie op het kabeldecreet. We hebben dit gedaan om te verhinderen dat RTL4 op de kabel zou komen.

De heer F. Van den Eynde : Mag ik uit uw uiteenzetting concluderen dat de Vlaamse regering toen en de huidige meerderheidspartijen menen dat op de openbare omroep het pluralisme en de vrijheid van informatie zijn gewaarborgd ?

De heer E. Van Rompuy : Inderdaad, ik denk dat dit de essentie is van de openbare omroep, waarvan de raad van bestuur – die daarop toeziet wordt aangeduid door deze Vlaamse Raad. Dat is echter een ander debat.

Laat mij toe mijn redenering verder te ontwikkelen.

De SP heeft indertijd de procedure aangevat, omdat ze tegen het commercieel station was gekant. Het uiteindelijke resultaat is echter dat de kans bestaat dat we er een tweede commercieel station verkrijgen. Op dat vlak heeft de SP dus haar doel niet bereikt. Ze hebben nu echter afstand genomen van dit standpunt.

De vroegere PW heeft daarentegen eigenlijk gepleit voor de komst van RTL4. Wat kunnen hiervan de mogelijke gevolgen zijn als het arrest er inderdaad zo uitziet ? De minister zal straks waarschijnlijk een aantal bijkomende argumenten ontwikkelen, ook in het kader van de cultuurparagraaf in het verdrag van Maastricht. Toch staan we niet sterk omwille van de taalvoorwaarden. Er zijn echter veel meer argumenten te vinden in het pluralisme van de pers en de vrijheid

van de media, en in de bescherming van ons audio-visueel bestel.

Wat zouden de mogelijke gevolgen zijn van de komst van RTL4 ?

In dit verband heb ik nagegaan wat de betekenis van RTL4 was voor de televisiemarkt in Nederland. Uit recente statistieken voor het jaar 1991 blijkt dat van de 807 miljoen gulden voor reclame die naar de televisie gaat, 373 miljoen gulden naar RTL4 gaat.

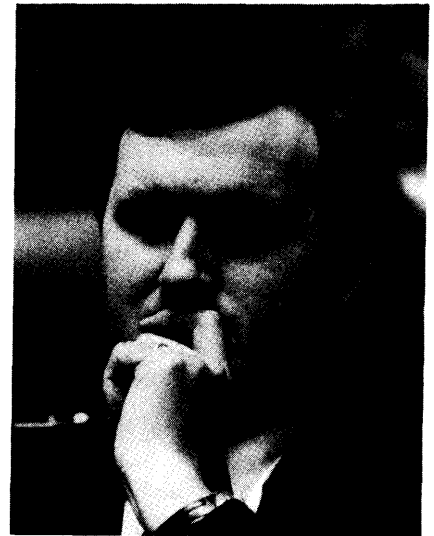
Met andere woorden, bijna de helft van de reclame-inkomsten in Nederland gaat naar RTL4.

De reclameopbrengsten uit de media bedragen in Vlaanderen ongeveer 17 miljard frank. Voor een leefbaar commercieel station moet 3 à 4 miljard frank worden uitgetrokken.

De komst van een nieuwe commerciële zender zal natuurlijk schade berokkenen aan VTM ; het zal echter nog veel schadelijker zijn voor de dagbladpers. De komst van RTL 4 zou zeker een zware invloed hebben op de inkomsten van de geschreven pers, zodat op termijn het pluralisme in de geschreven pers in gevaar zal komen. Dat wij daarenboven de audio-visuele media gaan versterken ten nadele van de geschreven pers is voor mij ook een groot probleem. Inderdaad, meer en meer mensen zijn ervan overtuigd dat het geschreven woord enorm belangrijk blijft.

In een interview van anderhalf jaar geleden heeft de heer Römer gezegd in ieder geval tegelijkertijd te beginnen met het opstarten van een commerciële radio via de Astra-satelliet. 35 percent van de aandelen van radio Contact zijn in handen van RTL. De kans is dus groot dat als RTL4 op de kabel komt, ook het monopolie van de BRTN op de landelijke commerciële radio op termijn in het gedrang zal komen en dat wij naar een landelijk commercieel station van RTL zullen gaan, eventueel vanuit het buitenland uitgezonden. Met de nieuwe digitale technologie is inderdaad veel mogelijk.

Destijds beweerde de heer Chevalier – toen nog lid van de SP – dat

Ingevolge de tussenkomst van VLD-kamerlid D. Van Mechelen bij de bespreking van de mediabegroting werd er door de oppositie op aangedrongen de behandeling van het meerjarenplan van de BRTN te verdagen

RTL4 het paard van Troje zou zijn dat uiteindelijk ook reclame op de BRTN mogelijk zou maken. Hij werd toen reeds door zijn partij voor dit standpunt teruggefloten. Hij was inderdaad voorstander van reclame op de BRTN ; vandaar dat hij de dag voor de goedkeuring van het decreet over de televisie heeft verklaard dat hij ervoor zou zorgen dat er ook reclame kwam op de BRTN. Hij was bijgevolg ook voorstander van RTL4 omdat zulks paste in een bepaalde strategie. Trouwens, de heer Voorhoof die toen namens de socialisten deel uitmaakte van de Hoge Raad voor Reclame heeft toen ontslag genomen en werd juridisch adviseur van RTL4.

Er was toen een hele collusie van mensen die RTL4 binnen wilden halen. De BRT hoopte dat de markt op die manier zou worden opengegooid, zodat zij ook reclame zouden mogen uitzenden. De evolutie van al deze zaken vormt trouwens een heel boeiend dossier. Zoals de heer Van Mechelen zei, zou het inderdaad zware gevolgen hebben voor het Vlaamse medialandschap. Daarom

Van Rompuy

heeft onze fractie samen met minister Weckx en wijlen minister Coens in 1991 bijkomende argumenten gegeven tegen de opvattingen van de toenmalige minister van Cultuur, de heer Dewael. Zij wilden het pluralisme in de pers, onze audiovisuele media en vrijheid van onze media beschermen. Hun argumenten hebben mijns inziens meer grond dan het louter culturele in de enge zin van het woord. Het verdrag van Maastricht inroepen lijkt mij moeilijk te zijn. Het gaat immers over Nederlands en over cultuur. Ik geloof niet dat wij ons illusies moeten maken over de waarde van een argument als de bescherming van VTM als cultuurzender. Ik denk echter dat hier nog meer elementen meespelen en ik hoop dat de minister straks in zijn antwoord nog een aantal bijkomende argumenten zal geven. In elk geval legt de televisierichtlijn een aantal minimumvoorwaarden op inzake reclame. Wij zouden eventueel nog strengere regels naar voren kunnen brengen. RTL4 moet in elk geval onderworpen zijn aan dezelfde criteria als VTM. Zo moet VTM bijvoorbeeld voldoen aan de eis om een aantal eigen producties te leveren. Indien RTL4 hier zou beginnen uitzenden, zouden zij hun bestellingen bij Nederlandse firma's plaatsen. Dit zou onze jonge audiovisuele industrie in moeilijkheden kunnen brengen. Ik geloof dat ons ten onrechte wordt verweten dat we onze belangen bij het Hof van Justitie hebben verwaarloosd. Collega Coveliers zei gisteren dat het ergens een Belgische ambtenaar was die zich daar mee bezighield. Minister Weckx heeft echter speciaal iemand aangewezen die daar onze belangen verdedigt. Naar mijn mening heeft de CVP-fractie in dat dossier altijd de juiste houding aangenomen. Zij zal bovendien blijven ijveren om de broze mediavrede en het audiovisuele landschap te vrijwaren. Verder zal zij erop toezien dat het pluralisme in de geschreven pers, waar wij veel aandacht aan schenken, behouden blijft.

De heer F. Van den Eynde : Welk pluralisme bedoelt u ?

De voorzitter : De heer Van Mechelen vraagt het woord.

De heer D. Van Mechelen : Mijnheer de voorzitter, ik geloof dat wij allemaal dezelfde bezorgdheid koesteren ten opzichte van het probleem van RTL4. Collega Van Rompuy, als ik u goed begrepen heb, deelt u toch mijn mening dat als het arrest valt, wij geen enkel wettelijk middel meer hebben om RTL4 van onze kabel te weren. Dat is eigenlijk het verschil in strategie tussen ons. Men kan niet zeggen dat de VLD bij monde van de heer Dewael van standpunt veranderd is. Hij heeft twee jaar geleden gewoon gesteld dat wij niet over de juridische middelen beschikken om dat tegen te houden. Daar zullen wij nu waarschijnlijk gelijk in krijgen.

De heer E. Van Rompuy : Wij zullen proberen nog andere juridische middelen te vinden. Ik lees u een stukje voor uit het advies van de Europese Commissie naar aanleiding van de televisierichtlijn, ik citeer : Is het onderzocht in hoeveel lidstaten de commissie de omroepwetgeving aan een onderzoek heeft onderworpen ? Is het toevallig dat landen met oudere en grotere televisiebedrijven en met een televisietraditie en machtspositie daar niet bij zijn ? Is er onderzocht op wiens klacht de commissie is gevolgd ? Zijn er precedentes ? Einde citaat. U ziet dat ook de commissie niet almachtig is.

De Commissie is niet almachtig, zij kan niet alles beletten. Kunnen wij niet zoeken naar bijkomende argumenten binnen het kader van de Europese Ministerraad ? Wanneer men de televisierichtlijn goed leest, zal men merken dat er sprake is van minimumbepalingen. Wij kunnen hen ook het leven onmogelijk maken door hen een aantal programmatie-eisen op te leggen, zoals aan onze zenders. Dat zou het hen aardig wat moeilijker maken.

De heer D. Van Mechelen : Ik ben het met u eens dat wij hen het leven moeilijker kunnen maken. Denkt u ook niet dat wij de financiering van onze omroepen zullen moeten herbekijken de dag dat zij op de kabel komen, dit alleen al om ongelukken te vermijden ? Dit was de aanleiding tot het incident van daareven. Dit is de cruciale vraag. Ik meen dat u toch bereid bent het debat te heropenen.

De heer E. Van Rompuy : Mijnheer Van Mechelen, dit debat moet niet vandaag worden gevoerd. Wij zullen immers proberen een en ander tegen te houden. Wel zullen wij over de gevolgen van dergelijke houding moeten discussiëren. Volgens sommigen moet bij de eventuele aansluiting van RTL4 op de kabel de BRTN kunnen delen in de reclamekoek. In de Financieel-Economische Tijd van vandaag kunnen wij lezen dat men in BRTN-kringen akkoord gaat met het toelaten van een landelijk commercieel station. Men wil ook VTM de kans geven radio-uitzendingen te verzorgen, dit alles op voorwaarde dat de BRTN dan ook reclame mag uitzenden.

Heeft Vlaanderen echter nood aan een nieuw commercieel station ? Meer dan ooit heeft Vlaanderen een leefbare geschreven pers nodig. Meer en meer domineren de audio-visuele media ons denken en onze cultuur. Het geschreven woord heeft hier nog een enorme taak te vervullen, zeker wat het abstract denken betreft en leren nuanceren. Het verschaffen van historisch inzicht, heren van het Vlaams Blok, kan bepaalde mensen wellicht enige noties bijbrengen waarvan zij op het ogenblik geen besef meer hebben.

De heer F. Van den Eynde : U hebt overschot van gelijk !

De voorzitter : De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer J. Van Hauthem : Mijnheer Van Rompuy, ik wil u niet zomaar onderbreken. Wij zullen u later nog meedelen waarom wij uw standpunt inzake RTL4 steunen. Heel deze geschiedenis toont echter aan dat de media op het Europese niveau als een economische aangelegenheid worden beschouwd. Ik vraag mij trouwens af waarom wij daar op het bevoegde niveau nooit tegen hebben geprotesteerd.

Volgens ons horen de media toch thuis in de cultuur in het algemeen. Dit blijkt ook uit het feit dat bij ons de minister van Cultuur bevoegd is voor de media, omroep en al wat daarmee samenhangt. Daar ligt voor

Van Hauthem

mij de basisfout. Wij evolueren naar een Europese Gemeenschap die deze materie als een puur economisch gegeven bestempelt. Bijgevolg besluit men dat door het afschaffen van de binnengrenzen alle stations in alle landen toegelaten zijn. Volgens het subsidiariteitsprincipe komt deze bevoegdheid echter de lidstaten toe, volgens ons zelfs de Europese volkeren. Dat is maar één voorbeeld van wat fout loopt op het Europese niveau.

De heer E. Van Rompuy : Mijnheer Van Hauthem, het probleem is dat zij in het Nederlands zullen uitzenden, onze cultuurtaal. Wij moeten een ruimere argumentatie ontwikkelen.

De heer J. Van Hauthem : Ik wil nog een dieperliggende oorzaak aangeven, mijnheer Van Rompuy. De Europese Gemeenschap zal beslissen wat ons land binnen mag op cultureel vlak en wat niet. Dit loopt volgens mij mis.

De voorzitter : Minister Weckx heeft het woord.

Minister H. Weckx : Mijnheer de voorzitter, ik denk dat wij hier historische nauwkeurigheid moeten betrachten.

De heer Van Hauthem verliest blijkbaar uit het oog dat bij het totstandkomen van de televisierichtlijn van de EG op 3 oktober 1989 België en Denemarken een tegenstem uitbrachten. In 1989 was er natuurlijk nog geen sprake van het verdrag van Maastricht.

Men kan nu echter niet zeggen dat België niets heeft ondernomen, dat is manifest onjuist. De Vlaamse regering drong daar toen op aan en de Belgische houding werd niet in het minst bepaald door onze contacten met de betrokken federale minister. Ik herhaal dat België wel degelijk deze richtlijn heeft afgekeurd.

De heer J. Van Hauthem : Daaruit blijkt eens te meer hoeveel Europa rekening houdt met de kleinere volkeren.

De heer E. Van Rompuy : Ik rond af, mijnheer de voorzitter. Mijnheer Van Mechelen, ik zal de discussie over het meerjarenplan van de BRTN niet heropenen. Nochtans wil ik nog het volgende onderstrepen. Als parenthesis feliciteer ik overigens de verslaggever voor zijn hoogstaand werk dat nauwkeurig alle in de commissie ingenomen standpunten heeft weergegeven. Het is waar dat de CVP vooreerst het meerjarenplan heeft verworpen omdat het, ten eerste, inging tegen het decreet. Deze non-conformiteit is intussen verholpen.

Ten tweede oordeelden wij dat de BRTN zijn plannen voor de toekomst onvoldoende had gemotiveerd. Daarop hebben wij toch nog een antwoord gekregen in een andere toelichting waarin nieuwe accenten werden gelegd.

Nochtans blijven wij vragen stellen bij het personeelsbeleid en bij de vorm van sommige programma's. Het is ons recht kritiek te formuleren op de BRTN. Mijn decreet was steeds gebaseerd op de filosofie dat wij geen bedrijf runnen, dat wij geen televisie moeten maken, maar dat die taken tot de verantwoordelijkheid van de BRTN zelf behoorden. Wij moeten enkel controleren of de omroep zijn opdracht van informatieverstrekking, vorming en ontspanning nauwkeurig uitvoert en of hij binnen het door ons vastgesteld decreetaal kader blijft.

Trouwens, ik doe opmerken dat volgens La libre Belgique gisteren een ontwerp van decreet over de RTBF bij de Franse Gemeenschapsraad is ingediend waardoor de Franstalige omroep een soortgelijk statuut als de onze krijgt met een zo groot mogelijke beheersautonomie waarbij de Gemeenschapsraad enkel de opdrachten definieert en afbakt en de middelen ter beschikking stelt. Het wordt bijna een kopie van het BRTN-decreet.

De BRTN staat voor een grote opdracht. De omroep zal concurrentieel moeten zijn — ook op terreinen waar hij het niet was — en het de komende jaren niet alleen moeten waarma-

ken in de strijd om de hoogste kijk-en luistercijfers, maar ook inhoudelijk. Dit meerjarenplan moet hen daarbij tot instrument dienen. **(Applaus bij de meerderheid)**

De voorzitter : De heer Seeuws heeft het woord.

De heer W. Seeuws (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik zal, geheel onverwacht trouwens, het woord nemen in de bespreking over de sectie media en ingaan op een aantal aspecten. De voorzitter zal mij ongetwijfeld waarschuwen wanneer mijn spreektijd erop zit.

Allereerst wil ik enkele beschouwingen kwijt over het fenomeen televisie. Wellicht is dit het meest invloedrijke medium op dit ogenblik. Deze indringende beeldcultuur was als het ware zelfs in staat het verloop van de Golfoorlog te beïnvloeden en op een massale en wereldomvattende wijze de publieke opinie ervan te overtuigen dat het eigenlijk om een propere oorlog ging. De echte beelden zullen wij wellicht nooit zien, tenzij in een geromantiseerde filmversie. De kracht die uitgaat van wat men de vierde macht in onze democratie is gaan noemen, moet ons in alle nederigheid het belang van de politieke beslissingen — ik heb het niet over het politieke spelerei — die wij nu en in de toekomst inzake het media-beleid nemen, doen beseffen.

Indien het Hof van Justitie te Luxemburg inderdaad een oordeel velt over de toepassing van ons kabeldecreet en daarbij de fameuze taalvoorwaarde wijzigt of schrapt waardoor RTL4 in het Nederlands op de kabeldistributie komt, dan zou dit onder meer de verhouding van BRTN en VTM grondig kunnen wijzigen.

De discussie die we daarnet hadden, was uitermate interessant. Iedereen gaf zijn versie over hoe men de discussie over het kabeldecreet heeft meegemaakt en geïnterpreteerd.

Men zegt het hier nooit, maar wij zijn het meest bekabelde land ter wereld. Wij kunnen immers tenminste 24 zenders ontvangen, waaronder een hele reeks in de Nederlandse taal.

Seeuws

Ik wil toch even op een eenvoudige manier reageren, want ik ben niet Pierre Chevalier waarmee sommigen graag akkoorden sloten, waarvan wij trouwens niet altijd op de hoogte waren.

In de discussie over de toenmalige houding van de SP is het volgens mij een beetje te simplistisch om zo maar te stellen dat wij de VTM niet wensden. De discussie ging toen immers over een commerciële televisie of niet.

Wij waren wel beducht, en ik blijf geloven dat ik wat dat betreft gelijk had, voor de culturele kwaliteit, de inhoud van programma's.

De heer Goossens verwijst dikwijls naar het Engelse voorbeeld, dat evenwel niet overdraagbaar is in andere landen. Groot-Brittannië is tot nader order een beschermd domein. De Engelsen hebben met hun ervaring een perfect systeem kunnen uitbouwen dat hier niet weerstaat aan invloeden uit het buitenland.

Eens men echter verplicht is uitsluitend op commerciële groepen een beroep te doen om televisie te maken, moeten de programma's worden aangepast aan het publiek.

Wij zijn het er wellicht over eens dat dit niet noodzakelijk een kwalitatieve verbetering van de programma's moet inhouden, want het is hoofdzakelijk entertainment.

Wij vreesden, de bewijzen zijn er, dat ook de BRTN voor een stuk zou moeten volgen. Men blokletterde in de kranten: Kijk eens welke kijkcijfers de BRTN heeft na enkele maanden VTM. Men heeft jammer genoeg op dat vlak toegegeven om nog leefbaar en aanvaardbaar te blijven. Gelukkig is daar nu in beide zenders verbetering in gekomen.

Er waren ook gevolgen voor de verscheidenheid van de schrijvende pers. De weekbladen waren de eerste slachtoffers van de publiciteit, want de budgetten die de ondernemingen beschikbaar hadden, moesten worden verdeeld.

Een ander niet te voorspellen gevolg

was dat de voetbalclubs mede het slachtoffer zijn geworden. Dit blijft onze grote bezorgdheid. Uit de diverse uiteenzettingen meen ik te mogen begrijpen dat dat eenieders zorg is.

Welke toestand zal ontstaan als RTL-4 ook op de kabel zal komen?

De heer D. Van Mechelen: De SP moet niet altijd doen alsof een commerciële omroep, die programma's maakt met het oog op kijkcijfers en publiek, a priori slecht is. De Vlaamse Raad moet er echter over waken dat de BRTN niet de fout begaat om mee in dat spoor waarin zij vertrokken, te lopen. Door dat meerjarenplan — dat is een van haar grote verdiensten — wordt de BRTN verplicht de oefening te maken om zich tegen die tendens te verzetten.

Mijnheer Seeuws, u hebt voor een stuk gelijk dat er gevaren aan zijn verbonden. Dat wil niet zeggen dat men daarom tegen een commerciële omroep moet zijn.

De heer W. Seeuws: Met het gevaar af dat de pers morgen boze dingen over mij zal schrijven.

De heer D. Van Mechelen: Dat hebben ze over mij ook al gedaan.

De heer W. Seeuws: U weet zeer goed dat men dat onmiddellijk in het daglicht stelt. Indien de BRTN alleen nog kwalitatieve programma's zou maken, wordt zij verweten geen succes meer te hebben. Dat is het gevaar dat wij hebben voorspeld, maar wij zitten in een speciale context. Ik denk niet dat wij nog achteruit kunnen. Men moet er alleen rekening mee houden, ook voor de evolutie van de toekomst.

Alhoewel er om allerlei redenen wellicht belangenvermenging zou kunnen voorkomen tussen de twee commerciële zenders, zullen zij op de al te beperkte reclamemarkt feitelijke concurrenten zijn. Hierdoor zal een nieuwe toestand ontstaan waarvan weinigen onder ons kunnen voorzien waartoe dat zal leiden.

Is het echt zinnig in het kader van de bespreking van de dotatie van de BRTN ons in egestellingen op te

sluiten? Onafgezien van de korte discussie die daar niets mee te maken heeft, heb ik mij niet in het debat gemengd in de commissie omdat ik mij niet bevoegd voelde hierop in te spelen. De indruk van het gesprek heeft mij pijnlijk getroffen. Wij moeten een zo groot mogelijke meerderheid vinden om onze verantwoordelijkheid inzake de rol, de werking en de financiering van de openbare omroep op te nemen. Het lag in onze bedoeling beide Vlaamse zenders, zowel de officiële als de commerciële, concurrentieel te maken. Dat was wel om een andere reden want uw groep zei toen dat concurrentie de kwaliteit zou kunnen opdrijven, want men zou zijn uiterste best doen om kijkers te winnen. Het zou de twee zenders ertoe aanzetten betere afspraken te maken. De minister heeft daarop reeds gereageerd door de twee omroepen samen te brengen. Het zou blijkbaar geen eenmalig initiatief zijn. Het zou betere afspraken geven inzake aanvullende programmatie. Het zou ook de kwaliteit in de toekomst waarborgen, zeker in het licht van nieuwe concurrenten.

Inderdaad, naarmate de mogelijkheden via de kabel en de satelliet worden uitgebreid zal ook de concurrentie toenemen, hetgeen hen zal verplichten een specifiek publiek te waarborgen inzake programmatie. Dit ontslaat er ons echter niet van onze verantwoordelijkheid te dragen teneinde de openbare omroep toe te laten zijn wezenlijke opdrachten uit te voeren. Het ontslaat evenmin de BRTN om een klare en voor iedereen duidelijke lijn te trekken wat het eventueel misbruiken van de zogenaamde schemerzone inzake sponsoring betreft. Dat belet ons dan weer niet het ons voorgelegde BRT-meerjarenplan, dat door een jaarlijkse evaluatie kan worden bijgestuurd, goed te keuren. Hierover zal iedereen het wellicht eens zijn.

Er moet niet alleen rekening worden gehouden met de Pax media, maar bovendien moeten wij trachten de zaken wat minder emotioneel en op een minder partisaan manier te benaderen teneinde de dotatie voor de openbare omroep wat serener te bespreken.

Seeuws

Mijnheer de minister, ik zal nu een paar andere aspecten van de mediasector behandelen.

Inzake de lokale radio's is het ontwerp van het technisch decreet eindelijk klaar. Beter laat dan nooit ! De overheid kan uiteraard niet geloofwaardig overkomen wanneer zij de erkende radiozenders verplicht zich te gedragen naar de bepalingen van het decreet, terwijl zij maandenlang piraterij en etherchaos tolereerde. Hopelijk zullen dit technisch decreet en het samenwerkingsakkoord met Belgacom hieraan snel een einde stellen.

Mijnheer de minister, u kondigde tevens de vernieuwing aan van de mediaraad, hetgeen volgens ons inderdaad nodig was. Wij hopen dat dit een nieuw evenwicht zal scheppen tussen de diverse deelnemers op het terrein, evenals tussen de politieke en sociaal-culturele stromingen in ons land. In dat verband verzoeken wij u de passus uit het regeerakkoord, die handelt over het beleidsvoorbereidend onderzoeksinstituut, niet uit het oog te verliezen.

Tot slot wens ik nog even in te gaan op het meerjarenplan dat ons ter goedkeuring wordt voorgelegd. Het zal wellicht iedereen verheugen dat dit meerjarenplan evenwichtig is opgesteld en dat de basisopties van de openbare omroep van kracht blijven. Het feit dat de financiële lasten zullen worden afgebouwd en dat verder zal worden geïnvesteerd in informatie en in fictie van eigen bodem zijn duidelijk pluspunten. Wij hopen dat deze goede intenties zullen worden nageleefd. Immers, iedereen zal het er wellicht over eens zijn dat de recente evolutie dit niet steeds liet blijken.

Het fictiebeleid van de omroep richtte zich de laatste tijd vooral op het produceren van een aantal comediereeksen en zogenaamde soap-opera's, genres die wellicht niet kunnen ontbreken in het aanbod, zeker niet in een concurrentiestrijd met de andere zenders. Toch hopen wij dat er voldoende ruimte zal overblijven

voor eigen artistiek drama en voor prestigieuze reeksen zoals De bossen van Vlaanderen.

Ik denk aan het elan van de BRT-radio, die momenteel de hoogste luistercijfers van Europa haalt. Ook bij de televisie worden er onmiskenbaar inspanningen geleverd om publiek-vriendelijk op te treden en iets nieuws te brengen in de programmering, de aankleding en de huisstijl. Dit is geen liefdesverklaring aan de BRTN, hoewel sommigen het zo zullen interpreteren, maar wij moeten toch ook oog hebben voor positieve realisaties en wij moeten die aanpak aanmoedigen. Het is niet alles koek en ei ; ook voor ons is het huis van wantrouwen niet helemaal wat we willen en er kunnen inzake programmering en werking ongetwijfeld nog verbeteringen worden aangebracht. Ook de gebruikers moeten daarbij worden betrokken. In dat verband betreuren we het dat de Adviesraad voor kijkers en luisteraars, die zowel in het oude als in het nieuwe decreet werd gepland, nog altijd niet is samengesteld.

Wij kunnen in grote lijnen instemmen met dit meerjarenplan omdat het een element van jaarlijkse bijsturing en evaluatie inhoudt, wat van zeer groot belang is en wat de openbare omroep de kans moet bieden om zich in onze Vlaamse Gemeenschap te ontwikkelen, in samenspel met wat er in de andere media gebeurt.

Een ander onderwerp, dat ook tot de media behoort, is het ontwerp van decreet in verband met het filmbeleid, dat tijdens de vorige legislatuur werd ingediend. U weet dat de Vlaamse regering aan de toenmalige gemeenschapsministers van Economie en Cultuur de opdracht had gegeven om een soort gecoördineerd filmbeleid uit te werken. Ik herinner mij de besprekingen daaromtrent, die met enthousiasme werden aangepakt. Tot op dat ogenblik was er geen sprake van enige samenwerking. In overleg met de filmsector resulteerden die besprekingen in een ontwerp van decreet, dat de symbiose moest zijn van economische steun aan de filmindustrie en culturele steun door

subsidies aan de culturele film en aan de filmproductie. Ter begeleiding werd voorzien in een soort filmproductiefonds, in een Vlaams audiovisueel centrum en in de oprichting van de Vlaamse Hoge Raad voor de Film.

Over het ontwerp van decreet werden allerhande adviezen uitgebracht, onder meer door de SERV, de Selectiecommissie voor de culturele film, de Administratie voor de kunsten en zelfs de Raad van State. Het ontwerp werd in september 1991 bij de Vlaamse Raad ingediend en de verkiezingen zorgden voor de rest.

Mijnheer de minister, gezien de ruime consensus die omtrent dit ontwerp van filmdecreet bestond, vragen wij ons af wat u belet om samen met de huidige minister van Economie het nodige te doen om het opnieuw ter bespreking aan de Vlaamse Raad voor te leggen.

De voorzitter : De heer Coveliers heeft het woord.

De heer H. Coveliers (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, waarde collega's, het voordeel van als laatste in de rij het woord te mogen voeren, is dat men niet verplicht is alles te herhalen wat de voorgangers reeds hebben gezegd. Het bijkomend voordeel hiervan is dat ik mijn spreektijd niet zal uitputten. Naar godsvrucht en vermogen zullen sommigen onder u dan nog even naar één of ander televisieprogramma kunnen kijken. U hebt de keuze tussen Telefacts op het ene net en een mij onbekend programma op het andere. Ik kijk bijzonder weinig naar de televisie.

Mijnheer de minister, het is mij opgevallen dat u een merkwaardige titel draagt. U wordt minister van Cultuur genoemd. Cultuur is één van de meest dierste begrippen in de filosofie. Er is nog steeds geen eensgezindheid over wat cultuur eigenlijk inhoudt. Sommigen beweren dat ook koken en dies meer tot de cultuur behoort.. .

De heer W. Seeuws : Tot de cultuur behoort alles wat niet tot de natuur behoort.

De heer H. Coveliers : Die interpretatie laat ik voor uw rekening, want dat zou betekenen dat bijvoorbeeld de criminaliteit ook tot de cultuur behoort.

De heer W. Seeuws : Tot de slechte kant van de cultuur allicht.

De heer H. Coveliers : Over slecht en goed zal ik het onmiddellijk hebben, wanneer de kwaliteit ter sprake komt.

Mijnheer de minister, ik durf dus geen definitie geven van uw titel en ik stel vast dat deze Raad de Cultuur onderverdeelt in kunsten aan de ene kant, met inbegrip van het vormingswerk, de sport – ook een activiteit waardoor de mens iets aan de natuur toevoegt of ervan afbreekt – het toerisme, het prachtige pleidooi voor de naaktstranden.. .

De heer W. Seeuws : Mijn definitie is alomvattend, zoals u ziet.

De heer H. Coveliers : Mijnheer Seeuws, na negen uur wordt u precies altijd veel aktiever. Dat springt in het oog. Des te beter.

Ook het toerisme behoort bij cultuur.

Aan de andere kant spreken wij dan in een afzonderlijk deeltje over media. Terecht werd hier opgemerkt dat de media vooral de audio-visuele media zijn. In sommige gezinnen wordt men soms bijna verplicht om televisie te kijken, al is het door de plaats van het toestel in de huiskamer. Televisie is een erg dominant verschijnsel.

Mijnheer Seeuws heeft terecht gewezen op de problematiek van de film. Ik ga akkoord met zijn toespraak.

We mogen dus niet vergeten dat er nog andere media zijn. Ik bedoel dan niet de personen die gedachten van overledenen beweren op te roepen, maar de schrijvende pers.

Hier moet ik dan enkele mensen tegenspreken. Naar mijn gevoelen zal een democratie maar echt waarde hebben als zoveel mogelijk overtuigingen en ideeën aan bod kunnen komen.

Een afzonderlijk probleem rijst bij de

ideeën die de democratie zouden afbreken. In hoeverre moeten die ideeën aan bod kunnen komen, in de veronderstelling dan dat zulke ideeën bestaan ? Ik geef daarop niet onmiddellijk een negatief antwoord. Deze vraag verdient een genuanceerd antwoord.

Mijnheer de minister, bij de opening van de Boekenbeurs hebt u een aantal mensen blij gemaakt met uw uitspraken over de vaste boekenprijs. Het boek is duidelijk ook een medium en misschien zelfs een belangrijker medium dan de krant. De krant geeft immers een dagelijkse vluchtige indruk, terwijl een boek een veel meer blijvende invloed zou hebben. Het kranten lezen in Vlaanderen gaat er overigens op achteruit. Een betreurenswaardig verschijnsel.

Wanneer we over media spreken, dienen we aandacht te hebben voor iedere manier waarop ideeën worden overgedragen. Het drama van de televisie is dat hij – in het ideale geval dan nog – niet alleen een overdrager van ideeën is, maar ook een economische factor. Dat is zelfs zo voor een boek. Een boek bevat niet alleen ideeën, maar heeft ook een kostprijs. De uitgever moet uit de kosten geraken.

Men kan toch niet altijd het restant naar de Slegte doen ! Ook zijn er kranten met schitterende ideeën, die het blijkbaar financieel veel moeilijker hebben dan andere kranten met misschien minder schitterende ideeën.

Hetzelfde speelt zich af op het vlak van de televisie. Bij het ontstaan van de televisie en ook van de radio vond men het maken ervan zo belangrijk dat het als een opdracht van de overheid werd beschouwd. Onder druk van een aantal elementen is men van dat principe afgestapt. Men heeft een commerciële televisie gecreëerd die zich moet weren in een economische wereld. Daarnaast blijft de openbare omroep bestaan, aan wie men een aantal taken oplegt, maar die zich in een nochtans zelfde economische context, niet op dezelfde manier kan of mag weren. Bovendien vind ik het totaal onrechtvaardig kijkcijfers te

hanteren als evaluatiecriterium voor de waarde van een zender. We kennen allemaal programma's die vooraan in de top-10 staan, maar die een weldenkend, volwassen mens het kijken niet waard vindt, die verkiest dan wel een van de vele andere mogelijkheden. Toch nemen we de programma's met de hoogste kijkcijfers als maatstaf en ook wie probeert een kwalitatief beter programma te maken, spiegelt zich daaraan, met het risico dat bepaalde vormen van overdracht van kunst en dus van ontroering, die eigenlijk normatief elitair zijn, en als dusdanig maar voor een beperkt gedeelte van het publiek bestemd zijn, zwaar in de verdrukking komen te staan. Om die reden zal een commerciële zender, vanuit zijn visie als commercieel instrument, veel minder snel een filharmonisch orkest gaan financieren. Een openbare omroep heeft als plicht dit wel te doen. Ik dring erop aan, mijnheer de minister, dat het filharmonisch orkest van de BRTN behouden blijft, al kost dat veel geld. We hebben niet te veel symfonische orkesten in dit land, wel veel barokensembles, die dan nog zeer goed door de overheid worden betaald als culturele ambassadeurs.

Zoals voor het pluralisme waarover we het daarstraks al gehad hebben – en ik heb de heer Van den Eynde toen herhaaldelijk meewarig zien glimlachen – rijst ook voor de informatie het probleem van het waardeoordeel.

Vanuit ons politiek engagement – en dat hebben we hier toch allemaal, ook al is dat voor sommigen onduidelijk – bekijken wij het nieuws dat de journalist brengt subjectief en hierdoor kunnen we gemakkelijk vinden dat iets te weinig aandacht krijgt. Dat is volgens mij een reden om ervoor te zorgen dat de journalist zich onafhankelijk kan opstellen tegenover de hiërarchie. Zo meen ik ook – maar dat is wellicht niet de bevoegdheid van deze Raad – dat de bronnen van de journalisten moeten worden beschermd. Het kan toch niet dat de overheid beslag legt op bijvoorbeeld videotapes die meestal nog niet werden uitgezonden, om nadien bepaalde personen die misschien hebben

Coveliers

deelgenomen aan een betoging, te ondervragen of te vervolgen op basis van die documenten.

De BRTN kost de Vlaamse gemeenschap 8 miljard frank. Sommigen beweren graag dat dit te veel is. De tenoren van de BRTN zeggen natuurlijk dat het niet te veel is en verwijzen daarbij naar Denemarken, interessant omdat het ook 6 miljoen inwoners telt, naar Ierland en naar de BBC, maar dat is een niet zo goede vergelijking, gelet op het verschil in omvang en middelen. Als we nagaan wat de BRTN doet met acht miljard frank dan is het resultaat toch indrukwekkend : zes radiostations, twee televisienetten, een opdracht van vorming, van ontspanning en van informatie. Dat is toch vrij veel. De enige vragen die wij ons als Raad moeten stellen is in hoever die acht miljard frank goed worden besteed of anders gezegd, beantwoordt de BRTN aan de decretale normen. Ik meen dat we im ganzen und grossen kunnen zeggen dat de BRTN aan deze opdracht tracht te voldoen. Uiteraard zullen we het niet altijd eens zijn met de programmatie, maar deze discussie hoort hier ook niet thuis. Daarvoor hebben we immers een politieke raad van bestuur aangesteld. **(Onderbreking door de heer Van Hauthem)**

De heer H. Coveliers : Mijnheer Van Hauthem, ik wil niet venijnig doen, maar als ik zie wie het Vlaams Blok naar de raad van bestuur heeft afgevaardigd, dan neem ik aan dat u die raad als een lachertje beschouwt.

De heer F. Van den Eynde : Hij komt uit de Volksunie net zoals ik.

De heer H. Coveliers : Men kan natuurlijk niet alle lachers bij zich houden. Het kwade vet verdwijnt het eerst.

Wij zouden geregeld moeten nagaan in hoever de openbare omroep voldoet aan wat wij daarvan moeten verwachten.

Dit is vooral nodig op het gebied van de vorming, waar toch herhaaldelijk wijzigingen zijn. Ik denk ook aan de

wijze waarop de gemeenschap wordt geïnformeerd. Er is hier veel gesproken over RTL 4 en ik wil hierbij mijn duit in het zakje doen. In verband met commerciële zenders past deze uitdrukking wel.

Destijds heeft een van mijn voorgangers, de heer De Beul, zich hier zeer heftig verzet tegen de komst van deze zender. Hij waarschuwde er ons voor dat wij vroeg of laat toch verplicht zouden zijn deze zender op de kabel toe te laten. De maatregel is meerderheid tegen oppositie goedgekeurd. Als goed democraat ben ik van mening dat de gevolgen voor derden van die maatregel moeten worden gerespecteerd. Zulks betekent echter niet dat men de maatregel als dusdanig niet kan aanvallen. Ik heb ervaring met rechtbanken en men is maar zeker van hun uitspraken wanneer ze op papier staan en dan zijn ze soms nog zo sibyllijns geformuleerd dat men niet goed weet wat er wordt bedoeld. Indien het Europees Hof deze uitspraak zou doen is dat in de eerste plaats het bewijs dat er een spanning is tussen de EG die als economische gemeenschap is gestart en dat nog in grote mate is, en hetgeen wij in het kader van het subsidiariteitsbeginsel terecht als cultuur beschouwen. Wij mogen dan wel niet de definitie van de heer Seeuws over cultuur overnemen want dan gaat het niet meer. Wij moeten hopen dat intussen ook de culturele paragraaf van het verdrag van Maastricht, met het Comité van de Regio's, ons de mogelijkheid geeft daartegen te reageren.

De heer J. Van Hauthem : Die mogelijkheid bestaat niet !

De heer H. Coveliers : Ik zeg dat wij alle middelen die thans voorhanden zijn, moeten uitputten. Indien dit onvoldoende zou blijken, moeten wij trachten te bekomen dat de tekst van het verdrag zou worden gewijzigd.

Ik wens nog even een rechtzetting te doen aan het adres van de heer Van Rompuy in verband met de vertegenwoordiging. Ik heb gezegd dat het dossier over deze materie aanvankelijk is voorbereid door het kabinet van Buitenlandse Zaken van de fede-

rale regering. Het is pas in een tweede fase dat daaraan is toegevoegd om namens de Vlaamse Gemeenschap haar belangen te vertegenwoordigen. Ik juich dat toe. Het verheugt mij ten zeerste dat dit door professor Velaers is gebeurd. Dat laat mij toe een connectie te maken met een volgend onderwerp. Ik zal dat doen op basis van een boek dat hij geschreven heeft, namelijk De beperking van de vrijheid van meningsuiting conform het Europees recht en het Belgische recht. Ik kom daar straks nog op terug. Ik wens toch eerst nog te onderstrepen dat de beslissingen van het Europees Hof hoe dan ook moeten worden nageleefd. Dat is nogal evident, ze kunnen niet zomaar terzijde worden gelegd. We moeten deze materie, op basis van dit nieuwe feit, wel opnieuw bekijken. Dan zal men echter rekening moeten houden met de verantwoordelijkheid die deze Raad heeft genomen, hoewel mijn fractie heeft tegengestemd, door aan VTM een aantal zaken voor te spiegelen als zijnde verworven, terwijl dit nu niet blijkt te zijn.

De heer D. Van Mechelen : Mijnheer Coveliers, ik heb toch een fundamentele opmerking inzake uw verwijzing naar de heer De Beul. Ik meen dat het fundamentele ongelijk van de heer De Beul erin bestaat dat wij een wettelijk kader hebben willen scheppen voor een privé-omroep, wetende dat hij ons alleszins zou worden opgedrongen van buiten de grenzen. Dat onderscheidt ons juist van Nederland, waar is gebleken dat het Vlaams mediabeleid succesvoller is geweest ten opzichte van dergelijke buitenlandse indringers. Het Nederlandse omroepsbestel was veel kwetsbaarder voor dat soort externe factoren die in een Europese eenheidsmarkt nu eenmaal niet meer zullen kunnen worden tegengehouden. Daar heeft de heer De Beul zich vergist.

De heer H. Coveliers : Ter verdediging van de heer De Beul wil ik duidelijk zeggen dat de overheid volgens hem de opdracht had om dit exclusief te realiseren. Op basis hiervan dienen de men binnen de Europese Gemeenschap het cultureel aspect op

Coveliers

het niveau van de regio's te behouden. Men mocht niet toestaan dat dit zou worden overgedragen naar het Europees niveau. Wij moeten er echter rekening mee houden dat de realiteit een verandering van die visie heeft genoodzaakt.

De heer E. Van Rompuy : Mijnheer de voorzitter, het eigenaardige in de houding van de PVV was, dat zij de grote verdedigers waren van het monopolie van VTM. Zelfs in de regering op 3 oktober 1990 poogden zij de commissie te overhalen. Zes maanden later ontwikkelde de heer Dewael echter een volledig andere stelling. Hij wenste dat er nog een andere commerciële omroep zou bijkomen omdat commerciële zenders en gecommmercialiseerde media gunstig zijn voor de verspreiding van de liberale ideologie. Daarenboven was Dirk Verhofstadt, de broer van Guy Verhofstadt, kandidaat-programmatieman bij RTL4. Hij zocht een bondgenootschap met de juridische adviseur, de heer Voorhoof, waarna de heer Dewael en de heer Verhofstadt, samen met Römer, al het mogelijke hebben gedaan om de oprichting van RTL4 mogelijk te maken.

Ik heb dit dossier op de voet gevolgd. De grond van de zaak is dat de PVV van mening was dat zij door het in het leven roepen van meer commerciële omroepen haar eigen ideologie beter kon verspreiden. De heer De Beul had echter heel andere objectieven, hij wou de commerciële omroep als dusdanig uitschakelen. Hij had dus volledig andere beweegredenen dan de heer Dewael.

De heer H. Coveliers : Mijnheer de minister, ik wil nog even terugkomen op de personeelsproblematiek bij de BRTN.

Zopas werd voor de Vlaamse Gemeenschap een ombudsman aangesteld. Is deze persoon ook bevoegd voor het behandelen van eventuele klachten van personeelsleden van BRTN ? Is hij ook bevoegd wat de verzuchtingen of klachten van kijkers van BRTN betreft ? Uit de reactie van de heer Van den Eynde blijkt dat

hij pretendeert een kijker te zijn van BRTN. Dit is echter gedeeltelijk waar, hij kijkt enkel naar Panorama. **(Gelach bij het VB)**

Ik stel u deze vragen omdat ik mij niet helemaal kan verzoenen met de manier waarop via hiërarchische weg de vrijheid van meningsuiting wordt geïnterpreteerd. Ik verwijs in dit opzicht naar het boek van Jan Velaers. Om het even welk personeelslid van de BRTN heeft het recht mee te werken aan een interview op voorwaarde dat hij geen schade toebrengt aan de instelling waarvoor hij werkt. Men kan immers van een werknemer eisen dat hij geen schade toebrengt aan zijn werkgever. Ik meen echter dat men al te dikwijls verlangt dat de hiërarchische weg wordt gevolgd. Men is al te streng wanneer een personeelslid in een interview kritiek uitoefent op de BRTN.

Om emotionele redenen wil ik uw aandacht vragen voor de bijzonder grote waarde van de studio op het Flageyplein. Ik weet dat het risico bestaat dat deze studio een andere bestemming zal krijgen.

U hebt in de commissie uitgelegd welke problemen er zijn gerezen met betrekking tot de Franse Gemeenschap. Ik wil hier niet op terugkomen maar verheug mij erover dat men al het mogelijke doet om deze studio te behouden. De klankwaarde van deze studio zou namelijk bijzonder groot zijn. Ik weet wat men in De Singel, een ander gebouw van de Vlaamse Gemeenschap, heeft moeten uitgeven om in de Blauwe Zaal een degelijke akoestiek te bekomen.

Het lijkt dat dit op het Flageyplein, waar het veel ouder is dan De Singel, vroeger al met minder middelen werd gerealiseerd. Bijgevolg hoop ik dat het kan worden behouden.

Ik zal geen verdere commentaar geven betreffende het meerjarenplan, omdat alle elementen reeds naar voren werden gebracht. Toch wijs ik erop dat dit meerjarenplan formeel voldoet aan de normen van het decreet, al had ook ik het prettiger gevonden mochten er in dit meerjarenplan meer vooruitzichten zijn gegeven. De

vraag rijst of de BRTN uitgerust is om aan — de leden van het Vlaams Blok zullen mij de Engelse term vergeven — research and development te doen. Immers, ieder bedrijf dat zichzelf respecteert doet dit.

Ik meen dat er vooral op het gebied van de media, voornamelijk de audio-visuele media, heel wat beweegt. In het bijzonder zouden studies moeten worden gedaan, waaruit zou blijken, niet hoe men zoveel mogelijk kijkers zal trachten te bereiken, maar wel op welke manier men in de toekomst aan de drie voorwaarden van het decreet zal voldoen.

Voor het overige meen ik dat dit meerjarenplan aanvaardbaar is en overeenstemt met wat er van wordt verwacht.

Mijnheer de minister, ik weet wat u nu van mij verwacht. U verwacht dat ik, als lid van de meerderheid, zeg dat ik uw begroting zal goedkeuren. Ik wil u niet teleurstellen : ik zal dat ook doen.

De voorzitter : Minister Weckx heeft het woord.

Minister H. Weckx (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, collega's, op dit gevorderde uur, dank ik u omdat hier een belangrijk debat werd gevoerd, omdat u ten gronde tussenbeide bent gekomen en omdat uiteindelijk een aantal elementen naar voren werden gebracht die mij als minister van Cultuur verheugen. Deze elementen sluiten immers aan bij een aantal initiatieven die ik tijdens de voorbije maanden in deze moeilijke sector heb genomen, maar — en ik zal ter zake correct zijn — die op dit ogenblik nog geen resultaat hebben opgeleverd. Toch zijn zij, althans volgens mij, de enige manier om op termijn een zekere ordening in ons medialandschap te brengen.

Wellicht zullen wij geconfronteerd worden met een arrest, waarvan wij alleszins de motivatie grondig zullen moeten bestuderen. Vandaag mag men aan een regering niet vragen van al een eensluidend, klaar en duidelijk antwoord te geven, vooral wanneer men de inhoud van het arrest niet

Weckx

kent en evenmin weet op welke manier het arrest de elementen zal beantwoorden die onder meer door de jurist van de Vlaamse Gemeenschap op 10 november jongstleden werden ontwikkeld, toen de zaak voor het Hof van Luxemburg werd gepleit.

Welk ook het resultaat, de inhoud en de motivatie van dit arrest mogen zijn — ik hoop dat het op zijn minst een grondige motivatie zal geven en dat het arrest zal ingaan op de argumenten die wij ontwikkelden — zullen wij gezamenlijk de verantwoordelijkheid opnemen om de culturele rol van de elektronische media vast te leggen, zodat bepaald wordt wat ze voor de Vlaamse Gemeenschap in de komende jaren zal zijn,

Het zou goed zijn — en ik ben daartoe bereid — deze in de commissie voor de Media op een uitvoerige wijze vast te leggen, gelet op de complexiteit van deze materie en eveneens gelet op het feit dat zowel de openbare als de commerciële omroepen, mede een verantwoordelijkheid — zij het misschien eerder een morele — dragen voor de wijze waarop zij zich, als cultuurinstrument richten tot de leden van onze Gemeenschap.

Wij geven jaarlijks een dotatie aan de openbare omroep. Ik vind deze dotatie belangrijk maar weet ook wel dat de openbare omroep er geregeld op wijst dat die niet voldoende is.

Deze dotatie is echter een omvangrijk bedrag in het geheel van de begroting van cultuur. Het gaat om 15 miljard frank waarvan 7 miljard frank als het dan voorafgenomen wordt voor de openbare omroep.

Ik ben ervan overtuigd dat de niet-openbare omroep — de privé-omroep of de commerciële omroep, hoe u die ook noemt — eveneens een culturele opdracht heeft, al is die via het middel van de dotatie minder afdwingbaar dan bij de openbare omroep.

Omdat verschillende sprekers ernaar gevraagd hebben, zal ik de argumen-

ten bondig op een rijtje zetten die onze gemandateerden namens de Vlaamse Gemeenschap op 10 november voor het Hof van Luxemburg hebben bepleit.

De vorige regering bracht al argumenten aan. We hebben de argumentatie echter voort kunnen ontwikkelen. Ik verwijs naar de pluriformiteit van de pers, waarover de heer Van Rompuy het daarnet had en naar het instandhouden en het ontwikkelen van het artistieke bezit in de audiovisuele sector en het verzekeren van de levensvatbaarheid van de privé- en openbare omroepen die met een culturele opdracht belast zijn.

Er werd uiteraard door onze mandatarissen niet ontkend dat cultuurpolitiek zich ook situeert in een economische context. Er werd vooral aangevoerd dat de Europese Commissie die ingeroepen culturele doelstellingen niet heeft betwist toen deze het probleem in eerste instantie heeft behandeld.

Tevens werd de klemtoon gelegd op de pluriformiteit van de pers en werden stellingen van de tegenpartij, onder meer inzake de pluriformiteit, ontkracht.

Ook onze grote bekabeling hebben wij ingeroepen voor het Hof van Luxemburg. Onze grote openheid voor de buitenlandse omroepen hebben we nog maar eens duidelijk aangevoerd.

Het betoog werd door de advocaat van de Vlaamse Gemeenschap kracht bijgezet door voorbeelden van recente arresten van het Hof. Daarin worden belemmeringen van het vrij verkeer in een aantal materies toch aanvaard, zoals bijvoorbeeld inzake leefmilieu.

De bepaling inzake cultuur van het verdrag van Maastricht, die overigens door geen enkele lidstaat wordt betwist, werd aangebracht om de uiterst beperkte taalvereiste te verdedigen hoewel het duidelijk is dat het verdrag van Rome op dat vlak nog niet herzien is.

Ik zet deze argumenten heel bondig — en u begrijpt uiteraard dat ze veel

uitvoeriger zijn ontwikkeld voor het Hof — op een rij om aan te tonen dat er een evolutie is in de rechtspraak van het Hof van Luxemburg, wat uitvoerig in de verdediging is uiteengezet.

De voorzitter : De heer Van Mechelen heeft het woord.

De heer D. Van Mechelen : Kunnen de leden van de commissie voor de Media, gelet op het feit dat de zaak op 10 november werd gepleit, van u documenten ontvangen met betrekking tot de standpunten zoals die door de juridisch adviseur van de Vlaamse gemeenschap naar voren zijn gebracht ?

Minister H. Weckx : Ik ben daartoe bereid. Ik hoop dat de argumenten vooral zullen blijken uit het arrest. Wij hebben doorgewerkt op het standpunt van de vorige regering. Ik heb mijn verantwoordelijkheid genomen en een juridisch adviseur aangesteld die trouwens met kredieten van mijn begroting wordt betaald. Wij hebben ervoor gezorgd dat het standpunt van de Vlaamse Gemeenschap uitvoerig naar voren is gebracht. Wij wachten op het arrest. Er zal een grondig onderzoek worden gewijd aan de motieven van dit arrest. Ik hoop dat dit ook zal gebeuren binnen de commissie voor de Media. Indien het arrest negatief is, is de weg terug open voor RTL4. De vraag rijst welke procedure er dan moet worden gevolgd. Mijn voorganger heeft indertijd een aantal aanvragen gekregen van verschillende kabelmaatschappijen. Er zal moeten worden onderzocht of er al dan niet nieuwe aanvragen moeten worden ingediend. De hele procedure moet nader worden bekeken. Er zullen misschien enkele maanden over heen gaan. Ik wil niet op de gebeurtenissen vooruit lopen. Het is voor een lid van de uitvoerende macht bijzonder delicaat te zeggen wat hij gaat doen wanneer door de rechterlijke macht een arrest wordt uitgesproken waarvan hij de motieven niet kent.

In verband met het vijfjarenplan van de BRTN moet men vertrekken van het decreet van 1991 op de openbare omroep. De rol van de regering is in

Weekx

feite beperkt tot de problematiek van de middelen die in dat plan waren naar voren gebracht. U zal zich herinneren dat sommigen in de commissie voor de Media het om inhoudelijke redenen hebben verworpen. Anderen deden dat om financiële redenen. U zal zich de conclusies van het eerste vijfjarenplan herinneren die gingen over bijkomende reclame via de televisie. De BRTN nam daar zijn wensen voor werkelijkheid.

Mijnheer Van Mechelen, op 2 juni heb ik een brief geschreven aan de BRTN waarin ik duidelijk heb gevraagd een nieuw meerjarenplan in te dienen in het parlement tegen de opening van het nieuwe parlementaire jaar. Ik heb in mijn brief trouwens enkele voorwaarden vermeld, vertrekkende vanuit het debat over de eerste module van het vijfjarenplan.

Ik wil u alleen maar zeggen dat ik ook op dat vlak mijn verantwoordelijkheden heb genomen. In mijn brief van 2 juni 1992 heb ik de BRTN uitgenodigd om het nieuwe vijfjarenplan in te dienen.

Ten opzichte van het eerste vijfjarenplan is er duidelijk een verbetering. Men heeft zich binnen een wettelijk, financieel kader geplaatst — op basis van het BRTN-decreet — en men heeft ook rekening gehouden met de bemerkingen van de regering. In plaats van de fameuze omroepindex — die wij hebben verworpen — hebben wij een systeem uitgedacht — via de wijziging van het decreet in de loop van de maand juli laatstleden — om aan de BRTN de mogelijkheid te bieden een raming op te maken over de inkomsten die zij mathematisch zouden mogen verwachten in de komende vijf jaar. Op dat vlak heeft de BRTN, dat zal u niet betwisten, het vijfjarenplan aangepast.

Als ik nu kijk naar de inhoud van het vijfjarenplan, wars van het financiële kader, waar wij als regering hebben gezegd dat dit ons voldoet, dan moet ik u eerlijk zeggen dat ik ook betreurd dat op het inhoudelijke vlak van de opdracht van de BRTN — het staat er in grote lijnen in en mevrouw Dil-

len heeft dat heel duidelijk gezegd — men het in feite vrij sloganesk, vrij algemeen heeft aangepakt. Het is jammer dat men niet wat dieper op de problematiek ingaat en de algemene items die men poneert niet beter invult.

Ik vind inderdaad dat de BRTN, met de infrastructuur aan mensen en mogelijkheden aan mensen die ze vandaag heeft, in staat moet zijn om een diepgaander meerjarenplan in te dienen. Wij hebben echter correctiemogelijkheden. Ik heb daarstraks gezegd dat hetzelfde decreet bepaalt dat de BRTN, om het jaar en vooraleer de begroting van het daaropvolgende jaar wordt besproken, de invulling en de implementatie moet geven van hun vijfjarenplan naar het daaropvolgende jaar. Intussen zal het onderzoek, waarop de administrateur-generaal heeft gezinspeeld bij één van de laatste hoorzittingen, misschien zijn gerealiseerd. Op dat moment hebben zij meer gegevens om inhoudelijk meer details te verstrekken.

De heer Van Mechelen heeft een onderscheid gemaakt tussen radio en televisie, en dat is inderdaad juist. Langs de kant van de radio heeft men inderdaad een vrij dynamische aanpak. Ik ben echter ook niet helemaal gelukkig met het vrij magere inhoudelijke gedeelte van wat de BRTN via de radio meent te moeten doen. Wat de televisie betreft is men eigenlijk nog altijd aan het onderzoek toe. Ik hoop dat dit onderzoek kan worden afgerond en dat het binnen enkele maanden kan worden ingebracht in een echte inhoudelijke discussie wanneer men in de loop van de maand maart of april van volgend jaar zal moeten oordelen over de implementatie — voor het daaropvolgende jaar — van het vijfjarenplan van de BRTN.

Er zijn ook nog een aantal punctuele uiteenzettingen geweest. Het is echter niet altijd eenvoudig om daarop in detail in te gaan.

De heer Sarens heeft over de regionale televisie gesproken. Op het kabinet is het overleg met de kabelmaatschappijen en met de regionale

televisie aan de gang. Het standpunt van de minister is dat ter zake het decreet moet worden uitgevoerd. Wij trachten een aantal afspraken in verband met de kosteloosheid van de tussenkomst van de kabel met de kabelmaatschappijen vast te leggen. Ik vind trouwens dat de kabelmaatschappijen aan de regionale televisie dezelfde faciliteiten mogen geven die zij destijds aan VTM hebben gegeven. Ik heb hen dat trouwens tijdens de onderhandelingen gevraagd. Op die manier moet de mogelijkheid tot een kans op slagen en op succes voor dit medium worden geschapen.

De teletekst en de rolkrant zijn een opdracht voor de regionale televisie en niet voor de kabel. De bestaande initiatieven, waarop de heer Sarens heeft gezinspeeld, gebeuren in feite onder de verantwoordelijkheid van een omroep, meer bepaald *Filmnet*, maar wij hebben met de kabel duidelijk afgesproken dat de teletekst en de rolkranten deel uitmaken van de opdracht van de regionale televisie. Zodra de verschillende onderhandelingen zijn afgerond, zullen wij tot een definitieve slotonderhandeling komen, zowel met de mensen van de regionale televisie als van de kabel. Wij hopen daar tot een duidelijk compromis te komen dat wij kunnen vastleggen.

Wat de kosteloosheid van de regionale televisie en van de kabel betreft hebben wij aan de verantwoordelijken van de kabel gevraagd om een technische oplossing te zoeken en ons daarvan op de hoogte te stellen. Zij hebben dat toegezegd en zij hebben beloofd dat wij nog vóór Kerstmis hun voorstellen desbetreffend zouden bekomen.

De heer Van Mechelen heeft over media-vrede gesproken. Ik spreek liever over media-overleg dan over pax-media want dit is nu al een gehypothekeerde term. Met de twee zenders onderhandelen is inderdaad een bijzonder subtiele zaak. Ik heb hen uitgenodigd en het gesprek is niet afgesprongen. Wij hebben zelfs een timing bepaald voor de eerste twee maanden van 1993. Ik hoop dat ik met VTM en BRTN in de mogelijkheid zal worden gesteld om tot een

Weckx

consensus te komen. Ik ben het volkomen met u eens, mijnheer Van Mechelen. Ik heb echter het eerste jaar bilaterale gesprekken moeten voeren vooraleer ik ze kon samenbrengen. U hebt overschot van gelijk. De twee zenders hebben er commerciële, reële financiële belangen bij om, wanneer zij bijvoorbeeld in het buitenland produkties kopen, dit gezamenlijk te doen in de plaats van achter de rug van de andere brieven te schrijven aan de buitenlandse verkoper om te zeggen — wij hebben dat in een van die fameuze hearings vernomen — dat aan de openbare zender meer moest worden gevraagd of vice-versa.

Ik heb op de eerste vergadering, genuanceerd als ik ben, deze problematiek aan de kaak gesteld en verklaard dat dit niet kan. Ik was van mening dat er kon worden gepraat over de rol en de opdracht van eenieder, maar dat vele belangen gelijklopend waren. Ik vond dan ook dat zij niet meer zoals kleine kinderen — een term die ik uiteraard niet heb gebruikt — maar als volwassen verantwoordelijken voor hun instelling op dat gebied andere technieken moesten aanwenden.

Ik wil het dan nog even hebben over de problematiek van de film die zowel door mevrouw Dillen als door de heer Seeuws — weliswaar vanuit twee verschillende invalshoeken — naar voren werd gebracht. Mevrouw Dillen had geen bezwaar tegen de subsidie van 4,2 miljoen frank voor Flanders Image, maar vond het geen slecht idee om een Vlaamse benaming te overwegen. Flanders Image heeft natuurlijk te maken met de promotie van Vlaamse films, niet alleen in ons land maar ook in het buitenland. In de filmwereld is het Engels dikwijls de voertaal. Ik denk evenwel dat deze beperkte toelage goed is besteed. Ik wil haar opmerking bij gelegenheid wel eens toezenden aan de verantwoordelijken van Flanders Image. Ik zou het nu even willen hebben over de opmerking van de heer Seeuws in verband met het vroegere ontwerp dat, gelet op de ontbinding van het parlement, niet meer werd besproken.

In tegenstelling tot het decreet over de podiumkunsten, waarvan in het regeerakkoord werd gezegd dat dit zou worden voortgezet door de huidige regering, is dit niet het geval geweest voor het filmdecreet. Het probleem was dat er een tamelijk grote consensus bestond over het feit dat er zowel economische als culturele middelen naar de film moeten toevoelen omdat de film toch telkens een zeer dure investering betekent. Er zijn ook economische elementen die hiermee gepaard gaan. De film blijft echter in hoofdzaak een cultureel produkt.

Een van de punten waarover geen consensus bestond, had te maken met de structuren. Het decreet plande inderdaad verschillende structuren. Hierover bestond er discussie.

Vandaar dat ik dan ook een initiatief zal nemen. De minister-president en ikzelf hebben al met de geschreven pers een akkoord gesloten.

De volgende stap die ik samen met de minister van Economie zal zetten, betreft de problematiek van de film. In ieder geval moet een decreet worden opgesteld, waarvoor wij ons voor een groot gedeelte kunnen inspireren op het vroeger ontwerp. Wij zullen de besprekingen tussen de twee departementen aanvatten teneinde na te gaan of wij de volgende maanden ook tot een concreet initiatief kunnen komen.

Wat de steun aan de geschreven pers betreft, hebben de minister-president en ikzelf de gesprekken met de uitgevers en de journalisten kunnen afronden. Morgen wordt aan de Vlaamse regering een voorstel voorgelegd in verband met de hulp aan de opiniërs. Het gaat meer bepaald over de rechtstreekse steun die het departement van Cultuur blijft verlenen. In akkoord met de sector kunnen evenwel andere accenten worden gelegd. Indien geen selectieve steun noodzakelijk zou zijn, kunnen de middelen bijvoorbeeld voor leesbevordering worden aangewend. Dit zal evenwel altijd gebeuren in overleg met de betrokkenen. Zoals u weet zijn de vroegere verdeelsleutels in akkoord met de betrokken uitgevers tot stand ge-

komen. Wij gaan dit systeem voortzetten. Indien de dagbladuitgevers evenwel van oordeel zijn dat de selectieve steun zoals hij nu bestaat niet meer nodig is, maar dat een andere vorm van steun, bijvoorbeeld voor leesbevordering, met deze middelen zou kunnen gebeuren, zal dit ook mogelijk zijn op voorwaarde dat onder hen een consensus bestaat, en vanuit deze consensus het voorstel aan ons wordt bezorgd.

U weet dat de investeringssteun wordt opgetrokken van twaalf naar vijftien percent. Voor informatieverbreiding wordt 140 miljoen frank vanuit de sector van de heer Van den Brande ter beschikking gesteld. De samenwerking met Belga wordt opgedreven tot een jaarlijkse tussenkomst van 19 miljoen frank. Verder wordt er een stichting voor de Vlaamse pers opgericht, waarin zowel de pers als de overheid twee miljoen frank inbrengen. Ten slotte wordt er een bedrijfsfonds opgericht voor de opleiding van de journalisten. Dit fonds zal de voortgezette vorming van journalisten en de opleiding van stagiaires verzekeren. Ook de VZW Braillekrant krijgt een dotatie, namelijk twee miljoen frank op jaarbasis. Dit is de inhoud van de akkoorden die zijn tot stand gekomen. Morgen wordt dit alles voorgelegd aan de regering en het zou vanaf volgend jaar ingaan. Het akkoord zou dan moeten gelden voor de duur van deze legislatuur zodat er voor de pers een rechtszekerheid bestaat. Op die manier zijn zij er zeker van dat de regering haar belofte voor meer dan één begrotingsjaar zal houden.

Zowel mevrouw Dillen als de heer Coveliers hebben een duidelijke vraag gesteld over de problematiek van het BRTN-orkest. We hebben daar reeds over gepraat. U weet dat ik bij mijn benoeming onmiddellijk een einde heb gemaakt aan de besprekingen, die trouwens al waren stilgevallen. Ik heb toen als minister van Cultuur gezegd dat het BRTN-orkest en -koor binnen de BRTN moeten blijven bestaan. Er is dan van de BRTN een voorstel gekomen om de regering te vragen of zij bezwaren had tegen het zelfstandig maken van

Weckx

koor en orkest. Op die manier zouden zij soepeler kunnen werken. Het zelfstandig maken van het orkest zou ons echter bijkomend geld kosten en wij zijn er tot nog toe niet op ingegaan. Dit gegeven veranderde het debat totaal, omdat wij dan onze aandacht op de Vlaamse muziekwereld als geheel moesten richten. Het zou bijzonder onrechtvaardig zijn het filharmonisch orkest van de BRTN een bepaald bijkomend bedrag toe te kennen, terwijl het filharmonisch orkest van Vlaanderen slechts de helft van dat bedrag zou krijgen. Wij hebben de BRTN gezegd dat zij hun orkest gerust zelfstandig mochten maken. De beslissing daarover kan genomen worden door hun raad van bestuur. Ze wilden van ons hiervoor echter 60 miljoen frank in het eerste jaar en 120 miljoen frank in het tweede jaar, bovenop de 220 miljoen frank die het BRTN-orkest en -koor nu al kosten. Wij hebben hen gezegd dat wij in de gegeven omstandigheden die weg niet kunnen opgaan.

Op de vragen van de heer Seeuws heb ik ondertussen geantwoord. Alleszins wat betreft het filmbeleid. Inzake lokale radio's is de bevoegdheid voor de etherpolitie een federale materie gebleven. Dat heb ik hier trouwens al eerder gezegd naar aanleiding van vragen en interpellaties. Wij hebben zeer veel energie moeten investeren om de federale regering opnieuw de bevoegdheid inzake ethercontrole te doen opnemen. Dat is ons gelukt. Nu krijgen wij echter heel andere reacties. Lokale radio's schrijven ons regelmatig met het verwijt dat wij onze verantwoordelijkheid niet opnemen. Nu men terug processen-verbaal begint op te maken — er zijn immers enkele dossiers die aan het parket zullen worden bezorgd — krijgen we de tegengestelde reactie, een reactie van afkeuring. Ons land is niet alleen overbekabeld, maar telt ontzettend veel lokale radio's. Zij vragen alle meer zendcomfort. Dat kan slechts indien wij geen nieuwe radio's meer erkennen, zoals ik reeds heb meegedeeld bij mijn aantreden, en ervoor zorgen dat de etherpolitie opnieuw optreedt. Wie bij het uitzenden

de wet overtreedt, moet daarvan de consequenties dragen.

Mijnheer Coveliers, de problematiek van de bescherming van de bronnen van een journalist valt niet onder onze bevoegdheid. In welke mate de zeven miljard frank aan de BRTN goed besteed zijn of niet, is een discussie die nog moet worden gevoerd. Wanneer de resultaten van het door de administrateur-generaal van de BRTN aangekondigde onderzoek ter beschikking zullen zijn, zullen wij hierover met kennis van zaken kunnen oordelen. Over de problematiek van de ombudsman zal ik geen mistige uitspraken doen. U en alle collega's mogen weten dat de ombudsman werd aangeduid door de Vlaamse regering en bedoeld is voor de Vlaamse administratie. Ik zal nog onderzoeken of hij ook over de parastatalen bevoegd is en de mening van mijn collega van het Openbaar Ambt vragen.

Ik heb reeds kunnen ingaan op de vraag over de problematiek van het Flageyplein. Mijnheer Coveliers, u weet ook dat het mijn bedoeling is de vestiging daar te behouden. Maar u weet eveneens dat wij ter zake tot een akkoord met de Franstalige collega's moeten komen. De onderhandelingen ter zake zijn nog niet afgerond en de totstandkoming van een overeenstemming lijkt niet zo eenvoudig.

U vroeg ten slotte of de BRTN aan research en development kan doen. **Blijbaar** heeft de omroep een studie-bureau de opdracht gegeven onderzoek in verband met televisie te verrichten. Wij zullen dit probleem verder moeten uitpraten. In ieder geval heb ik daarbij mijn twijfels.

Ziedaar op dit late uur mijn antwoord op de vele vragen. Ik hoop dat ik weinig vraagstellers onrecht heb ongedaan. Wij zullen zeker nog de gelegenheid hebben om in de Media-commissie uitvoerig op hun vragen terug te komen. **(Applaus bij de meerderheid en bij de VLD)**

De voorzitter : De heer Van den Eynde heeft het woord.

De heer F. Van den Eynde (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik repliceer in naam van mevrouw Dillen die zich bij de minister verontschuldigt omdat zij zijn antwoord niet kon aanhoren.

Dit wordt een repliek over het gehele debat. Allereerst wil ik aan de heer Van Rompuy zeggen dat — het zal hem misschien verbazen — het Vlaams Blok achter hem staat wanneer hij probeert RTL4 van onze kabel weg te houden, maar dan om heel wat andere redenen.

U moet het mij niet kwalijk nemen, maar aan uw argument van pluralisme, verdraagzaamheid en recht op informatie heb ik geen boodschap want op dit ogenblik wordt dat recht door de Vlaamse zenders met voeten getreden. Bijgevolg kunnen wij dat argument niet laten spelen om, samen met u, te trachten RTL4 van het scherm te houden.

Neen, wij weigeren RTL4 gewoon omdat wij menen dat er al voldoende pulp bij ons op de buis komt.

Mijnheer Coveliers, ik ben het ook met u eens wanneer u, dat verbaast u misschien nog meer, . . . **(Gelach)**

De heer H. Coveliers : U wordt oud !

De heer F. Van den Eynde : . . . verklaart dat de onafhankelijkheid van de journalist moet worden gewaarborgd. Daarbij maak ik evenwel de volgende bedenking. Wie voor zichzelf de vrijheid opeist om naar zijn eigen wetten te handelen, verliest die vrijheid wanneer hij zich niet volledig houdt aan de wet die hij zichzelf heeft voorgeschreven.

Het spijt mij te moeten vaststellen dat dit niet het geval is voor onze openbare omroep.

Ik wil hier geen ellenlange reeks voorbeelden geven, ik zal mij houden bij twee heel recente voorbeelden.

In het decreet is bepaald dat men geen recht van antwoord heeft met betrekking tot uitzendingen van derden. Ik heb dat tot eigen schade moeten ervaren, want onlangs vertelde de

Van den Eynde

socialistische omroepmaatschappij, ze vertoonden zelfs een foto, dat ik te zien was op een of ander **SS-kerkhof**. Men vermeldde mijn naam en ze vertoonden iemand die helemaal Francis Van den Eynde niet was. Ik heb echter geen recht van antwoord. Ik aanvaard dat, maar wanneer een derde de BRTN aanpakt dan neemt de BRTN wel het recht om er op te antwoorden. Dat lijkt mij niet conform de eigen statuten te zijn.

Vanochtend kon ik vernemen dat de vakbonden van de BRTN zich schriftelijk tot de voorzitter van de Vlaamse Raad hebben gericht om te protesteren tegen de zeer talrijke vragen die ik schriftelijk stel over het meer dan regelmatig zondigen van de BRTN tegen de politieke neutraliteit die van haar mag worden verwacht. Ik stel die vragen in verband met de anti-Vlaams Blokhetze die wij dagelijks op de omroep te horen en te zien krijgen.

De BRTN-duiders vinden mijn vragen vervelend en bijgevolg vinden zij het nodig aan de voorzitter van het

Vlaams parlement te vragen mij het zwijgen op 'te leggen. Met andere woorden, in naam van de democratie wil men het parlement monddood maken en een parlementslid zijn fundamenteel recht, het stellen van vragen, ontnemen.

De democratie in dit land verkeert inderdaad wel degelijk in gevaar, maar dan niet tengevolge van de verkiezingsoverwinning van het Vlaams Blok, maar wel omdat het systeem in dit land, en de vakbonden vormen een essentieel onderdeel van dit systeem, dissidente opvattingen met alle middelen willen bestrijden.

De Berlijnse muur is gevallen. In Oost Europa wordt opnieuw vrij geademd, maar in het Westen komt men meer en meer in een maatschappij terecht die een perfecte afspiegeling is van deze welke in het boek 1984 van Orwell werd beschreven, de dictatuur.

De voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ? (**neen**)

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter : Hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

Wij komen morgen om 9.30 uur en 14 uur opnieuw bijeen om de algemene bespreking voort te zetten met de materies binnenlandse aangelegenheden en ambtenarenzaken, openbare werken en vervoer, alsmede huisvesting, ruimtelijke ordening en landinrichting.

De vergadering is gesloten.

– De vergadering wordt gesloten om 22.05 uur.